

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปริญญานิพนธ์
ของ
นารี รมย์นุกูล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ตุลาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

378.125

ว 487ค

ธ.3

ความเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวนารี รมย์นุกูล

๖

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

ตุลาคม 2547

31 ม.ค. 2548

นารี รมย์นุกูล. (2547). ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:
อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์, อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีปทุม 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม เพศ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะที่สังกัด (3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปี กลุ่มคณะที่ศึกษา และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นอาจารย์ที่สอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวน 197 คนและนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2546 จำนวน 676 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเนย์แมน ทำการสุ่มตัวอย่างวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามคณะ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์เห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านนักศึกษาและด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านในระดับมาก
3. อาจารย์ชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า เกือบทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่ไม่พบความแตกต่าง
4. อาจารย์ที่มีวุฒิกศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

5. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

6. อาจารย์ที่สังกัดกลุ่มคณะวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ที่อาจารย์ที่สังกัดอยู่ในกลุ่มคณะวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

7. นักศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

8. นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและการประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

9. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มคณะวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

10. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

OPINIONS OF LECTURERS AND STUDENTS TOWARDS INSTRUCTIONAL
MANAGEMENT AT THE UNDERGRADUATE
LEVEL, SRIPATUM UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
NAREE ROMNUKOOL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University
October 2004

Naree Romnukool. (2004). *Opinions of Lecturers and Students Towards Instructional Management at the Undergraduate Level, Sripatum University*. Master thesis, M.Ed. (Higher Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Dr.Suwaporn Tungsomworapongs, Dr. Rachun Bonthima.

This research is aimed at exploring the opinions of lecturers and students toward instructional management of Sripatum University in six areas as follows : (1) curriculum (2) instructors (3) teaching and learning activities (4) students (5) measurement and evaluation and (6) supporting factors. The opinions of lecturers toward instructional management of Sripatum University, classified by gender, educational backgrounds, working experiences, and faculties as well as the opinions of students towards instructional management of Sripatum University, classified by gender, years of study, faculties and their educational achievement, were compared. The samples were drawn from 197 lecturers teaching at undergraduate courses of Sripatum University, and 676 second year and third year university students in the 2003 academic year. Questionnaires with reliability of 0.97 and 0.95 were used for data collection. Means, standard deviation, t-test, one way analysis of variance, and Scheffe' s test were statically used in the study.

The findings revealed that:

1. Most of lecturers at undergraduate level of Sripatum University agreed on instructional management in each and overall aspects at a high level, except for supporting factor aspect that was ranged at a moderate level.
2. Most of University students were satisfied with instructional management of Sripatum University in each and overall aspects at a high level.
3. There were significant differences between male and female lecturers in each and overall aspects of instructional management, except for supporting factor aspect.
4. The lecturers with different educational backgrounds showed no significant differences in each and overall aspects of instructional management at the undergraduate level of Sripatum University.

5. The lecturers with different working experiences showed no significant differences in each and overall aspects of instructional management at undergraduate level of Sripatum University.

6. The lecturers who work in different faculties of Sripatum University showed significant differences in each and overall aspects of instructional management, except for curriculum, teaching and learning activities and supporting factor aspects.

7. There were no significant differences between male and female students in each and overall aspects of instructional management at the undergraduate level of Sripatum University.

8. The students with different years of study showed no significant differences in each and overall aspects of instructional management, except for measurement and evaluation and supporting factor aspects.

9. The students with different faculties showed no significant differences in each and overall aspects of instructional management at undergraduate level of Sripatum University.

10. The students with different educational achievement showed no significant differences in each and overall aspects of instructional management at undergraduate level of Sripatum University.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี
ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ของ
นางสาวนารี รมย์นุกูล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

/๗๕๕๖

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์)

..... กรรมการภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิมนวล ศรีจาด)

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำมาตั้งแต่ต้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนางรงค์ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิมมวล ศรีจาด กรรมการภายนอกที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระพัฒนานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิมมวล ศรีจาด และดร.วราภรณ์ ไทยมา ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.รัชนิพร พุกยาภรณ์ พุกกะมาน อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ได้สนับสนุนทุนในการศึกษาต่อครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และขอบพระคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีปทุมทุกท่านที่อนุญาตให้ผู้วิจัยลาศึกษาต่อ

ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุมทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณและสำนึกในพระคุณอย่างยิ่งสำหรับคุณพ่อ คุณแม่และทุก ๆ คน ในครอบครัวที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา รวมทั้งคณาจารย์สาขาวิชาการอุดมศึกษาทุกท่าน ที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา ภาคพิเศษ รุ่น 9 ที่ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์สุนันทา พรนิมิตร ผู้อำนวยการสำนักงานวิชาการ และเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ฝ่ายวิชาการและสำนักวิจัย และทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวหาบได้ทั้งหมดในมหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่มีส่วนช่วยเหลือ ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างดีเยี่ยมในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

นารี รมย์นุกูล

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน.....	10
ด้านหลักสูตร.....	11
ด้านอาจารย์.....	16
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	21
ด้านนักศึกษา.....	31
ด้านการวัดและประเมินผล.....	36
ด้านปัจจัยเกื้อหนุน.....	40
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน.....	45
การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	59
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	100
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	100
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
สรุปผลการวิจัย.....	101
การอภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะ.....	116
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	116
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	117
บรรณานุกรม.....	118
ภาคผนวก.....	128
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	129
ภาคผนวก ข. รายนามผู้เชี่ยวชาญและจดหมายขอความอนุเคราะห์ เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	144
ภาคผนวก ค. จดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล.....	149
ภาคผนวก ง. คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	152
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	165

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์และนักศึกษา.....	60
2 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	66
3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	67
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวม และเป็นรายด้าน.....	68
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านหลักสูตร เป็นรายข้อ.....	69
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านอาจารย์ เป็นรายข้อ.....	70
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายข้อ.....	71
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านนักศึกษา เป็นรายข้อ.....	72
9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการวัด และการประเมินผล เป็นรายข้อ.....	73
10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านปัจจัย เกื้อหนุน เป็นรายข้อ.....	74
11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวมและ ในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	76

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	77
13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	78
14 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา.....	79
15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและเป็นรายด้าน.....	80
16 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านหลักสูตร เป็นรายข้อ.....	81
17 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านอาจารย์ เป็นรายข้อ.....	82
18 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายข้อ.....	83
19 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านนักศึกษา เป็นรายข้อ.....	84
20 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการวัดและประเมินผล เป็นรายข้อ.....	85

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

21	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านปัจจัยเกื้อหนุน เป็นรายชื่อ.....	86
22	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	87
23	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามชั้นปี.....	88
24	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา.....	89
25	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	90
26	เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	91
27	เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	92
28	เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	93
29	เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา.....	94
30	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	95
31	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามชั้นปี.....	95

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
32 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับ ปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม กลุ่มคณะวิชา.....	96
33 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับ ปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	97

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ระบบการจัดการเรียนการสอน.....	51
2 องค์ประกอบการเรียนการสอน.....	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีคุณภาพและคุณธรรม (พิศิษฐ์ โจทยักัง, 2545 :74) ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงการศึกษาว่า เป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต เมื่อคนซึ่งเป็นหน่วยเล็กที่สุดของสังคมมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพทั้งด้านสติปัญญา ร่างกายและจิตใจ จะเป็นพื้นฐานสร้างพลังครอบครัว ชุมชน และสังคมที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ โดยแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาแต่ละระดับมีความแตกต่างกัน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาที่มุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงปรารถนาในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐานให้สามารถอ่านออกเขียนและคำนวณได้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะต่อจากระดับประถมศึกษา ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจและความถนัดของตนเอง ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือให้เพียงพอในการประกอบอาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535 : ออนไลน์) ส่วนการศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 10) การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพในระดับกลาง มีความสามารถในการริเริ่มประกอบการ สำหรับระดับปริญญาตรีส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถในการสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับสูง เป็นการริเริ่มพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและส่งเสริมบทบาทของประเทศในประชาคมโลก สำหรับการศึกษาระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535 : ออนไลน์) การศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาระดับสูง จึงเป็นฐานของการพัฒนาประเทศที่สำคัญ

สถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจและความรับผิดชอบ 4 ประการคือ การจัดการเรียน การสอน การวิจัย การบริการสังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งผลสัมฤทธิ์ของการจัดการ การศึกษานั้นเน้นที่คุณภาพของผลผลิตของกระบวนการศึกษาเป็นหลัก ได้มีการกำหนดการ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนไว้เป็นแผนงานหลักที่ 2 ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 15) การสร้าง คนให้เป็นบัณฑิตเป็นปัญญาชนของชาติเพื่อจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศดังคำว่าการ ศึกษาพัฒนาคน คนพัฒนาชาติ จึงถือว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2545 : 93) ซึ่งการที่สถาบันอุดมศึกษาจะก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทาง วิชาการนั้น จะต้องดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายหลัก ซึ่งปัจจัยที่เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ คือ การเรียนการสอน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2545 : 2) และการเรียนการสอนจะประสบ ความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับจัดการเรียนการสอนที่ดี ซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ 6 ด้านคือ ด้าน หลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและ การประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2541 : 1-2) ในแต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนคือ หลักสูตร เป็นตัวกำหนด เนื้อหาสาระในการเรียนการสอน อาจารย์หรือผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระต่อผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการเลือกวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ด้านนักศึกษาหรือผู้เรียน ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของการเรียนการสอน เพราะผู้เรียน เป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอน ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอนเป็นส่วน ประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน เพราะจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา (ปรีชา เวสารัชช. 2545 : 13) ส่วนด้านการวัดและประเมินผล เป็นการตัดสินผลการเรียนเพื่อดูว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์เท่าใด บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ (ประภัสสร วงศ์วรรณ. 2531 : 149)

องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตนเองและเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพแต่ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งขาดประสิทธิภาพจะทำให้ การจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จ จากความคิดเห็นของนักการศึกษาไทยได้ วิเคราะห์จุดอ่อนด้านการจัดการเรียนการสอนที่จะเป็นอุปสรรคขัดขวางความก้าวหน้าไม่ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยสุธรรม อารีกุล (2543 : 141) ได้กล่าวว่า ด้านหลักสูตร มีความล้าสมัย มีความซ้ำซ้อน ลอกเลียนแบบจากต่างประเทศ ไม่มีความหลากหลาย ขาดความ ยืดหยุ่น ไม่เป็นสากล และไม่เกิดบูรณาการ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ผู้สอนไม่สามารถ พัฒนาผู้เรียนได้ เนื่องจากวิธีการเรียนการสอนล้าสมัย ไม่ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การถ่ายทอดเนื้อหาไม่มีการ นำสื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ ด้านนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเร่งขยายการรับ นักศึกษาปริมาณมาก ไม่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้ บัณฑิตขาดคุณสมบัติที่ดี ไม่เป็นไปตามความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ สอดคล้องกับเกรียงศักดิ์

เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543 : 81) ที่กล่าวถึงวิธีการเรียนการสอนในห้องเรียนว่า ส่วนใหญ่ครูอาจารย์จะเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ผูกขาดการถ่ายทอดความรู้ เป็นการเรียนรู้ในลักษณะท่องจำ ทำให้ผู้เรียนขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และขาดความคิดสร้างสรรค์ ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนได้อย่างเต็มที่แม้จะเรียนสูงถึงระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้บุคลากรในประเทศคิดไม่เป็นและไม่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ส่วนจิระ หงส์สุดารมณ (2545 : 183) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านอาจารย์ว่า ปัจจุบันจำนวนอาจารย์ลดลง เนื่องจากโครงการเปลี่ยนแปลงเส้นทางชีวิตและการลาออก ไม่สามารถหาอาจารย์ใหม่มาทดแทนได้ทัน อาจารย์ขาดแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณและด้านการพัฒนาอาจารย์

จากสภาพปัญหาดังกล่าวได้นำไปสู่การปฏิรูปการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาไทย และมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความพร้อมเกี่ยวกับหลักสูตร อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน นักศึกษา และปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน โดยกำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการเรียนการสอนภายในสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจึงต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

มหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นหนึ่งในห้าแห่งแรกของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2513 โดยมหาวิทยาลัยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า ศรีปทุม และพระราชทานความหมายว่า เป็นบ่อเกิดแห่งวิชาที่เบิกบานเช่นดอกบัว พร้อมทั้งได้เสด็จพระราชดำเนินเปิดป้ายนาม วิทยาลัยศรีปทุมเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2515 ต่อมาเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2530 ทบวงมหาวิทยาลัยอนุมัติให้วิทยาลัยศรีปทุมเปลี่ยนสถานะเป็น “มหาวิทยาลัย” และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จเป็นองค์ประธานเปิดป้ายนาม “มหาวิทยาลัยศรีปทุม” ที่บางเขน กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2530

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี 19 หลักสูตร 40 สาขาวิชา ใน 9 คณะคือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสารสนเทศศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มาตรฐานการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญในระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัย ทุกสาขาวิชากำกับดูแลโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษาประจำสาขาวิชา เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาต่อสังคม หลักสูตรการเรียนการสอนมุ่งเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้นักศึกษามีความชำนาญและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เป็นกระบวนการที่สร้างเสริมให้นักศึกษาได้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มหาวิทยาลัยมุ่งสร้างเสริมทัศนคติต่อการศึกษานี้ที่ถูกต้องให้กับนักศึกษา เป็นผู้ที่ไม่รู้ มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อันเป็นการปลูกฝังให้นักศึกษามีพื้นฐานที่ดีในการ

ดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต มหาวิทยาลัยจึงให้ความสำคัญต่อการสร้างเสริมบรรยากาศในมหาวิทยาลัยให้เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษามีห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศที่ได้มาตรฐาน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ได้พิจารณาเลือกสรรคณาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ที่เพียงพอต่อการให้ความรู้ คำแนะนำและการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด โดยกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ในระดับปริญญาตรีว่าจะต้องสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านการสอนและด้านวิชาชีพ มหาวิทยาลัยสนับสนุนการศึกษาต่อของอาจารย์โดยให้ทุนศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนมุ่งส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้ารับการฝึกอบรม ร่วมประชุมสัมมนา ทำการวิจัยเพื่อเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ เพื่อเสริมสร้างให้อาจารย์มีความแข็งแกร่งทางด้านวิชาการและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา มหาวิทยาลัยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติ จึงได้เปิดหลักสูตรนานาชาติขึ้นเมื่อปีการศึกษา 2540 และได้ร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลียและยุโรป เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและเป็นการส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยศรีปทุม. 2547-2548)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภายในมหาวิทยาลัย โดยกล่าวถึงปัญหาด้านหลักสูตรว่า ขั้นตอนการดำเนินงานยังมีความล่าช้าเนื่องจากต้องปฏิบัติตามกรอบของทบวงมหาวิทยาลัย หลักสูตรที่นักศึกษาเลือกเรียนไม่สอดคล้องกับการนำไปใช้ประกอบวิชาชีพ ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ด้านอาจารย์ มีความเห็นว่า การสอนเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและมีความคาดหวังต่อนักศึกษาสูง ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยควรมุ่งเน้นให้อาจารย์มีการพัฒนาตนเอง สร้างจิตสำนึกให้มีความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย มีความรักในอาชีพ เพื่อเป็นกำลังในการพัฒนามหาวิทยาลัยร่วมกัน (อดุลย์ พัฒนภักดี. 2546 : สัมภาษณ์) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเห็นว่า การจัดกลุ่มเรียนจำนวนนักศึกษามากเกินไป มีผลให้อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถดูแลนักศึกษาได้ทั่วถึง และนักศึกษามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้และแสดงความคิดเห็นน้อย (พิชญา เยาว์วิวัฒน์. 2546 : สัมภาษณ์) ส่วนนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะบัญชีให้ความเห็นว่า การจัดทำแผนการเรียนมีความชัดเจนและครอบคลุมการจัดตารางเรียนของนักศึกษาจัดได้ตรงตามแผนการเรียนเป็นอย่างดี จัดเวลาได้เหมาะสม ด้านที่ควรพัฒนาคือ ควรพัฒนาวิธีการสอนให้ทันสมัย เช่น ใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ดอนศักดิ์ ดวงคำและกนกวรรณ คำด้วงโรม. 2546 : สัมภาษณ์) ด้านนักศึกษา มีความเห็นว่า การคัดเลือกนักศึกษายังไม่สามารถแบ่งระดับความรู้ได้ชัดเจน ทำให้มีความแตกต่างของระดับความรู้ในห้องเรียน ความรักและความผูกพันต่อมหาวิทยาลัยมีน้อย นักศึกษามุ่งเน้นใบปริญญาบัตรมากกว่าความรู้ ด้านระเบียบวินัยพบว่า

นักศึกษาไม่ค่อยมีระเบียบวินัยเท่าที่ควร มหาวิทยาลัยควรมีความเข้มงวดเรื่องการแต่งกายให้มากขึ้น (ดวงแข พรหมจันทร์. 2546 : สัมภาษณ์) ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอนมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรพัฒนาด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอ เพิ่มปริมาณหนังสือในห้องสมุดเพื่อให้นักศึกษาและอาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวาง ควรขยายเวลาเปิด-ปิดของห้องสมุดให้มากขึ้น ด้านตำราเรียน ควรมีการพัฒนาตำราเรียนให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (ธัญกร ชุนทอง. 2546 : สัมภาษณ์) ส่วนด้านการวัดและประเมินผล มีความเห็นว่า รายวิชาที่มีจำนวนนักศึกษามาก อาจารย์ผู้สอนมีภาระงานมากทำให้ต้องใช้เวลาในการตรวจงานหรือแบบทดสอบ การวัดผลจึงต้องใช้แบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบมากกว่าการวัดผลวิธีอื่น ๆ ซึ่งการวัดผลที่ดีควรใช้หลากหลายวิธี (บุปผา อนันตรศิริชัย. 2546 : สัมภาษณ์)

จากสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นจะเห็นว่ามีผลต่อการจัดการเรียนการสอนภายในมหาวิทยาลัยศรีปทุม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีปทุมเพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของอาจารย์และนักศึกษา และเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานเท่าเทียมกัน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม เพศ ชั้นปี กลุ่มคณะวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและอาจารย์ โดยสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและวางแผนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีปทุมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นอาจารย์ที่สอนในระดับปริญญาตรี จำนวน 359 คนและ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ประจำปีการศึกษา 2546 จำนวน 8,644 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9,003 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น

1.1 ตัวแปรที่เกี่ยวกับอาจารย์ได้แก่

1.1.1 เพศ จำแนกเป็น

1.1.1.1 ชาย

1.1.1.2 หญิง

1.1.2 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น

1.1.2.1 ปริญญาตรี

1.1.2.2 ปริญญาโท

1.1.2.3 ปริญญาเอก

1.1.3 ประสบการณ์การทำงาน จำแนกเป็น

1.1.3.1 ต่ำกว่า 5 ปี

1.1.3.2 5-10 ปี

1.1.3.3 11 ปีขึ้นไป

1.1.4 กลุ่มคณะวิชา จำแนกเป็น

1.1.4.1 กลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี

1.1.4.2 กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.2 ตัวแปรเกี่ยวกับนักศึกษา ได้แก่

1.2.1 เพศ จำแนกเป็น

1.2.1.1 ชาย

1.2.1.2 หญิง

1.2.2 ชั้นปี จำแนกเป็น

1.2.2.1 ชั้นปีที่ 2

1.2.1.2 ชั้นปีที่ 3

1.2.3 กลุ่มคณะวิชา จำแนกเป็น

1.2.3.1 กลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี

1.2.3.1 กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็น

1.2.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง

1.2.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.2.4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม 6 ด้าน คือ

2.1 ด้านหลักสูตร

2.2 ด้านอาจารย์

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.4 ด้านนักศึกษา

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล

2.6 ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่สามารถแสดงออกมาในลักษณะที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ในงานวิจัยนี้หมายถึง ความรู้สึกของอาจารย์และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี

2. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม 6 ด้าน คือ

2.1 ด้านหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การจัดทำเอกสารหลักสูตร การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรที่เปิดสอน การบริหารหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร การติดตามผลการใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตร

2.2 ด้านอาจารย์ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการคัดเลือกอาจารย์ การพิจารณาคุณวุฒิ ประสิทธิภาพ ความรู้ความสามารถตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด การปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ การจัดอาจารย์ผู้สอนให้เหมาะสมกับรายวิชา การพัฒนาอาจารย์ การกำหนดภาระงานสอน การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษาและการสอนของอาจารย์ การจัดทำปฏิทินการศึกษา การจัดทำแผนการเรียน การจัดทำตำราเรียน การวางแผนการสอน การจัดตารางสอน-ตารางสอบ การจัดสอนเสริม วิธีการสอน การใช้สื่อการสอน และการติดตามผลการเรียน

2.4 ด้านนักศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัคร การคัดเลือกนักศึกษา การปฐมนิเทศ การส่งเสริมความมีระเบียบวินัย การเข้าร่วมกิจกรรม ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการศึกษา การจัดอาจารย์ให้คำปรึกษา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการติดตามผลนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล การใช้ระบบการวัดผลและประเมินผล การประกาศผลการเรียน และการตรวจสอบผลการเรียนของนักศึกษา

2.6 ด้านปัจจัยเกื้อหนุน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสิ่งที่มีต่อการสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกต่อนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วย ด้านอาคารสถานที่ ด้านห้องสมุด ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนการสอน

3. กลุ่มคณะวิชา หมายถึง คณะวิชาที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยศรีปทุม ตามหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ แบ่งออกเป็น กลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสารสนเทศศาสตร์ กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะบัญชี คณะนิติศาสตร์

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average: GPA) ในงานวิจัยนี้หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับตามคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โดยแบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 3 ระดับ คือ

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.00-4.00

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51-2.99

4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00-2.50

5. อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนประจำในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 และมีได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ในมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตบางเขน ในกลุ่มคณะวิชาวิศวกรรมและเทคโนโลยีและกลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

6. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 และ 3

ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งจะได้นักศึกษาที่มีเวลาศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุมครบ 1 ปีการศึกษา และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะเป็นนักศึกษาทั้งหลักสูตรปริญญาตรีและหลักสูตรต่อเนื่อง

สมมติฐานการวิจัย

1. อาจารย์ชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
4. อาจารย์ที่สังกัดกลุ่มคณะวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
5. นักศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
6. นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
7. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มคณะวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
8. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดยนำเสนอตามลำดับสารดังนี้ องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ในทางที่ดีขึ้น มีคุณประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ เพราะจะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศชาติ สำหรับองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนได้มีผู้สรุปไว้ดังนี้

จากรายงานการประชุมปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย; วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา; และทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง. 2543 : 38) ได้สรุปปัจจัยการจัดการเรียนการสอนไว้ 6 ด้านดังนี้

1. ด้านผู้เรียน ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วม จริยธรรม สุขภาพกาย และจิต ความพร้อม ความเอาใจใส่ ทักษะ ทักษะพื้นฐานรอบคอบ และการแข่งขัน
 2. ด้านผู้สอน ได้แก่ สุขภาพกายและจิต จริยธรรม ทักษะ ทักษะความรู้ในวิชาชีพ บุคลิกภาพ สติการสอนและการใส่ใจ และความพร้อม
 3. ด้านหลักสูตร ได้แก่ เนื้อหาวิชา วิธีการสอน เทคนิคการสอน การวัดและประเมินผล และเวลาที่จัดสอน
 4. ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การจัดการ เช่น จำนวนนักศึกษา ความร่วมมือ สวัสดิการ การติดตามผล นโยบาย สถานที่ บุคลากร งบประมาณ สภาพสังคม ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และบรรยากาศ
 5. สื่อการสอน ได้แก่ ความทันสมัย และการเลือกใช้สื่อ
 6. แหล่งข้อมูล ได้แก่ ห้องสมุด และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม
- ส่วนปรัชญา เวสารัชช์ (2545 : 13) ได้กำหนดองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนไว้ 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. สารเนื้อหาในการเรียนการสอน คือการจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระในการเรียนการสอนควรทันสมัย เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

2. ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้แก่ ครูและอาจารย์ ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอด ความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน เช่น อาคาร สถานที่ อุปกรณ์ในห้อง ปฏิบัติการต่าง ๆ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น สื่อและอุปกรณ์เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน จึงต้องมีปริมาณอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

4. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้สอนควรเลือกใช้รูปแบบวิธีการเรียนการสอนให้ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม จำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน ต้องมีผู้รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหาร ซึ่งมีหน้าที่จัดการเรียน การสอนที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อยนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

6. เงินทุนสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจ เป็นรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เงินทุนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเกิดผลตามเป้าหมาย

7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม สิ่งที่ผู้บริหารและผู้จัดการเรียนการสอน ต้องดูแลคือ การมีสถานที่ ห้องเรียนและบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ เพียงพอ เหมาะสม และปลอดภัยซึ่งเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้

8. ผู้เรียน ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของการเรียนการสอน เพราะผู้เรียนเป็น เป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอน โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญคือ ทุกคนต้องเป็นส่วน สำคัญของการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน จึงหมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัด การเรียนการสอนทั้งระบบภายในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับรายละเอียดองค์ประกอบของ การจัดการเรียนการสอน 6 ด้าน ที่แสดงถึงดัชนีบ่งชี้คุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและ ประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เมื่อกล่าวถึงการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับใด จำเป็นจะต้องกล่าวถึงหลักสูตรควบคู่กันไปด้วยเสมอ ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนะแนวทางว่า ควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในแนวทางใด (ชมพันธุ์ คุญชร ณ อยุธยา. 2540 : 1)

นอกจากนี้ทิตินา แชมมณี (2535 : 1) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง โปรแกรมการศึกษาใด ที่ได้กำหนดโครงสร้างการเรียนรู้ ประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ พร้อมทั้งคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา ส่วนชมพันธ์ ภูณชร ณ อยุรยา (2540 : 3) ได้นิยามความหมายของคำว่าหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักการศึกษาออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรก ให้ความเห็นว่า หลักสูตรหมายถึง แผนประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นเอกสารหรือโครงการการศึกษาที่สถาบันการศึกษาได้จัดวางแผนไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามแผนหรือโครงการที่กำหนด รวมถึงแผนการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาของรายวิชาต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลตามที่ได้กำหนด ส่วนกลุ่มที่สอง ให้ความหมายว่า หลักสูตรหมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สถาบันการศึกษาจัดให้ หมายรวมถึง แผนประสบการณ์การเรียนรู้และการนำหลักสูตรไปใช้ด้วย และนาราวดี ศิริโรจน์ (2543 : 16) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติที่จะจัดให้แก่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ หลักสูตรจึงประกอบด้วย วัตถุประสงค์โครงสร้าง เนื้อหาวิชาของหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ วัสดุการศึกษา ตำราเรียน สถานที่เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตรที่สอดคล้องกับสังคมแต่ละยุคสมัย คุณลักษณะตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้ นอกจากนี้ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 25) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการคือ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่ยุ้หมายไว้
2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) เช่น ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการ (Process) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น
3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

นอกจากนี้ หลักสูตรยังมีความหมายแตกต่างกันตามผู้ใช้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จะให้ความหมายของหลักสูตรเป็นการจัดประสบการณ์ทั้งมวลในสถานศึกษาให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต ผู้สอนจะให้ความหมายของหลักสูตรในลักษณะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ได้วางแผนไว้กับการสอนของอาจารย์และประสบการณ์จะเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนจะให้ความหมายของหลักสูตรในสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามที่สถานศึกษากำหนดและตามที่อาจารย์สอน

ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สวัสดิ์ อุทรานันท์ (2532 : 211) ให้ความเห็นว่า จะต้องมุ่งสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามทางสติปัญญา มีทักษะในอาชีพ มีคุณธรรมมีวินัยทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 23)

กล่าวว่า ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอนจะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดีและจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียนในการกำหนดแผนการสอนและการเรียน

นอกจากนี้วินัย วีระวัฒนานนท์ (2542 : 22) ยังได้กล่าวถึงหลักสูตรว่า เป็นการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรจะต้องนำวิชาการสาขาต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์และเน้นความสัมพันธ์กับชีวิตให้มากขึ้น โดยหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาจะต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและรับผิดชอบต่อสังคม และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดว่า หลักสูตรจะรวมถึงการพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคมด้วย

✕ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 19-22) สรุปไว้ดังนี้

1. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติและปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้น ๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีความสามารถในการคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ รวมทั้งเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม
2. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ต่อหนึ่งการศึกษาปกติ
3. จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาที่ศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี ศึกษาไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิตและอย่างมากไม่เกิน 150 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน 8 ปี การศึกษาสำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา และอย่างมากไม่เกิน 12 ปี สำหรับหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา
4. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนดังนี้
 - 4.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาและกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ โดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

อนึ่ง การจัดวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) อาจได้รับการยกเว้นรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญา ทั้งนี้ จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่ได้รับการยกเว้นเมื่อนับรวมกับรายวิชาที่จะศึกษาเพิ่มเติมในหลักสูตรปริญญาตรี ต้องไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - 4.2 หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต กรณีที่มีการจำแนกวิชาเฉพาะออกเป็นวิชาโทวิชาเอก ในรายวิชาเอกต้องไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิตและวิชาโทไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ก็ได้ในหลักสูตรปริญญาตรีตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

5. การคิดหน่วยกิต

5.1 รายวิชาภาคทฤษฎี ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

5.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

5.3 การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

5.4 การจัดทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใด ที่ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

6. การลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 22 หน่วยกิตในแต่ละภาคการศึกษาปกติสำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา ส่วนหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลาให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และไม่เกิน 18 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ

สถาบันการศึกษาใดที่จัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้มีการลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 10 หน่วยกิต

— สำหรับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 3) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาซึ่งประกอบด้วย

1. สิ่งกำหนดหลักสูตร คือ การเตรียมการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการศึกษา เช่น สภาพของสังคมที่ต้องการจัดการศึกษาในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อได้บันทึกออกไปบริการและสร้างสรรค์สังคม

2. การบริหารหลักสูตร หมายถึง การวางแผน การควบคุมกำกับดูแล การจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะธรรมชาติการเรียนรู้และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร หลักการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพได้แก่

2.1 เอกสารหลักสูตร มีความชัดเจน สมบูรณ์ทันสมัย ชี้แนวทางในการวางแผน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 ผู้สอนมีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

2.3 ผู้เรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ทักษะพื้นฐาน พร้อมทั้งจะเรียนในหลักสูตรที่จัดไว้

2.4 มีบริการสนับสนุน มีทรัพยากรหลักสูตรที่ดีและเพียงพอที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตร

2.5 มีคณะกรรมการบริหารที่ดี และดำเนินการจัดระบบบริหารจัดการหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะให้ข้อมูล และช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนกับผู้เรียน

2.7 มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้และมรรยาทางสังคมเพื่อเสริมสร้างทักษะทางวิชาการและทักษะทางสังคมของผู้เรียน

2.8 มีระบบควบคุมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินหลักสูตร คือ การรวบรวมและศึกษาข้อมูลรวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบหลักสูตรและตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณค่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรต้องมีการประเมินเป็นระยะ ๆ เพื่อลดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อใช้หลักสูตรจริง การประเมินหลักสูตรแบ่งเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ได้แก่ การประเมินหลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปใช้

ระยะที่ 2 ได้แก่ การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร

ระยะที่ 3 ได้แก่ การประเมินหลักสูตรภายหลังการใช้หลักสูตรครบกระบวนการ

พรเทพ ไทยรักษ์ (2539 : 183) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษามหาบัณฑิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร นักศึกษามีความเห็นว่ เนื้อหาวิชาของหลักสูตรที่ศึกษามีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับพนม หวัดสว่าง (2542 : 64) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านโครงสร้างหลักสูตรควรมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรเน้นเรื่องการนำไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ควรมีความเด่นชัดในหลักสูตรวิชาชีพ กำหนดจำนวนหน่วยกิตในกลุ่มวิชาภาษาให้มากขึ้นเพราะภาษาเป็นสิ่งจำเป็น ด้านเนื้อหาหลักสูตรควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน และสอดคล้องกับอรรถย บัญช่วย (2542 : 98) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ด้านหลักสูตรบางสาขาวิชาควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมถึงความต้องการของตลาดแรงงาน

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาออกไปเผชิญกับความท้าทายในด้านวิชาการที่ก้าวไปไม่หยุดยั้ง ดังนั้น การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจึงต้องคำนึงถึงการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ทักษะการแสวงหาความรู้

ด้วยตนเอง การใช้ความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาแต่ละคนให้ถึงขีดสุด (พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย; วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา; และทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง. 2543 : 33)

ด้านอาจารย์

อาจารย์เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในจัดการการศึกษา เพราะเป็นผู้ดำเนิน กิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผล เป็นผู้ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการโดยรอบด้าน ขึ้นในตัวผู้เรียน อาจารย์ผู้สอนจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ มีความรู้เรื่อง เทคนิคการสอนและระเบียบวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและความทรงจำได้ดี เข้าใจ ด้านจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้และจิตวิทยาสังคมสำหรับผู้เรียน นอกจากนี้จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ด้านวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของชุมชนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียนโดยสอดคล้องกับสังคมนั้น (ภิญโญ สาร. 2519 : 178) อาจารย์ต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตน พัฒนาตนเอง พัฒนาบุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ เข้าใจวิชาชีพในระดับอุดมศึกษาและปฏิบัติการกิจให้ครบถ้วนทุกประการ เพื่อสร้างความเป็น เลิศในศาสตร์และความเป็นเลิศของบัณฑิต (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544ค : 9) ดังนั้น อาจารย์จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพตรงตามเป้าหมาย คุณภาพ หมายถึงถึงคุณวุฒิ ประสพการณ์ ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ความมีวัฒนธรรมและอารยธรรม รวมทั้งการอุทิศตนต่อภาระรับผิดชอบที่กำหนดไว้ด้วย (อดุลย์ วิริยะเวชกุล. 2541 : 53) ซึ่งการเรียนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวไม่สามารถพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นศิษย์ได้ แต่การเรียนรู้ จากประสบการณ์ชีวิตมีความสำคัญเหนือกว่าการเรียนรู้จากตำรา เนื่องจากช่วยให้ นิสิตนักศึกษา มีโอกาสสัมผัสกับความเป็นจริงมากกว่า ดังนั้น อาจารย์จึงควรเป็นผู้มีใจกว้าง เข้าใจพัฒนาการ ของนิสิตนักศึกษา ไม่แบ่งแยกระหว่างวิชาการและกิจกรรม เปิดโอกาสให้ทำกิจกรรมที่ หลากหลายตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัด ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนใน ห้องเรียน (สุพร ตั้งสมรพจน์. 2542 : 79)

การที่อาจารย์จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักดิ์ศรี และเต็มความภาคภูมิใจนั้นจะต้องมี หลักยึดเพื่อนำตนไปสู่สิ่งที่สูงสุด หรือเป็นอุดมคติของอาชีพ คือ การมีอุดมการณ์ ซึ่งวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2543 : 2-5) ได้กำหนดหลักยึดประจำใจทุกขณะที่ประกอบภารกิจ 5 ประการคือ

1. เต็มรู้ คือมีความรู้รอบรู้ ทั้งความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ ความรู้เรื่องโลก และ ความรู้เรื่องธรรมะ
2. เต็มใจ คือความมีใจเป็นครู รักอาชีพและรักศิษย์
3. เต็มเวลา คือความรับผิดชอบ การทุ่มเทเพื่อการสอนอย่างเต็มที่

4. เต็มคน คือการพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อารมณ์ สังคม เป็นแบบอย่างที่ดีงามในการแสดงออกทั้งในและนอกห้องเรียน

5. เต็มพลัง คือ การทุ่มพลังสติปัญญาและความสามารถในการสอน

นอกจากนี้ การเป็นอาจารย์ที่ดีและมีคุณภาพยังต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นนักวิชาการ ซึ่งคุณสมบัติของความเป็นนักวิชาการมีดังนี้คือ

1. ความใฝ่รู้ มีความปรารถนาอยากรู้ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว และปรากฏอยู่ในตำรา

2. ฉันทะ หมายถึง ความชอบความพอใจที่มีต่อสิ่งที่เลือกทำ เลือกวิชาที่ตัวเองถนัด ซึ่งจัดว่าเป็นอาชีพของตนเอง

3. ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง แสวงหาความรู้เพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปของการเขียนบทความทางวิชาการ เขียนหนังสือและตำรา

4. ความกล้าหาญ หมายถึง กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นตามที่ตัวเองเข้าใจว่าถูกต้อง โดยผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น การบรรยาย การเขียนบทความทางวิชาการ การเรียบเรียงตำรา หรือหนังสือ

5. จรรยาบรรณ หมายถึง ความไม่พอใจที่จะบิดเบือนตรรกศาสตร์ของความคิด เพียงเพื่อคัดค้านความคิดอื่นที่ตนไม่เห็นด้วย

ส่วนลักษณะของอาจารย์ที่ดีตามความคิดเห็นของเดอร์ ลูเซีย (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544ก : 55; อ้างอิงจาก De Lucia. 1994) คือ

1. มีความรู้ในเรื่องที่จะสอนดี

2. ให้เกียรติผู้เรียน

3. ความเป็นกัลยาณมิตร และมีความเอื้ออาทรต่อผู้เรียน

4. ทำบทเรียนให้น่าสนใจ

5. เป็นคนเรียบเรียงสาระของการสอนได้อย่างมีระเบียบต่อเนื่อง

ในฐานะของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย นอกจากภารกิจด้านการสอนแล้ว แม็กแน็นและแม็คเคย์ซี (ศิริกาญจน์ จันทน์เรือง. 2543 : 1; อ้างอิงจาก Magnan. 1989 and McKeachie. 1978) กล่าวว่า อาจารย์ยังต้องมีบทบาทนอกเหนือจากการสอนกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่หลักได้แก่

บทบาทที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ (The Expert) การเป็นผู้สอนในชั้นเรียน เนื่องจากประสบการณ์และความรู้ที่เจตียวจลัดไม่ได้หมายความว่าผู้สอนมีความรอบรู้ไปหมดทุกอย่าง ถ้าผู้เรียนถามคำถามในสิ่งที่ผู้สอนตอบไม่ได้ ผู้สอนต้องกลับไปค้นคว้าหรือแนะนำแหล่งค้นคว้า เพื่อให้ผู้เรียนหาคำตอบได้

บทบาทที่ 2 ผู้มีอำนาจอย่างเป็นทางการ (The Formal Authority) ผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน และตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

บทบาทที่ 3 ผู้แทนสังคม (The socializing Agent) บทบาทของผู้สอนจะมีมากกว่าการเป็นผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่จะเป็นตัวแทนของคุณค่า ข้อเท็จจริง มาตรฐาน กระบวนการ กิจกรรม และความสนใจในสาขาวิชาของผู้สอนด้วย

บทบาทที่ 4 ผู้อำนวยความสะดวก (The Facilitator) ผู้สอนควรช่วยเหลือผู้เรียน โดยการชี้แนะแหล่งวิทยาการต่าง ๆ แก่ผู้เรียน ให้คำแนะนำและแนะแนวทางช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้มีการพัฒนาตนเอง

บทบาทที่ 5 ผู้เป็นแบบอย่าง (The Role Model) ผู้สอนจะต้องแสดงภาพลักษณ์ที่เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ควรแสดงบุคลิกลักษณะและความมั่นใจในตัวเองออกมาในระหว่างการสอน

บทบาทที่ 6 ผู้เป็นมนุษย์ (The Person) ผู้สอนควรอยู่เสมอว่าตัวเองเป็นมนุษย์ทั้งในและนอกห้องเรียน ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้เขาแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกอย่างแท้จริงออกมา

การที่จะพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาเป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษานั้น ควรจะมีการคัดเลือกบุคคลที่มีลักษณะของครูที่ดี มีคุณลักษณะทางวิชาการดังที่กล่าวและต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ในบทบาทหน้าที่ของการเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาด้วย จึงจะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543 :37) ได้กำหนดหลักการสอนระดับอุดมศึกษาไว้ดังนี้

1. รู้จักวางแผนการสอน คือ ทำประมวลรายวิชา ทำแผนการสอนรายวัน เพื่อได้เตรียมการสอน วิธีการและสาระอย่างถูกต้องสมบูรณ์
2. รู้จักวิธีการสอนหลายแบบ และรู้จักเลือกวิธีการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสาระของเนื้อหาวิชาที่สอน
3. รู้จักผู้เรียน ผู้สอนควรรู้จักผู้เรียนเพื่อทราบภูมิหลัง พื้นฐานความสนใจและเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน
4. รู้จักใช้อุปกรณ์ ผู้สอนควรรู้จักใช้อุปกรณ์ที่จะใช้เป็นเครื่องช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น
5. รู้จักทรัพยากรมนุษย์ รู้จักแหล่งที่จะเชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีความรู้มาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ศิษย์ของตน
6. รู้จักค้นคว้า รู้จักแหล่งที่จะให้ข้อมูลสำหรับนักศึกษาค้นคว้าหรือแหล่งที่นักศึกษาจะฝึกฝนอาชีพได้

7. รู้จักวิธีประเมินผล การสอนที่ดีควรจะมีการประเมินผลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่สอน เพื่อให้ผู้สอนเข้าใจและปรับปรุงการสอนของตนเองดีขึ้น ผู้ที่สอนแล้วทำให้นักศึกษาสอบตกมาก ควรพิจารณาดูตนเองว่าอาจจะเป็นผู้สอนที่ใช้ไม่ได้เลย มากกว่าจะเป็นความผิดของผู้เรียน

สำหรับไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 54) ได้กำหนดวิธีการสอนหลักของอาจารย์ระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปมี 4 แบบคือ

1. การสอนแบบบรรยาย หมายถึง การสอนที่ผู้สอนพูด บอกเล่า หรืออธิบาย เนื้อหาเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฟัง โดยทั่วไปจะเป็นการสื่อความหมายทางเดียว คือจากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย นอกจากนั่งฟัง จด และเตรียมตัวสอบ การสอนแบบบรรยายจะใช้ได้ผลกับจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาวิชา แนวคิดเบื้องต้น หรือคำนิยามหลัก หรือข้อมูลที่ต้องการอธิบายเพิ่มเติม หรือการอธิบายสรุปความคิดรวบยอด เป็นต้น

2. การสอนแบบอภิปราย หมายถึง การสอนแบบเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสอภิปรายถกเถียงในเรื่องที่กำลังเรียน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การสอนแบบอภิปรายอาจเรียกอีกแบบหนึ่งว่า การสอนแบบกลุ่มย่อย (Small Group Teaching) เพราะทำได้ดีเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่มีจำนวนน้อย ถ้ามีผู้เรียนจำนวนมากเกินไป บทบาทของผู้เรียนต่อการอภิปรายจะน้อย หรือมีโอกาสดูแลแสดงความคิดเห็นได้ไม่เต็มที่ จุดมุ่งหมายหลักของการสอนแบบอภิปรายคือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ ประยุกต์ และผสมผสานความรู้หรือสิ่งที่เรียนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และเป็นการฝึกฝนพัฒนาความสามารถในการแสดงออก เช่น การฟัง การพูด การโต้แย้ง การให้เหตุผล และการอ้างหลักฐานทางวิชาการ

3. การสอนแบบฝึกปฏิบัติ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ปฏิบัติกับของจริง ในรูปแบบของห้องทดลอง เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด การสอนแบบฝึกปฏิบัติจะให้ความสำคัญทั้งผู้สอนและผู้เรียน คือ ผู้สอนจะได้เห็นผลการสอนของตนเองในทันทีทันใด จากการทดลองของผู้เรียน และผู้เรียนก็จะสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทันที จุดมุ่งหมายของการสอนแบบฝึกปฏิบัติคือ ให้ผู้เรียนรู้จักและคุ้นเคยกับเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สำคัญ รู้จักการวางแผนเตรียมการทดลอง ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการสังเกต รู้จักประยุกต์หลักการทั่วไปในห้องทดลองกับสถานการณ์อื่นนอกห้องทดลอง

4. การสอนให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หมายถึง การสอนที่มีจุดเน้นอยู่ที่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนกำหนดการศึกษาด้วยตนเอง ให้อิสระในการเรียนรู้ ซึ่งความมีอิสระในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือบางครั้งอาจมีเกณฑ์ของสถาบันเข้ามาเกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

X นอกจากนี้ คิลโก (พนม หวัดสว่าง. 2542 : 20; อ้างอิงจาก Kilgo. 1970 : 251) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. ใช้กระบวนการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องพยายามรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และพยายามทำให้ผู้เรียนในห้องเรียนได้รู้จักกันด้วย
2. มีการวางแผนการสอนร่วมกับผู้อื่น
3. รู้ความแตกต่างระหว่างบุคคล และช่วยเหลือผู้เรียนได้ โดยจัดการเรียนการสอนที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความสามารถของผู้เรียน
4. ทำในสิ่งที่เป็นไปได้จริง ๆ เช่น การให้งาน หรือการสอน ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านเวลา ขนาดของชั้นเรียน ความสามารถที่แตกต่างกัน ภูมิหลังและอุปสรรคการสอน
5. มีความสุขกับการสอนและการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลพลอยได้ให้ผู้เรียนมีความสุขสบายใจ และมีความสุข
6. สอนทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อม ๆ กับเนื้อหาวิชา
7. สนใจในวิชาที่สอน
8. คำนึงถึงการแสดงสีหน้า ท่าทางและน้ำเสียงในการสอน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ ความสบายใจและอบอุ่นใจของผู้เรียน
9. เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการสอน และพยายามให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีเรียน (Learn how to learn)
10. ผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

กาดเซลลา (พนม หวัดสว่าง. 2542 : 19; อ้างอิงจาก Gadzella.1974 : 9) ได้วิจัยเรื่องอาจารย์ในอุดมคติของนักศึกษาในวิทยาลัยรัฐวอชิงตันตะวันตก (Western Washington State College) โดยใช้แบบสอบถาม ถามนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะที่สำคัญที่สุดของอาจารย์ในอุดมคติของนักศึกษาตามลำดับความสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่

1. มีความสนใจและกระตือรือร้นในวิชาที่สอน
2. สามารถที่จะอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนในสภาพที่ผู้เรียนมีความแตกต่างกัน
3. มีความรู้ทั้งเนื้อหาวิชาและเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน
4. วัดผลด้วยความรอบคอบและยุติธรรมในการให้เกรด
5. วางแผนการสอน กำหนดหัวข้อการเรียนอย่างมีระบบ ตลอดจนมีรายชื่อหนังสือประกอบการเรียน

ลักษณะอาจารย์ที่นักศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญน้อยที่สุด คือ การที่อาจารย์เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชมรมหรือโครงการต่าง ๆ และทำการวิจัย แต่งตำรา หรือเขียนบทความ

ดั่งที่จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง (2545 : 33) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ พบว่าอาจารย์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอนเนื่องจากเป็นผู้ให้การสนับสนุน แนะนำ กระตุ้น และเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถทางวิชาการ และวิชาชีพได้อย่างเต็มที่ ส่วนวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 59) ได้สรุปเกี่ยวกับความพร้อมของอาจารย์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ทัศนคติต่ออาชีพ ผู้สอนมีความภูมิใจในความเป็นอาจารย์ รักการสอน มีความสุขที่จะค้นคว้าหาความรู้ และหาวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี
2. ผู้สอนมีความรู้ในสาระของวิชาที่กำหนดในหลักสูตร ผู้สอนควรเลือกสรร แสวงหาความรู้ เพื่อให้เหมาะสมกับหลักสูตรและระดับของผู้เรียน โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับวิชาชีพอาจารย์ระดับอุดมศึกษา
3. ศาสตร์การสอน ผู้สอนทราบวิธีการสอนหลาย ๆ แบบพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การรู้ศาสตร์การสอนทำให้ผู้สอนรู้วิธีการวางแผนการสอน วิธีการดำเนินการสอน การนำเข้าสู่บทเรียนอย่างน่าสนใจ
4. ผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ดี สุขภาพจิตดี ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจ ผู้สอนควรปรับบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสมกับการเป็นอาจารย์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธา เลื่อมใส และสนใจที่จะเรียน

อาจกล่าวได้ว่า อาจารย์ คือผู้ที่เป็บุคคลสำคัญที่สุดในองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากอาจารย์เป็นผู้ดำเนินการให้การเรียนการสอนบรรลุผล เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนจะมีคุณภาพเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรมีการพิจารณาอาจารย์ผู้สอนให้ตรงตามความสามารถและประสบการณ์ และสนับสนุนให้อาจารย์ได้พัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สัจ จุฑานันท์ (2532 : 16) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาว่า ทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี ทั้งแก่ตัวผู้เรียนเอง และช่วยให้อาจารย์มีทิศทางและมีสิ่งกำหนดในการสอนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ วิธีสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล

ส่วนแพททุ (นิคม มูลเมือง. 2536 : 13; อ้างอิงจาก Fattu. 1960 :7) ให้ความหมายของการเรียนการสอนว่า การสอนคือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้สอนจัดทำ ไม่ว่าจะเป็นงานที่ผู้สอนทำ

เป็นรายบุคคล หรือเป็นงานที่ผู้สอนทำร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน ในรูปเนื้อหาวิชาการและประสบการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้มีการพัฒนาความคิด เหตุผล ทักษะ ทักษะ อุปนิสัย และคุณค่าความสำคัญของชีวิตอนาคต

และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 69) กล่าวว่า การเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นระดับใด จะมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน 3 ประการคือ ผู้เรียน ผู้สอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และผู้สอน การสอนแต่ละครั้งย่อมแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการสอน เนื้อหาสาระ การเสาะแสวงหาความรู้หรือกลวิธีสอนที่ผู้สอนเลือกนำมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

นอกจากนี้ นาราวดี ศิริโรจน์ (2543 : 8) และอรทัย บุญช่วย (2542 : 24) ให้ความหมายที่สอดคล้องกันว่า การเรียนการสอนเป็นการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การจัดตารางสอน การจัดแผนการสอน การจัดชั้นเรียน การจัดอาจารย์เข้าสอน การจัดบริการอุปกรณ์การเรียนการสอน การใช้วิธีสอน และเทคนิคการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้

ส่วนอุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาร (2541 : 5) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนว่า เกี่ยวข้องกับองค์สามของการศึกษาคือ การระบุดุประสงค์ในการสอนของอาจารย์ และการเรียนของนักศึกษา การระบุเทคนิคการสอนของอาจารย์ เทคนิคการเรียนของนักศึกษา ตลอดจนบรรยากาศของการเรียนการสอน สื่อต่าง ๆ ที่ช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ และการวัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การสอนของอาจารย์และการประเมินผล การเรียนรู้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 151) ได้กำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. การจัดประมวลการสอน (Syllabus) หรือโครงการสอน เป็นการนำรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมาจัดทำประมวลการสอนเป็นรายวิชา โดยจัดวางเป็นภาคการศึกษาตามความเหมาะสม ช่วยให้มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ป้องกันการสอนซ้ำ เพื่อจะได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้ครบถ้วน รายละเอียดของประมวลการสอนมีดังนี้

1.1 รหัสวิชา ชื่อวิชา จำนวนหน่วยกิต จำนวนชั่วโมงที่เรียนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

1.2 รายวิชาตามหลักสูตร รวมทั้งจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชา และจุดมุ่งหมายเฉพาะแต่ละหัวข้อ

1.3 เนื้อหาของประมวลการสอน เช่น ความรู้และความสัมพันธ์กับความรู้อื่นที่นักศึกษาต้องเรียนรู้ ทักษะและการปฏิบัติที่จำเป็นในรายวิชานั้น รวมทั้งเจตคติและลักษณะที่พึงประสงค์

1.4 กระบวนการสอน ได้แก่ วิธีสอน กิจกรรมในการเรียนการสอน

1.5 อุปกรณ์การสอน รวมทั้งตำราและหนังสือค้นคว้าที่จำเป็น

1.6 การประเมินผลการเรียน

1.7 แหล่งที่จะหาความรู้ รวมทั้งหนังสืออ่านประกอบที่จะเป็นแหล่งอ้างอิง
 + นอกจากนี้สังกัด อุทราพันธ์ (2532: 226-227) ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัด
 ประมวลการสอนหรือโครงการสอนว่ามีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนดังนี้

+ ก. เป็นแนวทางในการสอน ซึ่งจะช่วยให้ความสะดวกแก่อาจารย์ ในการใช้
 หลักสูตรและสามารถดำเนินการสอนให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

+ ข. ให้ความสะดวกแก่ผู้บริหารในการช่วยเหลือ แนะนำ และติดตามผลการเรียน
 การสอน

+ ค. เป็นแนวทางในการสร้างข้อทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อให้มี
 ความครอบคลุมกับเนื้อหาสาระที่ได้สอนไปแล้ว

→ 2. การจัดทำแผนการเรียน แผนการเรียนเป็นการกำหนดรายวิชาให้ผู้เรียน เพื่อให้ได้
 เรียนครบตามโครงสร้างของหลักสูตร เป็นวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมี
 จุดมุ่งหมาย ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 153) ได้กล่าวถึงข้อมูลในการจัดทำแผนการ
 เรียน ดังนี้

2.1 การสำรวจสภาพท้องถิ่นและความต้องการของผู้ปกครอง

2.2 การสำรวจความต้องการของผู้เรียน

2.3 การสำรวจความต้องการของสถานประกอบการ

2.4 การสำรวจความพร้อมของสถาบันการศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์
 ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ตลอดจนอาจารย์ผู้สอน เป็นต้น

ทำนองเดียวกับที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543 : 70) ได้กล่าวว่า การเตรียม
 แผนการเรียนเพื่อให้นักศึกษาได้เตรียมตัวไว้ตลอดหลักสูตรการศึกษา การให้นักศึกษารู้จัก
 หลักสูตร รู้จักวางแผนการจัดวิชาเรียน เวลาเรียน เวลาสอบ เพื่อให้เห็นภาพการศึกษาของ
 ตนเองอย่างเด่นชัด

ในการจัดทำแผนการเรียน สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งจะจัดแตกต่างกัน โดยนำข้อมูล
 ข้างต้นมาสรุป วิเคราะห์ ผ่านการประชุมพิจารณาปรับให้เหมาะสมเพื่อให้ได้แผนการเรียนที่มี
 ประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย

3. การจัดตารางสอน หมายถึง ตารางที่กำหนดรายวิชา อาจารย์ผู้สอน และห้องเรียน
 ตามคาบเวลาของแต่ละวันในหนึ่งสัปดาห์ ตารางสอนแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

3.1 ตารางสอนรวม เป็นตารางสอนระดับสถาบัน คณะวิชา หรือภาควิชา ซึ่งใน
 ตารางสอนจะระบุรายวิชา อาจารย์ผู้สอน ห้องเรียน เพื่อใช้ควบคุมการดำเนินการด้านวิชาการ
 ทั้งหมดของสถาบันการศึกษา

3.2 ตารางสอนเฉพาะ เป็นตารางสอนที่จำแนกออกตามประโยชน์ของผู้ใช้ ได้แก่
 ตารางสอนอาจารย์ ตารางสอนนักศึกษา ตารางห้องเรียน เป็นต้น

กัญญา สาทร (2519 : 240) ได้กำหนดหลักการจัดตารางสอนดังนี้

ก. กำหนดชั่วโมงเรียนและบรรจุวิชาครบตามที่หลักสูตรกำหนด

ข. การจัดวางรายวิชาก่อนหลังต้องคำนึงถึงนักศึกษา เช่น วิชาที่นำเพื่อควรจัดในช่วงเวลาเช้า เป็นต้น และเวลาเรียนตอนเช้าควรมีชั่วโมงสอนมากกว่าตอนบ่าย เพราะตอนบ่ายอากาศร้อนอบอ้าวไม่สนับสนุนการเรียนรู้

ค. ไม่ควรจัดวิทยายากซ้อนกันในวันเดียว ควรสลับหรือกระจายให้ทั่วทั้งสัปดาห์

ง. ควรให้ความสะดวกแก่ผู้สอนด้วย เช่น ไม่จัดให้สอนต่อเนื่องกันหลายชั่วโมงเพราะจะเหนื่อยเกินไป

จ. ควรจัดตารางสอนให้เสร็จเรียบร้อยและประกาศให้ผู้สอนและนักศึกษาทราบก่อนวันเปิดเรียนเพื่อให้วันเปิดเรียนเป็นวันที่ทำงานได้ทันที ถ้าจัดตารางสอนได้ตลอดปีก็ควรจัดเพื่อนักศึกษาจะได้วางแผนการเรียนรู้ได้ตลอดปี

ฉ. ควรเฉลี่ยปริมาณการสอน (Teaching Load) ต่อหนึ่งสัปดาห์ให้ผู้สอนทุกคนทัดเทียมกัน หรือต่างกันไม่มากนัก

ส่วนปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 153) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดตารางสอนไว้ดังนี้

1. สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดตารางสอน

1.1 कैำโครงของหลักสูตร การแบ่งหมวดวิชา วิชาบังคับ วิชาเลือก วิชาเลือกเสรี แต่ละวิชาต้องใช้ห้องเรียนและอุปกรณ์ประกอบการเรียนในลักษณะใดบ้าง

1.2 จำนวนนักศึกษา ที่จะลงทะเบียนในแต่ละวิชา จะจัดเป็นกี่ห้องกี่กลุ่ม

1.3 ระยะเวลาหรือคาบชั่วโมงในการสอน แบ่งเป็นกี่คาบ คาบละกี่นาที ในหนึ่งวันจะจัดได้กี่คาบ

1.4 จำนวนห้องเรียนและขนาดของห้องเรียน รวมทั้งลักษณะห้องเรียนที่ใช้

1.5 จำนวนครูอาจารย์ที่จะรับผิดชอบในแต่ละวิชา

1.6 วิทยาการพิเศษ และความสะดวกในการเชิญมาสอน

1.7 ภาระงานสอนของอาจารย์แต่ละคน

2. ขั้นตอนในการจัดตารางสอน

2.1 มีข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนแต่ละหลักสูตร แต่ละรายวิชา ข้อมูลอาจารย์ผู้สอน สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ในการนำมาจัดตารางสอนของแต่ละวิชาได้อย่างเหมาะสม

2.2 กำหนดจำนวนผู้เรียน โดยปกติจะกำหนดเป็นชั้นปี หลักสูตรและแผนการเรียน สามารถประมาณได้จากจำนวนผู้เรียนที่สังกัดในคณะวิชา โดยดูข้อกำหนดของหลักสูตรด้วยว่าเป็นรายวิชาบังคับหรือวิชาเลือก ตลอดจนรายละเอียดของวิชาที่ต้องการเพิ่มเติม

2.3 กำหนดกลุ่มรายวิชา โดยพิจารณาจากหลักสูตรและโปรแกรมการเรียน เป็นกลุ่มของวิชาบังคับหรือวิชาเลือกของหลักสูตร โดยกำหนดรูปแบบรายวิชาที่คล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน

2.4 กำหนดอาจารย์ผู้สอน โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ เกี่ยวกับวิชาที่สอน

2.5 กำหนดห้องเรียน ทั้งห้องทฤษฎีและห้องปฏิบัติการ ผู้จัดตารางสอนต้องทราบ ข้อมูลเกี่ยวกับความจุของห้องเรียน สภาพภายในห้องเรียน จะช่วยในการจัดห้องเรียนของแต่ละ คณะวิชาได้ถูกต้องและเหมาะสม

2.6 กำหนดวันเวลาที่สอนในสัปดาห์ โดยคำนึงถึงอาจารย์ผู้สอน ผู้เรียน ห้องเรียน หลักสูตรการศึกษา

การจัดตารางสอนเป็นกระบวนการเปรียบเทียบและแสวงหาวิธีการจัดองค์ประกอบ ต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษาลงในตารางคาบเวลาอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงตัวแปรและ เงื่อนไขต่าง ๆ ให้มากที่สุด การจัดตารางสอนจึงต้องใช้บุคลากรและเวลาในการรวบรวมข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ เพื่อกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ลงสู่คาบเวลาอย่างเหมาะสม (ฤดี กรุดทอง. 2528 : 10; อ้างอิงจาก Salt. 1978 : 16-17) ซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ภายใต้เงื่อนไขและตัวแปรดังนี้

ก. องค์ประกอบด้านอาจารย์

- (1) อาจารย์ที่สอนเต็มเวลา
- (2) อาจารย์ที่สอนบางเวลา
- (3) อาจารย์ที่ทำวิจัย
- (4) อาจารย์นิเทศ

ข. องค์ประกอบด้านหลักสูตร

- (1) รายวิชาตลอดหลักสูตร (แผนการเรียน)
- (2) รายวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
- (3) รายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก

ค. องค์ประกอบด้านกลุ่มนักศึกษา

- (ก) กลุ่มผู้เรียนวิชาเอก
- (ข) กลุ่มผู้เรียนวิชาโท
- (ค) กลุ่มผู้เรียนรายวิชาเลือก
- (ง) กลุ่มกิจกรรมพิเศษ

ง. องค์ประกอบด้านเวลา

- (ก) จำนวนปีตลอดหลักสูตร
- (ข) จำนวนภาคเรียนในแต่ละปี
- (ค) จำนวนสัปดาห์ในแต่ละภาคเรียน
- (ง) จำนวนวันในสัปดาห์
- (จ) จำนวนคาบในแต่ละวัน
- (ฉ) จำนวนคาบที่จัดให้แก่รายวิชาหนึ่ง

จ. องค์ประกอบด้านอาคารสถานที่

(ก) ห้องเรียนทั่วไป

(ข) ห้องเรียนในแต่ละอาคาร

(ค) ห้องฝึกงาน ปฏิบัติการ โรงฝึกกีฬาในร่ม สนามกลางแจ้ง แปลงสาธิต

(ง) สถานที่เฉพาะกิจอื่น ๆ

3. ประโยชน์จากการนำข้อมูลมาใช้ในการจัดตารางสอน

3.1 อาจารย์ผู้สอนสามารถสอนวิชาที่ตนเองถนัด โดยการถามความสมัครใจและความต้องการที่จะสอนของอาจารย์

3.2 ภาระงานสอนของอาจารย์ไม่เหลื่อมล้ำกัน หากมีภาระหน้าที่ด้านอื่นก็จะได้มอบหมายงานสอนให้น้อยลง

3.3 ผู้เรียนได้เลือกวิชาที่ตนเองถนัดและเหมาะสม

3.4 วิทยาการพิเศษได้มาสอนตามเวลาที่ต้องการ

3.5 สื่อการสอนสามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมและทั่วถึง

3.6 ห้องเรียนได้รับการหมุนเวียนในการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. การจัดตารางสอบ จะจัดพร้อม ๆ กับการจัดตารางสอน เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักศึกษาเลือกวิชาลงทะเบียนเรียน ต้องมีการวางแผนทั้งสองส่วนไปพร้อม ๆ กันเสมอ หลักในการพิจารณา ได้แก่

4.1 วิชาที่จัดสอบในแต่ละวันไม่ควรเกิน 2 วิชา เพื่อให้นักศึกษาได้มีการผ่อนคลายในการสอบ

4.2 ห้องสอบควรมีความเงียบ มีอากาศถ่ายเทได้ดี การจัดโต๊ะ เก้าอี้ควรให้ห่างกันพอสมควร

4.3 เวลาที่ใช้สอบควรพอเหมาะกับเนื้อหาวิชา และหน่วยกิตที่เรียน ต้องคำนึงถึงวิชาที่เป็นทฤษฎีและปฏิบัติ การจัดสอบภาคปฏิบัติมักจัดแยกจากการสอบทฤษฎี เพื่อความสะดวกในการเตรียมสถานที่สอบ

4.4 ควรจัดอาจารย์คุมสอบอย่างน้อยห้องละ 2 คน กรณีที่อาจารย์มีความจำเป็นต้องไปนอกห้องจะได้มีอาจารย์อีกคนอยู่ประจำห้องสอบ

4.5 ควรจัดอาจารย์คุมสอบสำรองไว้อีกหนึ่งชุด กรณีมีผู้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้จะได้มีผู้คุมสอบแทน

4.6 ระเบียบการเข้าห้องสอบ ควรแจ้งให้ผู้เรียนและอาจารย์ได้ทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด การจัดพิมพ์ข้อสอบควรมีกรรมการรับผิดชอบในการพิมพ์ และมีระบบการป้องกันการรั่วไหลของข้อสอบ

การจัดตารางสอนและตารางสอบเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเพื่อแจ้งหรือแจกให้ผู้สอน ผู้เรียน คณะวิชา และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อนการลงทะเบียนในแต่ละวิชา

5. การจัดชั้นเรียน เป็นการแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้เข้าเรียนในแต่ละรายวิชา ซึ่งในระดับอุดมศึกษาจะจัดชั้นเรียนดังนี้

5.1 จัดตามที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้น ๆ

5.2 ในรายวิชาที่มีนักศึกษาลงทะเบียนมากอาจแยกเป็นกลุ่มย่อย โดยเฉพาะวิชาที่มีภาคปฏิบัติหรือฝึกงาน

6. การจัดอาจารย์เข้าสอน เป็นงานของฝ่ายวิชาการที่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความสามารถและความถนัดของอาจารย์ผู้สอน ข้อที่ควรพิจารณาในการจัดอาจารย์มีดังนี้

6.1 สำนวความพร้อมของบุคลากรด้านอาจารย์ ก่อนเปิดหลักสูตรใหม่หรือเปิดแผนการสอนเพิ่ม

6.2 สำนวภาระงานของอาจารย์ผู้สอน

6.3 สำนวคุณสมบัติ เช่น วุฒิ ประสบการณ์ ความชำนาญในการสอนของแต่ละวิชา

6.4 จัดตามความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน ตามความถนัดและตามความต้องการในการสอน

6.5 จัดตามความเชี่ยวชาญและประสบการณ์

การจัดอาจารย์เข้าสอนที่ได้ผลดี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2540 : 338)

ได้กำหนด 2 แบบคือ

(ก) การจัดอาจารย์เข้าสอนตามแนวดั้ง ได้แก่ การจัดอาจารย์อาจารย์สอนในวิชาหนึ่ง ๆ ในหลาย ๆ ระดับชั้น เช่น วิชาภาษาอังกฤษ จัดอาจารย์สอนทั้งชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 มีผลดีคือ ผู้เรียนได้เรียนกับอาจารย์หลายคน แต่ละคนมีวิธีการสอนแตกต่างกัน ทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อ และอาจารย์ผู้สอนได้สอนในหลายระดับไม่จำเจ อาจนำผลที่ได้จากการสอนในระดับหนึ่งไปปรับใช้กับอีกระดับหนึ่งได้ แต่มีข้อเสียคือ อาจารย์ต้องเตรียมการสอนหลายวิชา ทำให้มีเวลาไม่พอเพียงในการเตรียมการสอน

(ข) การจัดอาจารย์เข้าสอนตามแนวนอน คือ จัดอาจารย์คนหนึ่งสอนในระดับเดียว เช่น วิชาภาษาอังกฤษสอนเฉพาะชั้นปีที่ 1 เพียงชั้นปีเดียว การสอนวิชาเดียว ระดับเดียว มีผลดีคือ มีเวลาในการเตรียมการสอน เพราะเตรียมการสอนเพียงครั้งเดียว สอนได้หลายกลุ่ม อาจารย์จะมีทักษะในการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งมาก ผู้เรียนหลายกลุ่มได้เรียนกับอาจารย์คนเดียว ทำให้เรียนรู้ในแนวเดียวกัน การวัดผลประเมินผลทำโดยผู้สอนคนเดียว เกิดความเสมอภาคกัน ข้อเสียคือ อาจารย์ทำการสอนในระดับเดียว อาจรู้สึกจำเจ ผู้เรียนเบื่อหน่าย และการจัดอาจารย์สอนไม่สะดวกเหมือนกับการจัดตามแนวดั้ง

นอกจากนี้ยังมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพิ่มเติม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2540 : 346) ดังนี้

(ก) จัดตามวิชาเอก ผู้ที่เรียนวิชาเอกมาในวิชาหรือกลุ่มวิชาใด ย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ หรือมีความถนัดในสาขาวิชานั้นเพียงพอ เหมาะสมที่จะจัดให้สอนวิชานั้น

มากที่สุด แต่ทั้งนี้ผู้สอนต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาวิชาในหลักสูตรประกอบกันไปด้วย

(ข) จัดตามวิชาโท ในกรณีที่ไม่มีอาจารย์สอนเพียงพอ การจัดผู้สอนที่เรียนสาขาวิชานั้นเป็นวิชาโทก็สามารถทำได้ การจัดผู้สอนแบบนี้เหมาะสมสำหรับสถาบันการศึกษาที่ขาดผู้สอนในสาขาวิชาหนึ่ง แต่มีอาจารย์เกินหรือมีคาบสอนน้อยในอีกสาขาวิชาหนึ่ง โดยให้ผู้สอนได้มีโอกาสเตรียมตัวศึกษาหลักสูตรหรือทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถทำการสอนที่มีประสิทธิภาพได้

(ค) จัดตามความถนัดและความสนใจ อาจารย์บางคนที่เคยเรียนวิชาเอก หรือวิชาโทสาขาใดสาขาหนึ่งมา ให้ทำการสอนวิชาที่เรียนวิชาเอก หรือวิชาโทนั้น ๆ มาแล้ว แต่ด้วยสาเหตุใดก็ตาม ในภายหลังมีความสนใจในอีกวิชาหนึ่ง ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ความชำนาญและสนใจอยากสอนอีกวิชาหนึ่ง ก็อาจจัดให้สอนได้

(ง) จัดอาจารย์เข้าสอนในรายวิชาที่มีประสบการณ์ อาจารย์บางคนอาจมีประสบการณ์หรือความชำนาญในวิชาชีพแขนงใดแขนงหนึ่ง อาจจะเป็นเพราะครอบครัวยึดอาชีพนั้น หรือมีความสนใจค้นคว้า ทดลอง ในกรณีที่เหมาะสม ก็อาจจัดให้สอนในวิชาชีพที่มีความชำนาญหรือมีประสบการณ์นั้น ๆ

(จ) จัดอาจารย์เข้าสอนตามความจำเป็น ในบางสถาบันการศึกษา มีอาจารย์มากเกินไปในหมวดวิชาหนึ่ง แต่อาจารย์ขาดในหมวดวิชาหนึ่ง แต่อาจารย์ที่เกินไม่ได้เรียนเป็นวิชาเอกหรือวิชาโทหรือไม่มีความถนัดในหมวดวิชาที่ขาดนั้น ถ้าเป็นอาจารย์เกินในหมวดวิชาชีพ แต่อาจารย์ขาดในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปก็อาจจัดให้สอนได้ เพราะอย่างน้อยอาจารย์ทุกคนก็เคยผ่านการเรียนวิชาศึกษาทั่วไปมาก่อน เพียงแต่ให้ศึกษาหลักสูตร คู่มือการสอน แบบเรียน แผนการเรียน แผนการประเมินผลที่ได้จัดทำไว้ ก็จะทำการสอนได้ แม้ในตอนต้นอาจจะไม่ได้ผลดีนักก็ตาม

การจัดชั้นเรียนและการจัดอาจารย์เข้าสอนส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน จึงต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้สอนและกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งนโยบายและข้อจำกัดบางประการของสถาบันการศึกษาประกอบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ

7. การสอนซ่อมเสริม เป็นการสอนกรณีพิเศษ นอกเหนือไปจากการสอนตามแบบแผนปกติ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน มี 4 ลักษณะคือ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2545 :158)

7.1 สอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน

7.2 สอนซ่อมเสริมขณะที่ทำการสอน

7.3 สอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว

7.4 สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ฉลาดหรือเรียนเร็ว

ส่วนวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 40) ได้กล่าวถึงการสอนซ่อมเสริมว่า โดยพื้นฐานของผู้เรียนมีความแตกต่างกัน จึงควรมีองค์กรช่วยเหลือผู้เรียนโดยมีหน้าที่ประสานงานกับผู้สอนในการจัดรายวิชาสอนซ่อมเสริมให้ผู้เรียนนอกเวลาเรียนปกติ เพื่อให้โอกาสผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ในรายวิชาที่มีพื้นฐานต่ำ การสอนซ่อมเสริมอาจจัดโดยผู้สอนเอง หรืออาจจะใช้ระบบรุ่นพี่ช่วยสอนรุ่นน้องหรือเพื่อนสอนเพื่อนก็ได้

8. การเลือกตำราเรียน เป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญ ช่วยประหยัดเวลาในการสอน เพราะมีการจัดลำดับเนื้อหาของวิชานั้นไว้แล้ว ทำให้มีเวลาในการประยุกต์ใช้ วิเคราะห์วิจารณ์ และฝึกการแก้ปัญหา ซึ่งในการจัดลำดับตำราเรียนไรท์ (ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง, 2543 : 99; อ้างอิงจาก Wright, 1987) ได้เสนอแนะการจัดลำดับคุณภาพของตำราเรียนโดยให้คะแนนจาก 1 (เหมาะสมอย่างยิ่ง) ถึง 5 (ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- 8.1 มีเนื้อความทันสมัยและเหมาะสม
- 8.2 ผู้เขียนเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น
- 8.3 มีการใช้วารสารประกอบ
- 8.4 หัวข้อเรื่องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์
- 8.5 มีการเรียงหัวข้อตามต้องการ
- 8.6 เนื้อหาแม่นยำและมีพัฒนาการอยู่เสมอ
- 8.7 ปราศจากอคติด้านสัญชาติ เชื้อชาติ และเพศ
- 8.8 มีความคิดรวบยอด หลักการและสรุปผลที่พัฒนาแล้ว
- 8.9 มีรายละเอียดพอเพียง
- 8.10 มีคำอธิบายชัดเจน
- 8.11 ระดับการอ่านเหมาะสม
- 8.12 เหมาะกับภูมิหลังของผู้เรียน
- 8.13 มีชื่อเรื่อง หัวเรื่องใหญ่ และหัวเรื่องย่อย ที่ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพโครงสร้างและความสัมพันธ์ของโครงสร้างนั้น

9. การจัดทำคู่มือนักศึกษา เป็นเอกสารที่สถาบันการศึกษาทำเพื่อแจกนักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาใหม่ เพื่อให้เข้าใจหลักสูตร การเรียนการสอน การปฏิบัติตนได้ถูกระเบียบของสถาบันการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545 : 160) โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการแนะนำสถาบันการศึกษา ประวัติความเป็นมา คณาจารย์ ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ให้คำแนะนำด้านหลักเกณฑ์ หลักการ โครงสร้างรายละเอียดวิชา ปฏิทินการศึกษา ระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา เช่น การลงทะเบียนเรียน ระเบียบเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา การสอบ วินัยและข้อปฏิบัติต่าง ๆ เป็นต้น

ดั่งที่อำพัน อ่องเอี่ยม (2541 : 137) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีปทุม ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลางเนื่องจากอาจารย์บางท่านยังขาดเทคนิคในการถ่ายทอดวิชาความรู้ และมีความรู้ไม่ทันสมัยเท่าที่ควร อาจารย์ควรให้ความช่วยเหลือนักศึกษาที่บกพร่องทางการเรียนมากขึ้น ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะแก้ไขปัญหานักศึกษาที่ไม่ตั้งใจเรียนให้สนใจการเรียนมากขึ้น ควรจัดโครงการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพอาจารย์ผู้สอน

และพนม หวัดสว่าง (2542 : 64) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการเพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นต่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและเตรียมพร้อมตลอดเวลา ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและสามารถนำเสนอความรู้ทั้งวิเคราะห์และวิจารณ์

ส่วนกิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม (2542 : 72) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการจัดการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษาด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ครูผู้สอนควรนำเอาเทคนิคการสอน จัดวิทยาการเรียนการสอน และจัดหากิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชามาประกอบการสอน เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ

เช่นเดียวกับวินุ ทองพวง (2542 : 107-114) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษา กรุงเทพฯ ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาใน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการเรียน การสอน ด้านการให้บริการนักศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และนักศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล การทำแผนการเรียนการสอน เพื่อสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสร่วมประเมินการสอนของอาจารย์

สอดคล้องกับทิพย์วรรณ หันหาบุญ (2544 : 79) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางวิชาการของการจัดการศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตคณะทรัพยากรชีวภาพและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ตามความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นด้านการจัดการเรียนการสอน

เหมาะสมระดับมาก เพราะมีการวางแผนการสอนเพื่อให้นักศึกษาสามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ล่วงหน้า และอาจารย์มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี อธิบายเนื้อหาวิชาให้แก่นักศึกษาเข้าใจได้ชัดเจน รวมทั้งมีวิธีการสอนและการเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ได้

จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นงานที่สำคัญ เพราะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้ผู้สอนมีทิศทางในการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์และส่งผลต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพซึ่งถือเป็นความสำเร็จในสถาบันการศึกษานั้น

ด้านนักศึกษา

ผู้เรียนหรือนักศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง การเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาจะประสบผลสำเร็จอย่างเต็มที่หรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้เรียนด้วยเพราะถ้าไม่มีนักศึกษา อาจารย์ก็จะไม่มีงานทำ หรือเมื่อสถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตออกไปขาดคุณภาพ ขาดคุณธรรม ไม่มีใครต้องการในสังคม ไม่มีใครจ้างบัณฑิตไปทำงาน และไม่มีใครอยากจะสมัครเข้าสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ หากรู้ว่าเมื่อจบไปแล้วจะหางานทำไม่ได้ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 2) การจะดำเนินการสอนได้ดีและมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อได้รู้จักและเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นอย่างดี เนื่องจากนักศึกษาแต่ละคนที่เข้ามาในสถาบันอุดมศึกษา มีความแตกต่างกันทั้งลักษณะ บุคลิกภาพ อารมณ์ ความสามารถและความมุ่งหมายในการเข้าศึกษา จึงได้มีผู้ศึกษาลักษณะของนักศึกษา และแบ่งประเภทไว้หลายรูปแบบดังนี้

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 38-49) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. วัยของผู้เรียน การศึกษาในระดับอุดมศึกษาจัดขึ้นสำหรับคนที่พร้อมจะเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งจะอยู่ในช่วงอายุ 18 ปีขึ้นไปซึ่งเป็นระดับที่ครอบคลุมตั้งแต่การเริ่มต้นเป็นผู้ใหญ่จนสำเร็จ การศึกษาจะมีอายุประมาณ 22 ปี ซึ่งเป็นผู้ใหญ่พอสมควร ดังนั้น การศึกษาที่อยู่ในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นช่วงที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นช่วงการพัฒนาเป็นผู้ใหญ่จนถึงความเป็นผู้ใหญ่อย่างเต็มที่ เป็นการสร้างและพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ของสังคมต่อไป

2. พื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้เรียน เมื่อพิจารณาเฉพาะลักษณะของผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว โดยทั่วไปอาจกล่าวได้ว่าจะมีพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจดีกว่าบุคคลอื่น ๆ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาแล้ว สภาพการจัดการศึกษาเพื่อคนส่วนน้อย (Elite Education) ยิ่งชัดเจนขึ้นเมื่อสภาพผู้เรียนเป็นเช่นนี้ ผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจ และหาวิธีการที่จะสนองความต้องการของผู้เรียนพร้อมทั้งสอดแทรกสร้างเสริมสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้ ควรคิด เช่น ความเข้าใจในชีวิต และความเป็นอยู่ของคนอาชีพอื่น ตามภูมิลำเนาต่าง ๆ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การเสียสละเพื่อสังคม เป็นต้น

3. ความสามารถทางพุทธิปัญญา (Cognitive or Mental Ability) ของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไป พัฒนาสูงพอที่จะเรียนรู้ และทำความเข้าใจกับของยาก ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งระบบการสอบคัดเลือกผู้เข้าศึกษาของประเทศไทย ก็เป็นการเน้นความรู้ในทางพุทธิปัญญาเป็นหลัก ผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกแล้วจึงรับประกันได้ว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถทางพุทธิปัญญาสูงพอ

4. จุดมุ่งหมายในการเข้าศึกษา ในระดับอุดมศึกษานั้น แตกต่างกันไปตามลักษณะสังคมและลักษณะของสถาบัน โดยทั่วไปนักศึกษามีความมุ่งหวังต่อการเข้ารับการศึกษาดังนี้

- 4.1 การหาความรู้ให้ได้มากที่สุด
- 4.2 การนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ
- 4.3 การนำความรู้ไปทำประโยชน์ให้สังคม
- 4.4 การมาหาประสบการณ์
- 4.5 การเรียนเพื่อให้สำเร็จการศึกษา

การได้รู้จักความคาดหวังและความตั้งใจต่อการเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ควรจะได้มีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความตั้งใจและความต้องการของผู้เรียนให้มากขึ้นด้วย

5. ทศนคติและค่านิยม นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะมีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อตนเอง ต่อเพื่อน ต่อสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษาและสังคม เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้มีอุดมคติสูง ปรารถนาโลกและสังคมที่ดีกว่า นักศึกษาจะรู้สึกผิดหวังเมื่อพบกับความหลอกลวงและไม่จริงใจของอาจารย์ นักศึกษาส่วนมากจะยึดถือคุณธรรมที่เป็นมาตรฐานของสังคม นับถือความจริงใจ ความซื่อสัตย์ ความภาคภูมิใจ ในฐานะที่เป็นมาตรฐานความประพฤติของคนดีทั่วไป

ผู้ที่ทำหน้าที่สอนในสถาบันอุดมศึกษาต้องทำความเข้าใจและหาทางให้ทัศนคติและค่านิยมที่เหมาะสมนั้นคงอยู่และเพิ่มขึ้นตลอดไป

6. การใช้เวลาของผู้เรียน โดยทั่วไปผู้เรียนชอบและพอใจกับการได้พบและพูดคุยกับอาจารย์ผู้สอนนอกห้องเรียน การได้ถามปัญหาที่ตัวเองไม่เข้าใจจะได้ไม่อายเพื่อน นอกจากนี้ยังซักถามได้หลายครั้งจนพอใจ ในฐานะผู้สอนจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พบปะสนทนาเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการให้มากขึ้น และควรมีกิจกรรมและงานกลุ่มทางวิชาการที่ให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำ ปรีกษาหารือนอกห้องเรียนด้วยพร้อมกันไป จะช่วยให้การเรียนของผู้เรียนประสบความสำเร็จมากขึ้น

นักการศึกษาต่างประเทศที่มีชื่อเสียงคือ โรธแมนและกราช (มุสดี ทาวรกุล. 2532 : 19; อ้างอิงจาก Reichman and Grasha.1975) ได้จำแนกรูปแบบการเรียนของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาออกเป็น 6 แบบคือ

1. แบบแข่งขัน (Competitive) เป็นแบบที่ผู้เรียนแสดงเพื่อที่จะเอาชนะเพื่อนด้วยกัน พยายามที่จะทำอะไร ๆ ให้ดีกว่าคนอื่น กลุ่มนี้มีความรู้สึกว่าเขาต้องแข่งขันกับคนอื่นเพื่อรางวัล

ในชั้นเรียน เช่น คำชมจากอาจารย์ ความสนใจของอาจารย์ หรือเกรด เขามองห้องเรียนเป็นสนามแข่งขันที่จะต้องมีแพ้ มีชนะ และผู้เรียนแบบนี้มีความรู้สึกว่าจะต้องชนะเสมอ

2. แบบร่วมมือ (Collaborative) ผู้เรียนแบบนี้มีความรู้สึกว่าเขาสามารถเรียนได้ดีที่สุด โดยการแลกเปลี่ยนความคิด ความสามารถซึ่งกันและกัน พวกนี้ร่วมมือกับอาจารย์ กลุ่มเพื่อน และชอบที่จะทำงานร่วมกับคนอื่น เห็นชั้นเรียนเป็นสถานที่สำหรับสังคมปฏิสัมพันธ์ (Social-Interactions) เช่นเดียวกับสถานที่เรียนรู้เนื้อหาวิชา

3. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) พฤติกรรมของผู้เรียนแบบนี้เป็นพวกที่ไม่สนใจเรียนเนื้อหาวิชาในชั้นเรียนตามแบบแผน ไม่มีส่วนร่วมกับนักศึกษาคนอื่น ๆ และอาจารย์ในห้องเรียน ไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ทักษะของผู้เรียนเห็นว่าห้องเรียนเป็นสิ่งที่ไม่น่าสนใจ

4. แบบมีส่วนร่วม (Participant) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ต้องการเรียนรู้เนื้อหาของวิชาและชอบที่จะเข้าชั้นเรียน มีความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ให้มากที่สุดจากชั้นเรียนและมีส่วนร่วมร่วมกับผู้อื่นทำตามที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ด้วย ผู้เรียนแบบนี้รู้สึกว่าควรจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่จะมีส่วนร่วมน้อยในกิจกรรมที่มีได้อยู่ในแนวทางของวิชา

5. แบบพึ่งพา (Dependence) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้เป็นแบบที่มีความอยากรู้ อยากเห็นทางวิชาการน้อยมากและจะเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่ถูกบังคับ กำหนดให้เรียน เห็นอาจารย์และเพื่อนร่วมชั้นเรียนเป็นแหล่งของโครงสร้างความรู้ และเป็นแหล่งสนับสนุนทางวิชาการ (Sources of instructor and support) ผู้เรียนพึ่งพาอาจารย์ในเรื่องของแนวทางในการศึกษา และต้องการได้รับคำบอกว่าควรจะทำอะไร

6. แบบอิสระ (Independence) ลักษณะผู้เรียนแบบนี้จะคิดทำเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง แต่จะฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน เขาตั้งใจศึกษาเรียนรู้เนื้อหาที่ตนเองรู้สึกที่สำคัญ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

✎ สำหรับคลีกและโทรว์ (ปัทธวรรณ อ่วมศรี, 2541 : 14; อ้างอิงจาก Wilders and Others, 1996 : 271-280; citing Clark and Trow, 1996) ได้จำแนกประเภทของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามลักษณะที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมของนักศึกษาในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยเป็น 4 กลุ่ม คือ

✎ 1. กลุ่มนักวิชาการ (Academic Subculture) นักศึกษากลุ่มนี้จะขยันขันแข็ง สนใจอยู่กับวิชาการ ชีวิตในมหาวิทยาลัยต้องเป็นไปเพื่อการเรียน คาดหวังที่จะได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ผูกพันกับห้องเรียน ห้องสมุดและสถาบันของตนเอง

✎ 2. กลุ่มก้าวหน้า (Nonconformist Subculture) เป็นกลุ่มนักศึกษาที่สงสัยและไม่เชื่อในค่านิยม และแบบแผนพฤติกรรมที่เป็นอยู่ มีความคิดเป็นอิสระของตนเอง สนใจเรื่องปัญหาข้อเสนอเกี่ยวกับสังคม และถือว่าสังคมมีความสำคัญมากกว่าสถาบันของตนเอง

3. กลุ่มกิจกรรม (Collegiate Subculture) นักศึกษากลุ่มนี้จะจงรักภักดีต่อมหาวิทยาลัย ปฏิบัติตนสอดคล้องกับความต้องการของมหาวิทยาลัย ไม่สนใจการเรียนและตำราเรียน ไม่สนใจเรื่องปัญหาสังคมหรือการเมือง นิยมใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ชอบสังคมและเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ มีความผูกพันกับสถาบันสูง

4. กลุ่มอาชีพ (Vocational Subculture) นักศึกษากลุ่มนี้มีความเห็นว่า การเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นการฝึกฝนทางอาชีพ มุ่งฝึกตนเองเพื่อจะได้ออกไปประกอบอาชีพไม่สนใจกับกิจกรรมทุกประเภท ยกเว้นกิจกรรมที่มีรายได้ และไม่ผูกพันกับสถาบันมากนัก

สอดคล้องกับแอสติน (Astin, 1993 : 105-128) ได้จัดกลุ่มนักศึกษาโดยแยกประเภทนักศึกษาตามลักษณะบุคลิกภาพ ความสนใจ ค่านิยมและพฤติกรรม 8 ประเภทดังนี้

1. ประเภทนักวิชาการ (The Scholar) เป็นนักศึกษาที่สนใจวิชาการสูง มีศักดิ์ศรี (Self-esteem) สูง ตั้งเป้าหมายการศึกษาไว้ถึงระดับปริญญาเอก มาจากครอบครัวที่มีการศึกษาสูง จะเลือกเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ แพทย์ศาสตร์

2. ประเภทนักกิจกรรม (The Social Activist) นักศึกษาให้ค่านิยมเกี่ยวกับสังคม ชอบเข้าร่วมกิจกรรมสังคม แสดงออกถึงการรักษาสิทธิของตน (Assertive) ช่วยเหลือสังคมโดยวิธีการการเมือง มาจากครอบครัวที่มีรายได้ปานกลาง จะเลือกเรียนด้านจิตวิทยา สังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ กฎหมาย สังคมสงเคราะห์ หรือสาขาการต่างประเทศ

3. ประเภทศิลปิน (The Artist) สนใจและมีความสามารถพิเศษเกี่ยวกับศิลปะ มาจากครอบครัวที่มีการศึกษาสูง นักศึกษากลุ่มนี้ไม่สนใจกีฬา เลือกเรียนด้านศิลปะ ดนตรี วารสารศาสตร์ อักษรศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์

4. ประเภทผู้แสวงหาความสุขสบาย (The Hedonist) นักศึกษาประเภทนี้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยผลการเรียนที่ต่ำกว่ากลุ่มอื่น มาจากครอบครัวที่มีการศึกษา มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลาง เลือกเรียนสาขาอาชีพ ไม่สนใจการศึกษาระดับสูง

5. ประเภทผู้นำ (The Leader) ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศชาย ได้รับความนิยมในกลุ่มเพื่อน อาจารย์และเพศตรงข้าม มีความมั่นใจในตนเองสูง ครอบครัวมีการศึกษาสูง เลือกเรียนวิชากฎหมาย วิชาการทหาร ชอบเล่นกีฬา มีความพึงพอใจในประสบการณ์ชีวิตในขณะที่เป็นนักศึกษา

6. ประเภทผู้รักษาหน้า (Status Striver) นักศึกษาประเภทนี้ให้ความสำคัญกับค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตทุกด้าน มีความรับผิดชอบ มีน้ำใจต่อผู้อื่น ฐานะทางการเงินดี ได้รับการยอมรับจากเพื่อน เป็นประเภทวัตถุนิยม สนใจเงินทอง อำนาจ เลือกเรียนด้านบัญชีและด้านธุรกิจ

7. ประเภทผู้ไม่ยึดมั่น (Uncommitted Student) นักศึกษากลุ่มนี้มีลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับความคาดหวังว่าตนเองจะเปลี่ยนสาขาวิชาที่เรียน หยุดพักการเรียนชั่วคราว หรือ

ลาออกกลางภาค มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับปานกลาง การเลือกสาขาวิชาเรียนเลือกโดยไม่ตั้งใจ และต้องใช้เวลาดัดสันใจอยู่นาน

8. ประเภทผู้ไม่สังกัดประเภทใด (No Type) ไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มใด ๆ ได้ มาจากครอบครัวที่มีเศรษฐกิจตกต่ำกว่ากลุ่มอื่น ไม่ค่อยทำการบ้านหรือทบทวนวิชากับเพื่อน ๆ และไม่ชอบพูดคุยกับอาจารย์

และทองเรียน อมรัชกุล (2525 :34-36) ได้แบ่งประเภทของนักศึกษาเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. พวกเรียนอย่างเดียว นักศึกษาพวกนี้ส่วนใหญ่ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับการศึกษาเล่าเรียน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมนิติน มักจะอยู่ในห้องสมุดตลอดเวลา การศึกษาในมหาวิทยาลัยสำหรับนักศึกษาพวกนี้คือ การอุทิศตนให้ตำราและคำสอนของครูอาจารย์

2. พวกที่ใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับกิจกรรม นักศึกษาพวกนี้จะคิดว่าการศึกษเล่าเรียนที่แท้จริงไม่ใช่อยู่ในตำราและการสอนของอาจารย์ แต่จะเกิดจากการที่ตนมีประสบการณ์ด้วยตนเอง

3. พวกที่เดินทางสายกลาง นักศึกษาพวกนี้จะศึกษาเล่าเรียนจากตำรา จากคำสอนของครูอาจารย์และเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา

ส่วนคอฟแมน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544ข : 21; อ้างอิงจาก Kauffman. n.d. : 19-21.) ได้สรุปลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยไว้ 6 ลักษณะคือ

1. ผู้ที่เข้ามาแสวงหาความรู้มุ่งมั่นในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งจะมีความเชื่อในศาสตร์นั้น ๆ ต้องการเห็นความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตจริงกับวิชาที่เรียน

2. ต้องการแสวงหาความมั่นคงทางสังคม เมื่อเข้ามาในมหาวิทยาลัยเกิดความรู้สึกเหมือนคนหลงทาง จึงต้องการคนที่จะช่วยสนองความต้องการทางจิต หาคคนที่ถูกใจเป็นเพื่อน

3. เป็นคนมีอุดมคติและใจดี บางครั้งสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยทำลายอุดมคติของนักศึกษา ไม่ได้ช่วยจัดประสบการณ์หรือเปิดโอกาสให้เขาได้ทดลองทำงานที่ใช้วิชาการที่เรียนอยู่ในห้องเรียนกับชีวิตประจำวัน

4. มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน แต่มีสิ่งยั่วยุรอบด้านผลักดันไปสนใจด้านอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นผลร้ายต่อตัวเอง สังคมและประเทศชาติ

5. ต้องการค้นพบตนเอง นักศึกษาต้องการความเป็นตัวของตัวเอง แต่การเรียนในบางสาขาวิชาไม่ได้ช่วยให้ค้นพบความสามารถของนักศึกษา เป็นเหตุให้ไม่สามารถพัฒนาความสามารถในด้านอื่น ๆ

6. มีความขัดแย้งและมีความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการบริหาร ควรเปิดโอกาสให้ตัวแทนนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการบริหารทำให้นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

บลูม (Bloom. 1976 : 167-176) ได้ศึกษาโครงการเรียนเพื่อความรู้ พบว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญในการส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนคือ ความพร้อมทางด้านผู้เรียน ได้แก่ ความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์การเรียนรู้และความพร้อมด้านความรู้สึกต่อการเรียน รวมถึงความ

สนใจ เจตคติต่อวิชาที่เรียน ตลอดจนบุคลิกลักษณะของผู้เรียนสอดคล้องกับวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 49) กล่าวว่า ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการเรียนการสอน เพราะถ้าไม่มีผู้เรียนหรือไม่มีส่วนร่วมในการสอน การถ่ายทอดหรือการเรียนรู้ย่อมไม่เกิดขึ้น ผู้สอนจึงต้องวิเคราะห์ผู้เรียนว่า เป็นใครมาจากไหน เพื่อจะได้เข้าใจสภาพและธรรมชาติของผู้เรียนและสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน

ดังนั้น องค์ประกอบด้านนักศึกษาอาจหมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมในการเรียนรู้ ซึ่งโดยธรรมชาติของนักศึกษามีลักษณะแตกต่างกันทั้งด้าน บุคลิกภาพ ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านความสามารถ ฯลฯ สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอน เพราะเป็นตัวชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง จุดอ่อน จุดแข็งของการเรียนการสอน การวัดและประเมินที่ดีเปรียบเสมือนคำติชม ในเชิงสร้างสรรค์ที่ให้กับผู้สอน ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้มองเห็นร่วมกันว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้น เป็นอย่างไร (อุทุมพร ทองอุไทย จามรมาน. 2531 : 1) ในขณะที่ไพศาล หวังพานิช (2535 : 4) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติว่า ได้ผลตรงตาม เป้าหมายเพียงใด การวัดผลการศึกษาคำหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบผลการเรียนการสอนว่า ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ได้ผลระดับใด ผู้เรียนมีความสามารถชนิดใดบ้างและมีสิ่งใดที่บกพร่องต้องแก้ไข และนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารหรืออาจารย์ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดและประเมินผล ส่วนบุญธรรม กิจปรีดาภิรต (2533 : 172) ให้ความเห็นว่า การวัดผลเป็นกระบวนการ ที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะ ความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่วัดนั้น ๆ และภักตรา นิคมานนท์ (2543 : 11) ยังให้ความหมายของการวัดผลว่า หมายถึง การใช้เทคนิควิธีการซึ่งเรียกว่า เครื่องมือวัดอย่างใด อย่างหนึ่งเพื่อศึกษา ค้นหา หรือตรวจสอบคุณลักษณะของบุคคล ผลงานหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายแทนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของสิ่งของหรือบุคคลที่ต้องการ ศึกษา นอกจากนี้ไพศาล หวังพานิช (2526 : 14) กล่าวถึงการประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการในการตัดสิน ดีราคาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมหรือคุณค่าของลักษณะ และพฤติกรรมโดยอาศัยข้อมูล หรือรายละเอียดที่ได้จากการวัดเป็นหลักแล้ววินิจฉัยอย่างมี หลักเกณฑ์และคุณธรรม ถ้าเป็นการสอบก็ตัดสินว่า ได้-ตก ผ่าน-ไม่ผ่าน และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2524 : 2) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการในการตัดสิน ดีราคาหรือสรุปผลเพื่อพิจารณาความเหมาะสมหรือคุณค่าของคุณลักษณะ พฤติกรรมของสิ่งของว่า ดีเพียงใดโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

ความแตกต่างของการวัดและการประเมินอยู่ที่การใช้ประโยชน์จากผลการตรวจสอบของบุคคลที่เกี่ยวข้อง การวัดเป็นการพยายามควบคุมผลการตรวจสอบของผู้เรียน โดยพยายามควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เท่ากัน แต่การประเมินเป็นการกระตุ้นสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่ผู้เรียนมากขึ้น (อุทุมพร ทองอุไทย จามรมาน. 2531 :4 - 5) การวัดผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้ จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ผลจากการวัดจะแสดงออกมาเป็นตัวเลข ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณากำหนดคุณค่า (Value Judgment) จากคะแนนที่ได้จากการวัดผลว่าผลที่ได้นั้นดีหรือไม่ เก่งหรืออ่อน ผ่านหรือไม่ผ่าน โดยปกติการวัดผลและประเมินผลมักจะดำเนินควบคู่กันไป

หลักการวัดและประเมินผล

ไพศาล หวังพานิช (2535 : 11-15) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์หรือองค์ประกอบที่ถือว่าเป็นหลักของการวัดผลและการประเมินผลดังนี้

1. วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ในการวัดแต่ละครั้งต้องมั่นใจว่าสามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างแท้จริง เช่น ถ้าต้องการรู้ว่าผู้เรียนนำความรู้วิชาวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ แต่ออกข้อสอบวัดความจำลักษณะนี้เรียกว่า วัดได้ไม่ตรงวัตถุประสงค์
2. ใช้เครื่องมือที่ดี ในการวัดแต่ละครั้งย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้เป็นอย่างมาก ถ้าเครื่องมือมีคุณภาพดี ผลการวัดย่อมดีเชื่อถือได้ ถ้าเครื่องมือไม่ดี ไม่แน่นอน ผลการวัดก็ย่อมผิดพลาดคลาดเคลื่อนเหมือนกับตาชั่งที่ไม่ดี ย่อมบอกน้ำหนักได้ไม่ตรง เป็นต้น ในการวัดผลการศึกษาซึ่งต้องการนำผลการวัดไปใช้แปลความสามารถของบุคคลหรือไปใช้ในการประเมินผลหรือใช้เพื่อการวิจัย จะต้องเริ่มต้นด้วยการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เช่น ต้องใช้เครื่องมือที่มีความเที่ยงตรง เชื่อมั่นได้ มีความเป็นปรนัย มีอำนาจจำแนกสูง และเหมาะสมกับระดับของบุคคลที่จะวัด
3. มีความยุติธรรม ในการวัดผลการศึกษา การที่จะนำผลการวัดมาเปรียบเทียบกันในกลุ่มหรือจะนำไปเทียบกับมาตรฐานอย่างอื่น เพื่อจะตัดสินระดับสูงต่ำของความสามารถในการเรียนของผู้เรียนและจะต้องเป็นผลการวัดที่ได้จากการวัดที่ยุติธรรมกับทุกคน
4. แปลผลได้ถูกต้อง ผลการวัดที่ได้ในแต่ละครั้งเพื่อนำผลที่ได้ดังกล่าวไปใช้อธิบายหรือเปรียบเทียบกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะกระทำได้ถูกต้องเพียงใด ย่อมขึ้นกับหลักเกณฑ์ที่ใช้และความสมเหตุสมผลว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยทั่วไปแล้วมักจะมี การแปลผลการสอบอยู่ 2 ลักษณะคือ แปลโดยเปรียบเทียบผลการวัดภายในกลุ่มของผู้เรียนกับ เปรียบเทียบกับมาตรฐานที่มีอยู่ การแปลผลในลักษณะใดก็ตาม จำเป็นต้องคำนึงถึงเสมอว่า คะแนนหรือผลการวัดที่ได้นั้นใช้แทนคุณลักษณะใดของผู้เรียน ผลการวัดนั้นมีความละเอียดเพียงใด เป็นผลการวัดที่มีอยู่ในระดับใด มีหน่วยเท่ากันหรือไม่ ความคลาดเคลื่อนของผลการวัด มีมากน้อยเพียงใด

5. ใช้ผลการวัดได้คุ้มค่า การวัดผลที่ดีมีได้มีความมุ่งหมายแต่เพียงการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนว่ามีคุณภาพเป็นเช่นไร ได้หรือตกเท่านั้น ควรจะมุ่งหวังที่จะค้นหาความเด่นหรือด้อยของผู้เรียน เพื่อจะได้พัฒนาหรือปรับปรุงความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนให้ดีขึ้น ดังนั้นในการวัดผลแต่ละครั้งควรจะได้นำผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่าของการลงทุนและสอดคล้องกับความมุ่งหมายที่แท้จริงของการวัดผล

หลักการประเมินผล หลังจากได้ข้อมูลจากการวัดแล้ว ผู้วัดจะนำมาแปลผล ซึ่งในปัจจุบันระบบใหญ่ ๆ ของการวัดและการประเมินทางการศึกษามีอยู่ 2 ระบบที่สำคัญคือ (สมบุญ ชาติพงศ์. 2536 : 487-488)

1. ระบบอิงเกณฑ์ เป็นระบบที่มุ่งเน้นการกำหนดเกณฑ์ในการยอมรับว่าบุคคลมีความสามารถหรือคุณลักษณะที่ต้องการแล้วพัฒนาบุคคลให้ถึงซึ่งเกณฑ์กำหนดดังกล่าว ถ้าเมื่อใดการพัฒนาบุคคลทำได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ก็เป็นที่ยอมรับได้ว่าบุคคลนั้น ๆ มีความสามารถหรือมีคุณลักษณะตามที่ต้องการแล้ว สิ่งที่น่ามาเป็นเกณฑ์กำหนดนั้นมีได้หลายอย่าง แต่ในกรณีของการวัดผลสัมฤทธิ์มักจะเน้นเกณฑ์ที่เป็นจุดประสงค์ในการเรียนรู้เป็นสำคัญ โดยจะกำหนดลงไปว่าผู้เรียนจะต้องมีความสามารถหรือคุณลักษณะใดบ้าง จึงจะยอมรับได้ว่าบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ การกำหนดจุดหลักในการพัฒนาความสามารถหรือคุณลักษณะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากสำหรับการเรียนการสอน เพราะจะทำให้ผู้สอนได้ทราบว่า จะพัฒนาบุคคลไปสู่จุดใดและสักเท่าไรจึงจะพอ บุคคลที่ถูกพัฒนาจะได้พยายามไปให้ถึงเกณฑ์กำหนดดังกล่าวเป็นการแข่งขันกับตัวเองที่จะต้องไปให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวสรุปได้ว่า ระบบอิงเกณฑ์มุ่งวัดและประเมินผู้เรียนว่ามีความสามารถตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

2. ระบบอิงกลุ่ม เป็นระบบที่มุ่งเน้นการเปรียบเทียบความสามารถหรือคุณลักษณะของบุคคลโดยอาศัยกลุ่มอ้างอิงเป็นหลัก ความสำเร็จของบุคคลในระบบนี้ขึ้นอยู่กับว่า ความสามารถหรือคุณลักษณะที่ต้องการนั้น ๆ เขามีอยู่เหนือผู้อื่นมากน้อยแค่ไหน ถ้าเหนือกว่าผู้อื่นมากก็ถือว่ามีความสำเร็จในระดับสูง แต่ถ้าเหนือกว่าผู้อื่นไม่มากก็ถือว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จ จะเห็นได้ว่าถ้าในกรณีของการวัดผลสัมฤทธิ์แล้ว สภาพหรือลักษณะของกลุ่มเป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของบุคคลตามเป้าหมายของหลักสูตร กล่าวสรุปได้ว่า ระบบอิงกลุ่มเป็นการเปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนว่าเด่นหรือด้อยกว่าผู้อื่นในกลุ่มเพียงใด

๙ สำหรับพันธศักดิ์ พลสารมัย; วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา; และทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง (2543 : 58) ได้สรุปรายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี ในด้านการประเมินควรมีหลากหลายวิธีดังนี้

1. การประเมินโดยกลุ่ม กลุ่มสามารถที่จะประเมินความร่วมมือในกลุ่ม ความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย การช่วยทำให้งานเสร็จสมบูรณ์ สามารถมองเห็นชัดเจน และประเมินได้ว่า ผู้ใดควรได้รับคะแนนของการมีส่วนร่วมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด ผู้สอนอาจทำแบบประเมินให้ ผู้เรียนประเมินตามหัวข้อต่าง ๆ และให้ผู้เรียนประเมินกันเอง

2. การประเมินโดยผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละคนอาจจะมีการฝึกให้รู้จักการประเมินตนเองว่า ได้ใช้ความพยายามในการมีส่วนร่วมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด

3. ประเมินโดยผู้สอน ผู้สอนอาจจะประเมินทั้งกระบวนการเรียนของผู้เรียน โดยดูจากการอภิปรายซักถาม ให้ข้อความรู้ ซึ่งอาจจะประเมินเป็นรายบุคคลได้

วัตถุประสงค์การประเมินผลการศึกษา

ประภัสสร วงศ์วรรณ (2531 : 149) มีความเห็นสอดคล้องกับบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2533 : 182) โดยสรุปวัตถุประสงค์ในการประเมินผลการศึกษาที่ปฏิบัติอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญมี 2 ประการคือ

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน หรือการประเมินผลก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่หรือเมื่อสอบผ่านไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง จบบทเรียนหรือตอนหนึ่ง เพื่อค้นหาว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรไปมากน้อยเพียงใด บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด ผู้สอนจัดเนื้อหา ประสบการณ์และวิธีการสอนเหมาะสมเพียงใด แล้วนำผลประเมินที่ได้ไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

2. เพื่อตัดสินผลการเรียนหรือการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละระยะ เช่น ปลายภาค ปลายปี เป็นต้น เพื่อดูว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์เท่าใด บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ และเพื่อตัดสินผลการเรียนว่าใครเก่ง ใครอ่อน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

การวัดและประเมินผลในระดับอุดมศึกษา สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2524 : 195) ได้สรุปเป็น 3 ลักษณะคือ

1. การวัดผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้เดิม แล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการที่ใช้ได้แก่ ใช้ข้อสอบ การสังเกต และแบบสอบถาม

2. การวัดผลระหว่างสอน เพื่อตรวจสอบทักษะพื้นฐาน จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียน อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีสอนและการเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น วิธีการที่ใช้ได้แก่ ข้อสอบ แบบฝึกหัด แบบสอบถาม สังเกต สัมภาษณ์ และการรายงาน

3. การวัดผลหลังการสอน เพื่อเป็นการบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์หรือผลการเรียนรู้และจัดอันดับคะแนน วิธีการที่ใช้ได้แก่ ข้อสอบและรายงาน

ซึ่งพนม หวัดสว่าง (2542 : 65) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะว่า ควรมีการวัดผลที่ชัดเจนไม่ลำเอียง ให้ความสำคัญต่อการวัดผลภาคปฏิบัติ และด้านปฏิบัติอย่างยุติธรรม ส่วนอรทัย บุญช่วย (2542 : 102) ทำการวิจัยเรื่องการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยรามคำแหงควรปรับปรุง

และสำรวจความต้องการของอาจารย์ในการจัดอบรมเรื่องการวัดและประเมินผล ควรประกาศผล การสอบก่อนการลงทะเบียนให้ตรงเวลาที่กำหนด

จะเห็นได้ว่า การวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นองค์ประกอบการเรียนการสอนที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่สถาบันการศึกษาจะต้องส่งเสริมครูอาจารย์ รู้จักหลักการ และวิธีการวัด และประเมินผล มีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลเป็นอย่างดี โดยสถาบันการศึกษาอาจจัดให้มีเอกสาร หนังสือ คู่มือ ระเบียบเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล จัดประชุม ชี้แจง จัดวัสดุอุปกรณ์บริการแก่ครูอาจารย์ มอบหมายอาจารย์ทำข้อสอบมาตรฐาน วิเคราะห์ ข้อสอบเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

ปัจจัยเกื้อหนุน หมายถึง สิ่งที่มีเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา (Astin.1968 :50-51) สถาบันอุดมศึกษาควรจัดปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ มีอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน มีห้องสมุด ตำรา หนังสือ วารสาร มีเครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้น และเสาะแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกประเทศมีบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ของนักศึกษา (อัจฉรา วัฒนางรงค์. 2545 : 9)

อาคารสถานที่

วิจิตร วรุตบางกูร (2524: 45) ได้กล่าวถึงความสำคัญของอาคารเรียนและสภาพของสถานศึกษาว่า มีส่วนเสริมสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ทุกคนที่อยู่ในสถาบันการศึกษา เพราะขนาดของสถานที่ การตกแต่งอาคารและบริเวณโดยรอบ การจัดระเบียบในอาคาร รูปลักษณะ ความปลอดภัย สุขลักษณะ ความสุขสบาย สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนเกื้อกูลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความรัก ความภาคภูมิใจในสถาบันการศึกษาของตน ส่วนปริญญญา อังศุสิงห์ (2521 : 16) ได้กำหนดคุณลักษณะของอาคารเรียนที่ดีไว้ดังนี้

1. ความเพียงพอ (Adequacy) หมายถึง มีเนื้อที่อาคารเรียนและห้องเรียนเพียงพอ
2. ความเหมาะสม (Suitability) ในการเลือกที่ตั้งของสถานศึกษา การจัดห้องเรียนต่าง ๆ
3. ความปลอดภัย (Safety) มิให้เกิดอุบัติเหตุ หรืออันตรายต่าง ๆ
4. สุขลักษณะ (Healthfulness) คือการพิจารณาส่งเสริมด้านสุขภาพและอนามัย
5. ระยะเวลาการติดต่อใช้สอย (Accessibility) ความสะดวกในการเดินทางจากบ้านมาสถานศึกษา
6. การยืดหยุ่นได้ (Flexibility) คือการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ให้ใช้กิจกรรมได้หลายอย่าง

7. ประสิทธิภาพ (Efficiency) มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ได้ผลเต็มที่
8. การประหยัด (Economy) มีการวางแผน ออกแบบอาคารคุ้มค่ากับการลงทุน
9. การขยายตัว (Expansibility) มีการออกแบบที่เหมาะสม ขยายตัวได้ สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย

10. รูปร่าง (Appearance) มีการตกแต่งภายในภายนอกอาคารรวมทั้งบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สวยงามและสะอาดอยู่เสมอ

นอกจากนี้วรรณภา อธิธิไมยยะ (2537 : 12-15) ได้สรุปคุณลักษณะของอาคารสถานที่ที่ดีดังนี้

1. อาคารเรียน ควรเป็นอาคารถาวรใช้งานได้หลายงาน ถูกสุขลักษณะ จำนวนและขนาดของอาคารเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา รวมทั้งอาคารประกอบ เช่น หอประชุม โรงอาหาร โรงพลศึกษา โดยยึดหลักการต่อไปนี้

1.1 ด้านประโยชน์ใช้สอย ให้เกิดผลดีกับการเรียนการสอน ความปลอดภัยสงบสุข รมรื่นสำหรับนักศึกษาเป็นสำคัญ

1.2 สามารถดัดแปลงใช้งานได้หลายอย่าง เกี่ยวกับอาคารหรือตัวอาคารควรดัดแปลงแก้ไขเพิ่มเติมได้ง่าย โดยไม่ต้องทำลายให้ยุ่งยาก

1.3 บรรยากาศเหมือนบ้าน สี เพดาน ฝ้าเพดาน ผ้าม่าน ผ้าม่านห้อง พื้นห้อง โต๊ะ เก้าอี้ ขวนให้น่าอยู่และสะดวกในการใช้

1.4 ทนทานต่อการใช้งานทั้งที่ถูกวิธีและไม่ถูกวิธี มีความแข็งแรง ทนทานต่อการใช้งาน เพราะนักศึกษาอาจจะไม่รู้จักรักษาและรักษาให้ถูกวิธี

2. ห้องเรียน ควรอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ มีอุปกรณ์ครบครันและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีแสงสว่างพอเหมาะ ขนาดห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และสามารถปรับเปลี่ยนได้เพื่อสะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

3. อาคารประกอบและห้องพิเศษ เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องประชุม ห้องอุปกรณ์การสอน จะต้องมียุทธศาสตร์ที่จำเป็นตามหลักสูตร

4. บริเวณสถานศึกษา ควรคำนึงถึงความปลอดภัยของนักศึกษา ตกแต่งบริเวณให้สวยงาม รมรื่นเหมาะในการจัดกิจกรรมและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักศึกษา

5. สภาพแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องให้สอดคล้องกับความต้องการด้านร่างกาย จิตใจ และให้สอดคล้องกับความต้องการด้านการศึกษานี้เนื่องจากมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปได้แก่

5.1 สี สีมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อมนุษย์อย่างใกล้ชิดตลอดเวลา สีที่ใช้สำหรับอาคารนั้น ภายในอาคารควรเป็นสีที่ไม่จืดจาง ไม่ซีดจางได้ง่าย

5.2 แสงสว่าง มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เพราะการมองเห็นเป็นสิ่งสำคัญ โดยทั่วไปควรมีความเข้มของการส่องสว่างประมาณ 30-70 ฟุตแรงเทียน และแต่ละห้องไม่จำเป็นต้องมีแสงสว่างเท่าเทียมกัน

5.3 เสียง เสียงรบกวนมาจากแหล่งใหญ่ 2 แหล่งคือ เสียงที่มาจากภายนอกอาคารและมาจากภายใน สถาบันการศึกษาบางแห่งประสบปัญหาเกี่ยวกับเสียงรบกวน ควรแก้ปัญหาด้วยการทำฝ้าเพดาน และใช้พัดลมดูดอากาศเพื่อถ่ายทอดอากาศเสียออกไปให้อากาศดีผ่าน

6. การตกแต่งสิ่งแวดล้อมรอบบริเวณสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการตกแต่งบริเวณ ต้องมีการวางแผนทำโครงการไว้ล่วงหน้า

เช่นเดียวกับอดุลย์ วิริยเวชกุล (2541 : 51) ได้กล่าวว่า อาคารสถานที่แสดงถึงความหลังและเกียรติภูมิของสถาบันอุดมศึกษา วัสดุอุปกรณ์ที่มีความทันสมัยและเพียงพอเป็นสิ่งที่น่าสนใจ

ดังนั้น ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเรียนการสอนคือ อาคารสถานที่และบรรยากาศในการเรียนการสอนซึ่งเป็นองค์ประกอบภายนอกที่มีผลต่อการพัฒนาการศึกษาทั้งในระดับอุดมศึกษาและบัณฑิตศึกษา

ห้องสมุด

ห้องสมุดมีความสำคัญสำหรับนักศึกษามากเพราะเป็นแหล่งวิชาการที่อาจารย์และนักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ห้องสมุดที่ดีนั้นควรมีหนังสือหลากหลายชนิดที่เหมาะสมกับรายวิชาและความสนใจของนักศึกษา สภาพห้องสะอาด ปลอดภัย และสะดวกสบายที่จะเข้าไปศึกษาค้นคว้า ดังที่วิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 41) และสุพัตรา กุหากาญจน์ (2542 : 50) ได้กล่าวว่า ห้องสมุดเป็นแหล่งสะสมและรวบรวมความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายในสถาบันอุดมศึกษา องค์ประกอบของห้องสมุดที่มีคุณภาพมีดังนี้

1. มีเนื้อหาสาระทางวิชาการที่บรรจุอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และวิธีการอื่น ๆ ที่ครบตรงตามหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นอย่างน้อย
2. การมีเนื้อหาสาระทางวิชาการครอบคลุมถึงความก้าวหน้าทางวิชาการด้านต่าง ๆ อย่างพร้อมมูล พร้อมที่จะนำมาศึกษาได้
3. มีความทันสมัย และสามารถสนองตอบความต้องการในการค้นคว้าของผู้ใช้ห้องสมุดได้
4. มีระบบการสืบค้น และบริการที่เอื้อต่อผู้ใช้
5. มีระบบของการติดตาม ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้ห้องสมุดอยู่เป็นประจำ

นอกจากนี้บุญช่วย จินดาประพันธ์ (2536 : 68) ได้สรุปวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งห้องสมุดไว้ 5 ประการคือ

1. เพื่อการศึกษา เป็นแหล่งวิทยาการให้ผู้สนใจศึกษา
2. เพื่อความรู้ เพื่อสนองตอบความใคร่รู้ของมนุษย์
3. เพื่อการค้นคว้าให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น
4. เพื่อความจรรโลงใจ
5. เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เป็นสถานที่สร้างความเพลิดเพลินใจ

สุกัญญา สุวรรณาคินทร์ (2535 : 116) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางวิชาการของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา พบว่า อาจารย์ นักศึกษาและผู้บริหารมีความต้องการให้ห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะ จัดหาดำรา วารสาร หนังสือ และผลงานวิจัยที่มีคุณภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ เอกสารทางวิชาการ และวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เปิดสอน มีเพียงพอต่อการค้นคว้าและวิจัย ส่วนพรเทพ ไทยรักษ์ (2539 : 184) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษามหาบัณฑิตต่อการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นใน 4 ด้าน พบว่า ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน นักศึกษามีความเห็นต่อการบริการของห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับกลาง โดยเห็นว่าสภาพทั่วไปเกี่ยวกับสถานที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ แต่เห็นว่าห้องสำหรับการค้นคว้ายังไม่ดีพอ หนังสือสำหรับอ้างอิงยังไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่เป็นหนังสือเก่า และเวลาในการเปิดบริการไม่เหมาะสมต่อการให้บริการแก่นักศึกษา นอกจากนี้เพ็ญแข ประจันปัจฉก; และ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2540 : 75-82) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านการบริการของมหาวิทยาลัย พบว่านิสิตมีความต้องการบริการจากหอสมุดกลางในระดับสูงสุดคือ ต้องการสื่อและสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัย การจัดหาคอมพิวเตอร์ สำหรับการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองควรมีไว้ในห้องสมุดรวมทั้งปรับระบบห้องสมุดให้ทันสมัย

จะเห็นได้ว่าปัจจัยเกื้อหนุนด้านห้องสมุดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเพราะเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ ช่วยให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดองค์ความรู้ใหม่ ส่งผลให้การเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น

สื่อการเรียนการสอน

มนุษย์สามารถรับข้อมูลได้เพียง 20% ของสิ่งที่ฟัง และรับข้อมูลได้เพียง 30 % ของสิ่งที่เห็น ถ้าวรับจากการฟังและเห็นพร้อมกันมนุษย์จะรับได้ถึง 50% ดังนั้นสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้จดจำได้เป็นระยะเวลานานหลังจากผู้สอนได้ถ่ายทอดไปแล้ว (ศิริกาญจน์ จันทรเรือง. 2543 : 19) ในปัจจุบันนี้สถาบันการศึกษามีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้น คือการเลือกและหาอุปกรณ์การศึกษามาให้ผู้สอนและผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดโดยการลงมือทำจริง ๆ หรือได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัส ได้คิด ได้พูดอย่างจริง ๆ ที่เรียกว่า ประสบการณ์ตรง (Direct and Purposeful Experience)

เป็นการเรียนรู้ที่ได้ผลดีที่สุด (ภิญโญ สาร. 2519 : 241) ผู้สอนควรรู้จักเลือกอุปกรณ์ประกอบการสอนให้สอดคล้องกับบทเรียน อุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ได้แก่ หนังสือ เอกสารประกอบการเรียนการสอน สื่อโสตทัศนูปกรณ์ ของจริง ภาพ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ภาพยนตร์ โทรทัศน์วงจรปิด วิดีทัศน์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การนำเสนอทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544ก : 13) ดังนั้นสื่อการเรียนการสอนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น มีความครบถ้วนของเนื้อหา ความมีระบบในการถ่ายทอดที่ดี จะช่วยการรับรู้ของนักศึกษาได้ดี อาจกระทำได้ดังนี้ (ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. 2543 : 19)

1. ส่งเสริมและกระตุ้นให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอนมากขึ้น
2. มีระบบการพัฒนาและการผลิตสื่อประจำวิชา
3. จัดให้มีกระบวนการบริการสื่อในรูปแบบต่าง ๆ
4. มีระบบการติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ

และวาสนา ชาวหา (2533 : 15) ได้สรุปประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น เกิดความชัดเจนต่อผู้เรียน และมีความคิดรวบยอดเดียวกัน
2. ช่วยให้การเรียนรู้ได้มากในเวลาจำกัด
3. เพิ่มความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น มีส่วนร่วมในการเรียนเป็นอย่างดี
4. ช่วยเพิ่มพูนความจำ จดจำสิ่งที่ควรจำไว้ได้นาน
5. ส่งเสริมการคิด การแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดปัญหาในการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่มีข้อจำกัดต่าง ๆ

นอกจากนี้สุพัตรา คูหากาญจน์ (2542: 51) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนว่า ไม่จำเป็นต้องเป็นสื่อที่มีราคาแพงหรือทันสมัยเสมอไป แต่ควรเน้นความเหมาะสมและประสิทธิภาพการใช้มากกว่า ส่วนนาราวดี ศิริโรจน์ (2543 : 103) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์ อาจเป็นเพราะอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนยังบริการให้แก่อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาไม่เพียงพอ เช่น เครื่องเทปบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียง ขำรดไม่มีการปรับปรุงหรือซ่อมแซมให้ดีขึ้น

ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ได้รับประสบการณ์จริง และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานจริงเมื่อสำเร็จการศึกษา สถาบันการศึกษาจึงต้องสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นให้เพียงพอ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและยังไม่มีผลการวิจัยใด ๆ ที่จะพิสูจน์ว่า วิธีใดเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุด มีทฤษฎีที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ดังนี้

ทฤษฎีแรงจูงใจ

อรรถิย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2545 : 20) ได้แปลและสรุปทัศนะแรงจูงใจจากทฤษฎี 4 กลุ่ม ที่นักจิตวิทยาใช้อธิบายความสนใจของผู้เรียนดังนี้

1. ทัศนะของนักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม เชื่อว่า ความต้องการภายในด้านปัญญาของบุคคลแต่ละคนมีแรงจูงใจเมื่อพฤติกรรมได้รับแรงเสริม

2. ทัศนะของนักจิตวิทยาพุทธิปัญญานิยม เชื่อว่า คนเราทุกคนมีแรงจูงใจที่ทำให้เข้าใจในโลก ควบคุมการดำเนินชีวิตและควบคุมตนเอง

3. ทัศนะของนักจิตวิทยามนุษยนิยม เชื่อว่า คนเรามีแรงจูงใจซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการที่จะเจริญเติบโตและพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นแรงจูงใจภายใน

4. ทัศนะด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ เชื่อว่า คนเรามีแรงจูงใจให้บรรลุบางสิ่งบางอย่าง เช่น ความต้องการจะประสบความสำเร็จและหลีกเลี่ยงความล้มเหลว

ส่วนมาสโลว์ (Maslow : 1954) เชื่อว่า แรงจูงใจมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความต้องการ (Need) ที่มีอยู่ในใจของทุกคน เป็นความปรารถนาที่จะดำรงชีวิตอยู่ในโลกด้วยความสุขสบายพอสมควร และได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็นระดับจากต่ำไปสูงดังนี้

1. ความต้องการทางด้านสรีรวิทยา (Physiological Needs) เป็นความจำเป็นของชีวิตขั้นพื้นฐาน มนุษย์ทุกคนต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การหลับนอน การออกกำลังกาย และความพอใจในประสาทสัมผัสต่าง ๆ

2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety Needs) จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการในระดับพื้นฐานทางด้านสรีรวิทยาได้รับตอบสนองเพียงพอแล้ว

3. ความต้องการทางด้านความรักและความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Love and Belongingness Needs) เมื่อได้รับการตอบสนองใน 2 ระดับแรกแล้ว ทุกคนต้องการความเมตตาจากผู้อื่นด้วย

4. ความต้องการนับหน้าถือตา (Esteems Needs) ทุกคนชอบที่จะให้คนอื่นเคารพนับถือตนเองอย่างมีเหตุผล

5. ความต้องการในการรู้จักตนเอง (The Need for Self-Actualization) คือการรู้จักประมาณตนเองว่ามีศักยภาพในการทำงานสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้

โดยผู้สอนที่สนใจและต้องการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียน สามารถใช้
ทฤษฎีสำหรับการสอนร่วมกับเรื่องของแรงจูงใจในการสอนและการเรียนรู้แต่ละหลักการโดย
คำนึงถึงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนด้วย

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มผสมผสาน (Eclecticism)

นักทฤษฎีกลุ่มนี้ได้แก่ กาเย (ทศนา แชมมณี. 2545 : 72; อ้างอิงจาก Gagne' and Briggs.1974: 121-136) เป็นนักจิตวิทยาและนักการศึกษาในกลุ่มผสมผสานระหว่างพฤติกรรม-
นิยมกับพุทธินิยม (Behavior Cognitivist) โดยอาศัยทฤษฎีและหลักการที่หลากหลายดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ กาเย (Gagne') ได้จัดประเภทการเรียนรู้เป็น 8 ประเภท

1.1 การเรียนรู้สัญญาณ (Signal-Learning) เกิดจากการที่คนเรานำเอาลักษณะ
การตอบสนองที่มีอยู่แล้วมาสัมพันธ์กับสิ่งเร้าใหม่ที่มีความใกล้ชิดกับสิ่งเร้าเดิม

1.2 การเรียนรู้สิ่งเร้า-การตอบสนอง (Stimulus-Response Learning) แตกต่าง
จากการเรียนรู้สัญญาณ เพราะผู้เรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองได้

1.3 การเรียนรู้การเชื่อมโยงแบบต่อเนื่อง (Chaining) เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง
กับการกระทำ การเคลื่อนไหว เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองที่ต่อเนื่องกันตามลำดับ

1.4 การเชื่อมโยงทางภาษา (Verbal Association) เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้
ภาษา เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง

1.5 การเรียนรู้ความแตกต่าง (Discrimination Learning) ผู้เรียนสามารถมองเห็น
ความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ

1.6 การเรียนรู้ความคิดรวบยอด (Concept Learning) ผู้เรียนสามารถจัดกลุ่มสิ่ง
เร้าที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน สามารถขยายความรู้ไปยังสิ่งอื่น

1.7 การเรียนรู้กฎ (Rule Learning) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้กฎเกณฑ์ซึ่งจะช่วยให้
นำการเรียนรู้นั้นไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ กันได้

1.8 การเรียนรู้การแก้ปัญหา (Problem Learning) เป็นกระบวนการที่เกิดภายใน
ตัวผู้เรียน สามารถนำกฎเกณฑ์ในการแก้ปัญหาไปใช้กับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันได้

และได้เสนอหลักการจัดการเรียนการสอน 9 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ (Gaining Attention)

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์ (Informing the Learner of the Objective)

ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมที่จำเป็น (Stimulating Recall of

Prerequisite Learned Capabilities)

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่ (Presenting the Stimulus)

ขั้นที่ 5 ให้แนวทางการเรียนรู้ (Providing Learning Guidance)

ขั้นที่ 6 ให้ลงมือปฏิบัติ (Eliciting the Performance)

ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

ขั้นที่ 8 ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ (Assessing the Performance)

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Enhancing Retention and Transfer)

ส่วนแอทเวิร์ทและฮาร์วี (Ashworth & Harvey. 1994 : 28-29) ได้กำหนดการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพไว้ 7 ประการด้วยกันคือ

1. ต้องมีการวางแผน (Planning)
2. มีการพยากรณ์แนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้น (Forecasting)
3. มีการจัดองค์กร (Organizing)
4. มีความกระตือรือร้นในการดำเนินการ (Motivation)
5. มีการควบคุม (Controlling)
6. มีความร่วมมือ (Co-ordinating)
7. มีการติดต่อสื่อสาร (Communicating)

และได้แบ่งระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไว้ 5 ระดับคือ

1. ระดับดีมาก เพราะลักษณะการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ดี มีลักษณะดังนี้

1.1 การวางแผน

1.1.1 มีการวางแผนปฏิบัติการเชิงรุกทุกระดับ ทั้งระดับมหาวิทยาลัย คณะ

และภาควิชา

1.1.2 การวางแผนเป็นลักษณะผสมผสานระหว่างทัศนะของฝ่ายจัดการและ

ฝ่ายภาควิชา

1.1.3 มีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว

1.1.4 บุคลากรทุกคนรู้เรื่องของแผน

1.2 การพยากรณ์

พยากรณ์แนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างแม่นยำโดยอาศัยพื้นฐานของแนวโน้มทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก

1.3 การจัดองค์กร

1.3.1 โครงสร้างของมหาวิทยาลัยเป็นไปตามความต้องการที่วางไว้

1.3.2 ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

1.3.4 บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

1.4 ความกระตือรือร้นในการดำเนินการ

1.4.1 ความเป็นผู้นำคือการแข่งขัน

1.4.2 มีขวัญและกำลังใจในการทำงานมาก

1.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานดีมาก

1.5 การควบคุม มีการจัดโครงสร้างให้สามารถตรวจสอบได้ทุกระดับ

1.6 ความร่วมมือ

- 1.6.1 มีการพบปะระหว่างผู้ร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ
- 1.6.2 มีระบบควบคุมคุณภาพทุกขั้นตอนการดำเนินงาน
- 1.6.3 มีการใช้ดัชนีการทำงานโดยทั่วไป

1.7 การติดต่อสื่อสาร มีความสะดวกรวดเร็วและชัดเจน

2. ระดับดี เพราะลักษณะการจัดการเรียนการสอนทั่วไปดีและไม่มีข้อบกพร่องในจุดสำคัญ มีลักษณะคือ

2.1 การวางแผน

- 2.1.1 กลยุทธ์การวางแผนส่วนใหญ่ขึ้นกับผู้บริหารระดับสูง
- 2.1.2 วางแผนจากความต้องการของภาควิชาเป็นพื้นฐาน
- 2.1.3 มีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- 2.1.4 บุคลากรส่วนใหญ่รู้เรื่องของแผน

2.2 การพยากรณ์ ใช้แนวโน้มทางเศรษฐกิจและสังคมในการพยากรณ์

2.3 การจัดองค์กร

- 2.3.1 โครงสร้างการจัดองค์กรส่วนใหญ่เหมาะสม
- 2.3.2 ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้นำที่ดี
- 2.3.4 บุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

2.4 ความกระตือรือร้นในการดำเนินการ

- 2.4.1 ความเป็นผู้นำคือการมองไปข้างหน้า
- 2.4.2 ขวัญและกำลังใจระหว่างผู้ร่วมงานส่วนใหญ่ดีในการทำงาน
- 2.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานทั่วไปดี

2.5 การควบคุม มีการจัดโครงสร้างให้สามารถตรวจสอบได้ในระดับที่แตกต่างกัน

2.6 ความร่วมมือ

- 2.6.1 มีการพบปะระหว่างผู้ร่วมงานอย่างน้อย 1 ครั้งต่อเทอม
- 2.6.2 มีระบบควบคุมคุณภาพใช้ในขั้นตอนการดำเนินงานที่เหมาะสม
- 2.6.3 มีการใช้ดัชนีการทำงาน

2.7 การติดต่อสื่อสารระหว่างกันชัดเจน

3. ระดับพอใช้ เพราะข้อดีกับข้อบกพร่องของการจัดการเรียนการสอนสมดุลกัน มีลักษณะคือ

3.1 การวางแผน

- 3.1.1 กลยุทธ์การวางแผนส่วนใหญ่วางโดยผู้บริหารระดับสูง
- 3.1.2 การวางแผนคำนึงถึงความต้องการของภาควิชา
- 3.1.3 มีการวางแผนโดยมีวัตถุประสงค์ในอนาคต
- 3.1.4 บุคลากรได้รับการบอกกล่าวถึงกิจกรรมในอนาคต

3.2 การพยากรณ์ ใช้แนวโน้มของท้องถิ่นและความรู้ทั่วไปเท่านั้น

3.3 การจัดองค์กร

3.3.1 โครงสร้างของมหาวิทยาลัยมีความเหมาะสมในปัจจุบัน

3.3.2 ผู้บริหารระดับสูงเหมาะสมกับความต้องการขององค์กร

3.3.4 บุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพ

3.4 ความกระตือรือร้นในการดำเนินการ

3.4.1 ความเป็นผู้นำคือการสนองความต้องการของมหาวิทยาลัย

3.4.2 ขวัญและกำลังใจระหว่างผู้ร่วมงานส่วนใหญ่สูง

3.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานทั่วไปน่าพอใจ

3.5 การควบคุม การตรวจสอบมีผลในทุกระดับ

3.6 ความร่วมมือ

3.6.1 มีตารางพบปะระหว่างทีมงาน

3.6.2 มีระบบควบคุมคุณภาพในหลายกิจกรรมการดำเนินงาน

3.6.3 มีการใช้และเก็บสถิติในการทำงาน

3.7 การติดต่อสื่อสาร โดยทั่วไปดี

4.ระดับไม่ค่อยดี เพราะการจัดการเรียนการสอนมีข้อบกพร่องในส่วนที่สำคัญ มีลักษณะดังนี้

4.1 การวางแผน

4.1.1 การวางแผนคำนึงถึงความต้องการของภาควิชาน้อย

4.1.2 การวางแผนขึ้นอยู่กับผู้บริหารระดับสูงมีมุมมองอย่างไรกับความต้องการของภาควิชา

4.1.3 การวางแผนอยู่ในขอบเขตของการวางแผนระยะยาวเท่านั้น

4.1.4 บุคลากรโดยทั่วไปไม่ได้รับการบอกกล่าวถึงกิจกรรมในอนาคต

4.2 การพยากรณ์ ไม่ได้ระมัดระวังในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างพอเพียง

4.3 การจัดองค์กร

4.3.1 ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสมในการจัดโครงสร้างองค์กร

4.3.2 ผู้บริหารระดับสูงไม่มีประสิทธิภาพ

4.3.4 บุคลากรปฏิบัติงานไม่ดี

4.4 ความกระตือรือร้นในการดำเนินการ

4.4.1 ความเป็นผู้นำคือเป็นผู้ปฏิบัติตามเท่านั้น

4.4.2 ขวัญและกำลังใจระหว่างผู้ร่วมงานน้อย

4.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานไม่ดี

4.5 การควบคุม การตรวจสอบไม่ดีในทุกระดับ

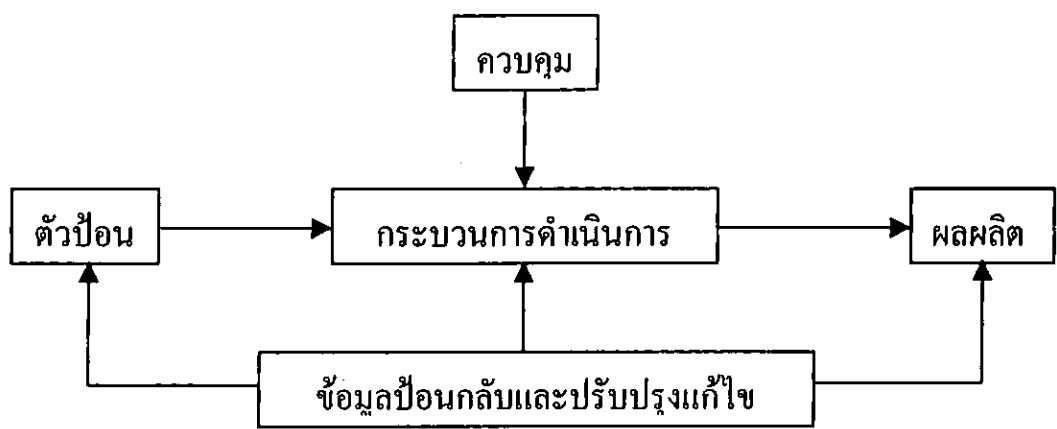
4.6 ความร่วมมือ

- 4.6.1 แทบจะไม่มี การพบปะระหว่างทีมงาน
- 4.6.2 การควบคุมคุณภาพไม่ดีในหลายส่วนของการดำเนินงาน
- 4.6.3 มีการเก็บสถิติในการทำงานแต่ไม่ได้ใช้
- 4.7 การติดต่อสื่อสาร ไม่พอเพียง
- 5.ระดับเลว เพราะการจัดการเรียนการสอนทั่วไปไม่ดี มีลักษณะดังนี้คือ
 - 5.1 การวางแผน
 - 5.1.1 ไม่มีการวางแผนปฏิบัติการ
 - 5.1.2 ไม่มีการพิจารณาเกี่ยวกับแผนของภาควิชา
 - 5.1.3 มีการวางแผนระยะสั้นเท่านั้น
 - 5.1.4 บุคลากรไม่ได้รับการบอกกล่าวถึงการพัฒนาในอนาคต
 - 5.2 การพยากรณ์ ไม่สนใจข้อมูลหรือแนวโน้มในการพยากรณ์
 - 5.3 การจัดองค์กร
 - 5.3.1 โครงสร้างของมหาวิทยาลัยในทางปฏิบัติไม่สามารถใช้ได้

ประสิทธิภาพ

- 5.3.2 ผู้บริหารระดับสูงไม่ได้รับการยอมรับจากบุคลากร
- 5.3.4 บุคลากรปฏิบัติงานไม่เหมาะสมกับหน้าที่ที่ได้รับ
- 5.4 ความกระตือรือร้นในการดำเนินการ
 - × 5.4.1 ผู้นำไม่มีความรู้ต่อการพัฒนาที่ทันสมัย
 - 5.4.2 ขวัญและกำลังใจระหว่างผู้ร่วมงานน้อย
 - 5.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานไม่ดี
- 5.5 การควบคุม การตรวจสอบไม่ดีในทุกๆระดับ
- 5.6 ความร่วมมือ
 - 5.6.1 ไม่มีการพบปะระหว่างทีมงาน
 - 5.6.2 การควบคุมคุณภาพไม่ดี
 - 5.6.3 ไม่มีการใช้ดัชนีในการทำงาน
- 5.7 การติดต่อสื่อสาร ในทางปฏิบัติไม่สามารถใช้ได้

นักการศึกษาต่างประเทศได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดระบบการเรียนการสอน เช่น กลาสเซอร์ (พนม หวัดสว่าง, 2542 : 17; อ้างอิงจาก Glasser, 1962 : 125) ได้เสนอแนวความคิดออกมาในรูปของการวิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบ ซึ่งหมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กันเพื่อสะดวกต่อการนำไปสู่จุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้ โดยเขียนเป็นแผนภูมิดังนี้

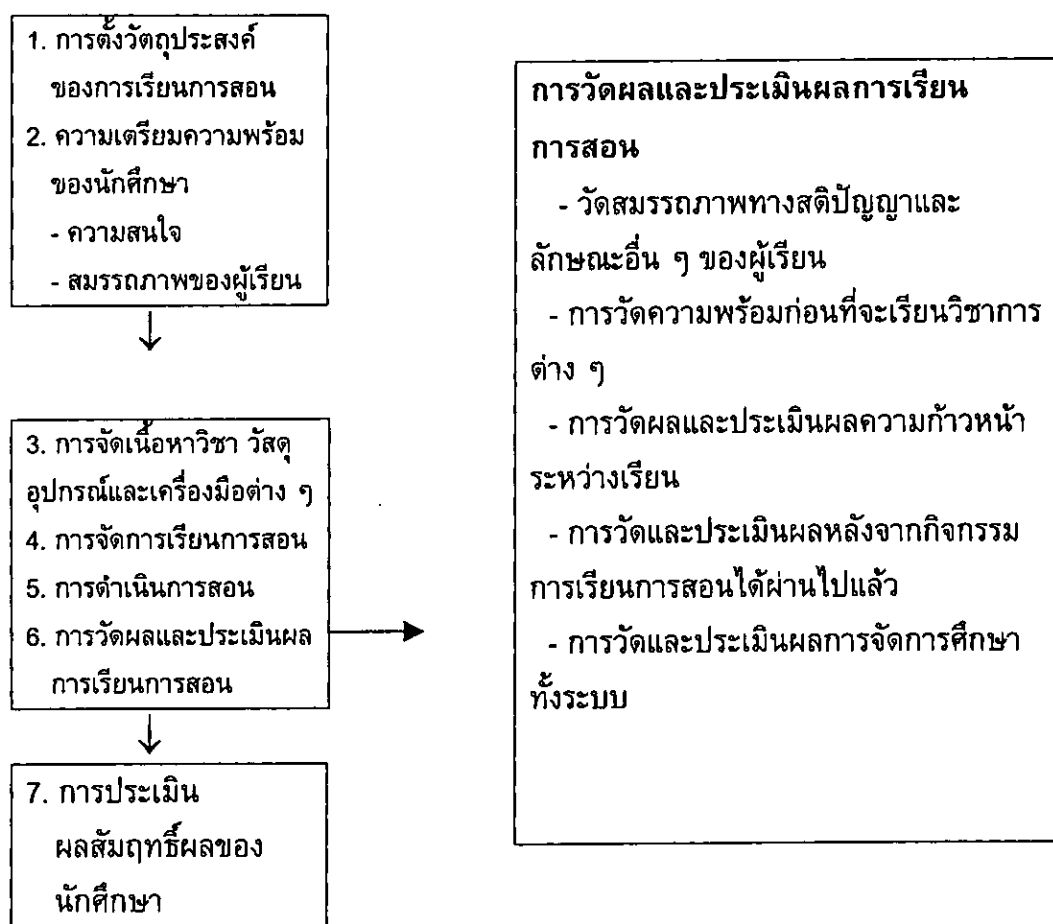
ภาพประกอบ 1 ระบบการจัดการเรียนการสอน

ที่มา: พนม หวัดสว่าง. (2542 : 17) ; อ้างอิงจาก Glasser. (1962 : 125). *Teaching Machine and Program Learning II.*

และพนม หวัดสว่าง (2542 : 18) ได้สรุประบบการจัดการเรียนการสอนจากแนวความคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมา สามารถจัดแนวความคิดเป็นหมวดหมู่ ดังนี้

- 1. ตัวป้อน (Input) ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาวิชา และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
- 2. กระบวนการดำเนินงาน (Process) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนและ กิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้
- 3. การควบคุม (Control) เป็นการเสริมให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ การใช้ คำถาม การให้กำลังใจ
- 4. ผลผลิต (Output) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ ผู้สอนตั้งไว้ โดยอาจพิจารณาจากความรู้ความสามารถของผู้เรียนหลังจากจบการเรียนรู้ในวิชา นั้น ๆ
- 5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นการวิเคราะห์ผลผลิตโดยวิธีการวัดผลทั้งด้าน ผู้เรียน และอาจประเมินผลการสอนของผู้สอน เพื่อนำผลนั้นมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่องและ ปรับปรุงแก้ไข

ส่วนคลอสไมร์และริปเปิล (Klausmeir & Ripple. 1971 : 11) ได้สรุปขั้นตอน องค์ประกอบการเรียนการสอนไว้ 7 ส่วน คือ การตั้งวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมของนักศึกษา การจัดเนื้อหาวิชา วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอน การดำเนินการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ดังแสดงใน ภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของการเรียนการสอน

ที่มา: Klausmeier; Herbert J. and Richard, E. Ripple. (1971). *Learning and Human Abilities : Educational Psychology*. p. 11.

ในการเรียนรู้จะต้องมีการพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจวิธีการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนพัฒนา
เต็มความสามารถและเป็นคนที่สมบูรณ์ ซึ่งวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ข : 188)
ได้สรุปการพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

1. จัดให้มีการปฐมนิเทศรวม เพื่อชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
และการปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้เรียนให้มุ่งมั่นที่จะรับวิธีการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดการอบรมวิธีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาควรจัดอบรมวิธี
การเรียน และการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า หาข้อมูลให้แก่ผู้เรียน โดยจัดโปรแกรมที่ให้
ผู้เรียนสมัครเข้ารับการอบรมเป็นรุ่น ๆ ไป
3. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นปีที่ 1 ที่สนใจนักศึกษาและมีเวลาให้การปรึกษา เกี่ยวกับวิธี
การเรียน การวางแผนการเรียน การบริหารเวลา และการปรับตัวให้แก่นักศึกษา เพื่อให้อาจารย์
ได้พบกับผู้เรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยเฉพาะในภาคการศึกษาแรก

4. จัดสื่อและอุปกรณ์เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสร้างคุณภาพของการเรียนและแนวทางประสบความสำเร็จในการศึกษาของผู้เรียน

5. ในช่วงโม่งแรกของการสอนทุกรายวิชา ผู้สอนจะต้องแนะวิธีการเรียนให้ผู้เรียนทราบเพื่อจะได้ปรับตัวได้

โดยสรุปจุดประสงค์หลักของการจัดการเรียนการสอนคือ การช่วยผู้เรียนในการแสวงหาข้อมูล แนวคิดค่านิยม วิธีการคิดหาเหตุผล วิธีการแสดงความคิดเห็นของตนเอง และวิธีการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนรู้ ผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการจัดการเรียนการสอนคือ การเพิ่มพูนความสามารถในการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนจะมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลจากการวิจัยเรื่องการปฏิรูประบบการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา : การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี พันธศักดิ์ พลสารมัย; วไลยกลา เทพหัสดิน ณ อยุธยา; และทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง (2543 :110) ได้ค้นพบกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอน 7 ประการดังนี้

1. ด้านผู้เรียน จะมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและทำงานเป็นทีมมากขึ้น เนื่องจากผ่านกระบวนการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจะมีทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับสังคมในปัจจุบันและอนาคตคือ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ภาษา การสื่อสาร การคิด ตลอดจนทักษะในการคัดสรรวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ผู้เรียนมีลักษณะนิสัยใฝ่รู้และมีความฉลาดด้านปัญญา (IQ) อารมณ์ (EQ) และจริยธรรม (MQ) มากขึ้นเป็นไปตามที่สังคมและผู้ใช้บัณฑิตต้องการ

2. ด้านผู้สอน ลดบทบาทการสอนลงโดยปรับวิธีการสอนเป็นผู้ชี้แนะและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมากขึ้น

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นไปในลักษณะที่เน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน มีวิธีการจัดที่หลากหลายรูปแบบ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด มีการใช้สื่อในการเรียนการสอนมากขึ้น นำแนวคิดแบบภูมิปัญญาไทยเข้ามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึที่ดีต่อการเรียนรู้และการใฝ่รู้

4. ด้านหลักสูตร มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ตรงตามความต้องการและความเหมาะสมของผู้เรียน มีความทันสมัยเนื่องจากได้รับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านผู้บริหาร ให้ความสำคัญในการจัดการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น มุ่งเน้นการจัดการเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ

6. ด้านสภาพแวดล้อม การจัดการด้านสภาพแวดล้อมที่ดีช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างนิสัยในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7. ด้านบริหารและการจัดการ สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจะมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพซึ่งส่งผลให้กระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและมีการพัฒนาคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ด้านหลักสูตร

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีปทุม เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี 19 หลักสูตร 40 สาขาวิชา ใน 9 คณะ คือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสารสนเทศศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติ จึงได้ขออนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยเปิดหลักสูตรการสื่อสารธุรกิจระหว่างประเทศ (International Business Communication) ในโครงการนานาชาติขึ้นเมื่อปีการศึกษา 2540 ด้านการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วโดยมีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ปีการศึกษา 2545 มหาวิทยาลัยศรีปทุมได้รับคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัยให้เป็นหนึ่งในจำนวน 17 สถาบันเข้าโครงการสหกิจศึกษา (Co-operative Education) ซึ่งเป็นโครงการนำร่องสหกิจศึกษา และได้ร่วมมือทางวิชาการร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและร่วมมือระหว่างทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษา และสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนได้ลงนามร่วมกันในคำประกาศเจตนารมณ์ความร่วมมือในการสนับสนุนและพัฒนาการศึกษาระบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เริ่มจาก 4 สาขาวิชา และในปีการศึกษา 2546 ขยายเป็น 10 สาขาวิชา โดยมหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ทุกคณะ และได้จัดให้มีรายวิชาสหกิจศึกษาในหลักสูตรปีการศึกษา 2546 (มหาวิทยาลัยศรีปทุม. 2546-2547 :2)

ด้านอาจารย์

มหาวิทยาลัยได้พิจารณาเลือกสรรอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ที่เพียงพอต่อการให้ความรู้ ให้คำแนะนำและการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด โดยกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาในระดับปริญญาตรีว่าจะต้องสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป และอาจารย์ผู้สอนในระดับบัณฑิตศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ด้านการสอนและด้านวิชาชีพ สนับสนุนการศึกษาต่อของอาจารย์โดยให้ทุนการศึกษาเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนมุ่งส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้ารับการฝึกอบรม ร่วมประชุมสัมมนา ทำการวิจัย เพื่อเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ

ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างให้อาจารย์มีความแข็งแกร่งทางด้านวิชาการและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา

ในการพัฒนาอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการดังนี้

1. สนับสนุนการศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในปัจจุบันมีผู้รับทุนมหาวิทยาลัยศรีปทุมศึกษาต่อในประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และทุนศึกษาต่อภายในประเทศจำนวน 50 ทุน รวมงบประมาณในการจัดสรรทุนการศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนกว่า 20 ล้านบาทต่อปีการศึกษา
2. สนับสนุนการทำวิจัย มหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอน นอกจากสนับสนุนในรูปของการให้ทุนเพื่อการวิจัยแล้ว ยังผลักดันให้การวิจัยดำเนินไปอย่างเป็นรูปธรรม โดยการลดภาระการสอนสำหรับนักวิจัยตลอดปีการศึกษา เพื่อให้มีโอกาสดำเนินการวิจัย ศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
3. สนับสนุนการแต่งตำราและเขียนบทความทางวิชาการ โดยสนับสนุนทุนในการจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่ตำรา และจัดทำวารสารทางวิชาการเพื่อให้อาจารย์มีเวทีทางวิชาการที่จะแสดงความรู้และความคิดเห็นต่อสาธารณะได้
4. สนับสนุนการฝึกอบรม สัมมนา และศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อเพิ่มเติมความรู้ให้ทันสมัย

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาสำหรับปริญญาตรีเป็นระบบทวิภาค แบ่งเวลาการศึกษาในหนึ่งเป็น 2 ภาค คือ การศึกษาปกติ เป็นภาคการศึกษาบังคับ คือ ภาคการศึกษาที่ 1 และภาคการศึกษาที่ 2 ระยะเวลาเรียนในแต่ละภาคไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และอาจจัดให้มีภาคฤดูร้อน โดยมีจำนวนชั่วโมงศึกษาของแต่ละรายวิชารวมกันทั้งหมดเทียบเท่ากับชั่วโมงในภาคปกติ ภาคฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาไม่บังคับ ยกเว้นหลักสูตรที่กำหนดให้ต้องศึกษาภาคฤดูร้อนด้วย

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมุ่งสร้างเสริมทัศนคติต่อการศึกษานี้ถูกต้องให้กับนักศึกษาด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อันเป็นการปลูกฝังให้นักศึกษามีพื้นฐานที่ดีในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคตเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว และได้ร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลียและยุโรป เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เป็นการส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยมีเป้าหมายแน่วแน่ในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามปณิธานของมหาวิทยาลัยคือ “ปัญญา เบิกบาน เชี่ยวชาญ คุณธรรม” บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีปทุมจะเป็นผู้มีปัญญา มีความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ มีความเบิกบานในการดำรงชีวิต และมีคุณธรรมในการดำรงตนและการประกอบอาชีพ

ด้านนักศึกษา

มหาวิทยาลัยได้กำหนดการรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ดังนี้

- 1. การสมัครและคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัย
- 2. โดยการสอบคัดเลือกของมหาวิทยาลัย
- 3 โดยการคัดเลือกด้วยวิธีเทียบโอนหรือสอบคุณสมบัติอย่างอื่นแทน
- 4. การรับเข้าตามโครงการพิเศษ

ประเภทของนักศึกษามี 2 ประเภทคือ นักศึกษาภาคปกติ หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา โดยมีเวลาเรียนตอนกลางวัน และนักศึกษาภาคค่ำ หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา โดยมีเวลาเรียนตอนเย็นถึงค่ำ

มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาภายใต้ปรัชญา “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” มีปณิธานแน่วแน่ที่จะสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ที่เพียบพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถในการในศาสตร์สาขาต่าง ๆ เป็นผู้ที่มีคิดเป็น และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเชี่ยวชาญ มีความโดดเด่น และสง่างามในการประกอบอาชีพอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมสมดังปณิธานของมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้คือ “ปัญญา เชี่ยวชาญ เบิกบาน คุณธรรม”

ด้านการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยดำเนินการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนในทุกภาคการศึกษา กระทำโดยการสอบหรือวิธีอื่นที่คณะหรือเจ้าของรายวิชาจะกำหนด การดำเนินการวัดและประเมินผลจะกระทำระหว่างภาคการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยภาคละหนึ่งครั้งและปลายภาคการศึกษาอย่างน้อยอีกภาคละหนึ่งครั้ง ซึ่งนักศึกษาต้องมีเวลาศึกษาในแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาศึกษาทั้งหมด จึงจะมีสิทธิได้รับการวัดและประเมินผลปลายภาคการศึกษา ในการประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยใช้ระบบตัวอักษรระดับตั้งแต่ โดยผลการศึกษาของแต่ละรายวิชาจะมีการประเมินด้วยสัญลักษณ์ที่มีค่าระดับ จำนวน 8 ระดับดังนี้

สัญลักษณ์	ค่าระดับ	ความหมาย	
A	4.0	ดีเยี่ยม	(Excellent)
B+	3.5	ดีมาก	(Very Good)
B	3.0	ดี	(Good)
C+	2.5	ค่อนข้างดี	(Fairly Good)
C	2.0	พอใช้	(Fair)
D+	1.5	เกือบพอใช้	(Almost Fair)
D	1.0	อ่อน	(Poor)
F	0.0	ตก	(Failure)

ในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ที่มีค่าระดับดังกล่าวได้ให้ใช้สัญลักษณ์ที่ไม่มีค่าระดับดังนี้

สัญลักษณ์		ความหมาย
I	ยังไม่สมบูรณ์	(Incomplete)
S	พอใจ	(Satisfactory)
U	ไม่พอใจ	(Unsatisfactory)
W	การเพิกถอนรายวิชา	(Withdrawal)

การนับหน่วยกิตสะสม (Credit Earned) ของนักศึกษาเพื่อให้ครบหลักสูตรให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น และในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นับหน่วยกิตของวิชาที่สอบได้ไปคิดหน่วยกิตสะสมเพียงครั้งเดียว

การคำนวณคะแนนเฉลี่ย ให้คำนวณจากผลการศึกษาในรายวิชาที่มีการประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ที่มีค่าระดับ A, B+, B, C+, C, D+, D, และ F โดยนำผลรวมของผลคูณของหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้งแล้วหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของแต่ละรายวิชา และให้แสดงผลโดยใช้จุดทศนิยม 2 ตำแหน่ง โดยไม่มีการปัดเศษ คะแนนเฉลี่ยมี 2 ประเภท คือ

1. คะแนนเฉลี่ยประจำภาค (Grade Point Average, GPA) ให้คำนวณจากผลการศึกษาทุกรายวิชา ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น ๆ
2. คะแนนเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average, CGPA) ให้คำนวณจากผลการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่นับหน่วยกิตที่ลงทะเบียนเรียนตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคหลังสุด ในกรณีที่ลงทะเบียนซ้ำในรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์ F มากกว่า 1 ครั้ง ให้นำสัญลักษณ์ F ของรายวิชานั้น ๆ มาคำนวณคะแนนเฉลี่ยสะสมได้ครั้งเดียว

การพัฒนากระบวนการวัดผลและประเมินผลการเรียน มหาวิทยาลัยได้นำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการวัดผลโดยนำระบบการตัดเกรดผ่านอินเทอร์เน็ต และนักศึกษาสามารถตรวจสอบผลการสอบได้ทางอินเทอร์เน็ต

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญต่อการสร้างเสริมบรรยากาศในมหาวิทยาลัย ให้เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษามีห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศที่ได้มาตรฐานเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ดังนี้

1. ด้านสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษา มหาวิทยาลัยได้สร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ คือ

- 1.1 อาคาร "ดร.สุข พุคยาภรณ์" เปิดทำการในปี พ.ศ. 2533 เป็นอาคารสูง 12 ชั้น ประกอบด้วยที่ทำการฝ่ายบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย ห้องเรียนและห้องประชุมใหญ่

1.2 อาคาร “สยามบรมราชกุมารี” เปิดทำการในปี พ.ศ. 2539 เป็นอาคารสูง 15 ชั้น จัดเป็นศูนย์รวมของคณะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะสารสนเทศศาสตร์ ประกอบด้วยที่ทำการของคณะ ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดมัลติมีเดีย ห้องเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย ห้องเรียนและห้องประชุม

1.3 อาคารศูนย์มีเดีย ศูนย์กีฬาและนันทนาการ เป็นอาคารสูง 14 ชั้น ตั้งอยู่ด้านหลังของอาคารสยามบรมราชกุมารี ประกอบด้วย ห้องเรียน ห้องบรรยายสำหรับชั้นเรียนขนาดใหญ่ ศูนย์สุขภาพและออกกำลังกายยิมเนเซียมเอนกประสงค์ ลานจอดรถ ห้องสตูดิโอสำหรับการถ่ายทำและผลิตรายการ ห้องปฏิบัติการสำหรับการตัดต่อและการผลิตสื่อทางภาพและเสียงที่มีระบบ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังได้ปรับปรุงอาคารเรียนเก่าที่มีอยู่ให้เป็นชั้นเรียนติดเครื่องปรับอากาศทั้งหมด และมีโครงการสร้างอาคารหอสมุดใหม่ และอาคารอื่น ๆ อีกหลายแห่ง

2. ด้านเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา มีการจัดทำแผนแม่บทในการพิจารณาภาพรวมของระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีของทั้งมหาวิทยาลัย ส่งเสริมให้อาจารย์มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ศึกษาค้นคว้าและวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการสอน ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาทุกสาขาวิชามีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้พร้อมในการออกไปประกอบอาชีพ และทันต่อความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ระเบียบการและหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี : 2544-2545.)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการจัดการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและการประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน มีความสำคัญต่อสถาบันการศึกษา เพราะจะส่งผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตและนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ประจำที่สอนในระดับปริญญาตรีจำนวน 359 คนและนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 และ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุมครบ 1 ปี การศึกษา โดยเป็นนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี และหลักสูตรต่อเนื่อง จำนวน 8,644 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ที่สอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม และนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2546 ในมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเนย์แมน (สุชาดา กิระนันท์. 2538 : 131; อ้างอิงจาก Murthy. 1967 : 139) แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามคณะ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของอาจารย์และนักศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์จำนวน 197คน และนักศึกษาจำนวน 676 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์และนักศึกษา

กลุ่มคณะวิชา	อาจารย์		นักศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี				
คณะวิศวกรรมศาสตร์	78	34	2,034	139
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	21	21	107	31
คณะสารสนเทศศาสตร์	58	25	1,134	89
รวม	157	80	3,275	259
กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์				
คณะบริหารธุรกิจ	73	31	2,305	163
คณะศิลปศาสตร์	42	18	570	44
คณะนิเทศศาสตร์	31	31	701	52
คณะเศรษฐศาสตร์	8	8	120	33
คณะบัญชี	33	14	824	61
คณะนิติศาสตร์	15	15	849	64
รวม	202	117	5,369	417
รวมทั้งสิ้น	359	197	8,644	676

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือ ระเบียบหลักเกณฑ์ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการสร้างแบบสอบถามของไลเคอร์ต (Likert Scales)
- นำข้อมูลจากข้อ 1 และ 2 มาสร้างแบบสอบถามในแต่ละด้าน ด้านละ 10 ข้อคำถาม รวม 60 ข้อ
- นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง พิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาสาระ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนภาษาที่ใช้แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

6. นำแบบสอบถามเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งแล้วทำการแก้ไขปรับปรุง

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับอาจารย์ที่สอนระดับปริญญาตรี จำนวน 30 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ร้อยละ 25 ของกลุ่มสูงและร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้การทดสอบที (t-test) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ สำหรับข้อคำถามฉบับสอบถามอาจารย์ เลือกข้อคำถามที่มีค่าที่ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป และข้อคำถามฉบับสอบถามนักศึกษา เลือกข้อคำถามที่มีค่าที่ตั้งแต่ 1.71 ขึ้นไปมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย (Ferguson. 1981 : 180) ได้ข้อคำถามฉบับสอบถามอาจารย์จำนวน 59 ข้อ และฉบับสอบถามนักศึกษาจำนวน 62 ข้อ สำหรับข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ ได้เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อแก้ไขปรับปรุง

8. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับโดยคำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับสำหรับอาจารย์เท่ากับ .97 และฉบับสำหรับนักศึกษาเท่ากับ .95

9. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีปทุม แบ่งเป็น 2 ชุดคือแบบสอบถามสำหรับอาจารย์และนักศึกษา ซึ่งแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยกำหนดดังนี้

ถ้าคะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด

ถ้าคะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก

ถ้าคะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง

ถ้าคะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย

ถ้าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อยที่สุด

ในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้านจะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างเสรี เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรเพื่อขออนุญาตนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
2. ขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นอาจารย์จำนวน 197 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุมจำนวน 676 คน รวม 873 คน และเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามระยะเวลาที่กำหนด ได้รับแบบสอบถามฉบับสอบถามอาจารย์ที่มีความสมบูรณ์กลับคืนทั้งสิ้น 178 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.36 และแบบสอบถามฉบับสอบถามนักศึกษากลับคืนทั้งสิ้น 658 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.34

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แบบสอบถามฉบับสอบถามอาจารย์ได้รับกลับคืนจำนวน 178 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.36 และแบบสอบถามฉบับสอบถามนักศึกษาได้รับกลับคืนจำนวน 658 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.34 แล้วนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส(The Statistical Package for the Social Sciences)

2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยนำมาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3. ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีการต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน วิเคราะห์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตาม เพศ กลุ่มคณะวิชา วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตาม เพศ ชั้นปี กลุ่มคณะวิชา วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arthmetic Means) (Ferguson. 1981 : 201)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson.

1981 : 68)

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้วยการทดสอบที (t-test)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 161)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 สมมติฐานการวิจัยข้อ 1,4,5,6 และ 7 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบที (t-test)

3.2 สมมติฐานการวิจัยข้อ 2, 3, และ 8 ทดสอบความแตกต่างระหว่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อให้สื่อความหมายตรงกันผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทน	ความน่าจะเป็นที่สถิติใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัยผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตาม เพศ กลุ่มคณะวิชา วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนนุภูมิภาคการศึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตาม เพศ ชั้นปี กลุ่มคณะวิชา วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe’)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2 และ 3

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	106	59.55
หญิง	72	40.45
2.วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	37	20.79
ปริญญาโท	128	71.91
ปริญญาเอก	13	7.30
3.ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	70	39.33
5-10 ปี	79	44.38
11 ปีขึ้นไป	29	16.29
4. กลุ่มคณะวิชา		
กลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี	74	41.57
กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	104	58.43
รวม	178	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 59.55 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 40.45 มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71.91 รองลงมามีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 20.79 และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกคิดเป็นร้อยละ 7.30 ตามลำดับ

สำหรับประสบการณ์การทำงาน พบว่า อาจารย์มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 5-10 ปี มากที่สุด ร้อยละ 44.38 รองลงมาอาจารย์มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 39.33 และอาจารย์มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด ร้อยละ 16.29 ตามลำดับ ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่า อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในกลุ่มคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 58.43 รองลงมาเป็นอาจารย์ในกลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี ร้อยละ 41.57 ตามลำดับ

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	320	48.63
หญิง	338	51.37
2. ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 2	297	45.14
ชั้นปีที่ 3	361	54.86
3. กลุ่มคณะวิชา		
กลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี	249	37.84
กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	409	62.16
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง	209	31.76
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง	214	32.52
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ	235	35.71
รวม	658	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาหญิงมากกว่า นักศึกษาชาย โดยนักศึกษาหญิงคิดเป็นร้อยละ 51.37 และนักศึกษาชายคิดเป็นร้อยละ 48.63 กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 54.86 และกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 45.14 ทั้งนี้ นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในกลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 62.16 รองลงมาเป็นนักศึกษาในกลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีคิดเป็นร้อยละ 37.84 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 31.76 รองลงมามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 32.52 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.71 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังแสดงในตาราง 4-25

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวมและเป็นรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน	อาจารย์ (n=178)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านหลักสูตร	3.81	0.88	มาก
2. ด้านอาจารย์	3.46	0.97	มาก
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.45	0.94	มาก
4. ด้านนักศึกษา	3.34	0.92	ปานกลาง
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	3.49	0.93	มาก
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.22	0.99	ปานกลาง
รวม	3.46	0.94	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล ที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับมาก ส่วนด้านนักศึกษาและด้านปัจจัยเกื้อหนุน อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านหลักสูตร เป็นรายข้อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร	อาจารย์ (n=178)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	มีการจัดทำเอกสารหรือคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านสอน	4.10	0.76	มาก
2	เอกสาร/คู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	3.80	0.79	มาก
3	ได้เปิดโอกาสให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรในสาขาวิชาที่สอน	3.54	1.04	มาก
4	หลักสูตรที่เปิดสอนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	3.96	0.87	มาก
5	เนื้อหาหลักสูตรในสาขาวิชาที่สอนมีความทันสมัย	4.01	0.87	มาก
6	เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่องานและสังคม	3.71	0.92	มาก
7	เนื้อหาในแต่ละวิชามีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตและเวลาเรียน	3.81	0.83	มาก
8	มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	4.02	0.82	มาก
9	มีการติดตามผลการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านสอน	3.56	0.96	มาก
10	มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านสอน	3.58	0.98	มาก
	รวม	3.81	0.88	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านหลักสูตรโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีปทุมในระดับมากทุกข้อเช่นกัน

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านอาจารย์ เป็นรายชื่อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านอาจารย์	อาจารย์ (n=178)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
11	มหาวิทยาลัยมีระบบในการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นอาจารย์ได้อย่างเหมาะสม	3.62	0.82	มาก
12	งานที่อาจารย์ได้รับมอบหมายตรงตามความสามารถและประสบการณ์	3.63	0.90	มาก
13	อาจารย์มีภาระงานสอนที่ชัดเจน	3.75	0.89	มาก
14	ภาระงานสอนมีความเหมาะสม	3.28	1.03	ปานกลาง
15	อาจารย์ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจากการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่	3.51	0.94	มาก
16	อาจารย์ได้รับการสนับสนุนในการศึกษาต่อ	3.61	0.98	มาก
17	อาจารย์ได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมอบรม/สัมมนา	3.75	0.95	มาก
18	อาจารย์ได้รับการสนับสนุนในการทำวิจัย	3.70	0.98	มาก
19	อาจารย์ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ	2.92	1.12	ปานกลาง
20	อาจารย์ได้รับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.01	1.10	ปานกลาง
21	การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์เป็นไปอย่างถูกต้อง ยุติธรรม	3.28	0.94	ปานกลาง
รวม		3.46	0.97	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านอาจารย์โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าอาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีปทุมอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 14 ภาระงานสอนมีความเหมาะสม ข้อ 19 อาจารย์ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข้อ 20 อาจารย์ได้รับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และข้อ 21 การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์เป็นไปอย่างถูกต้อง ยุติธรรมที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	อาจารย์ (n=178)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
22	การกำหนดปฏิทินประจำปีการศึกษาของสถาบันมีความชัดเจน	3.89	0.84	มาก
23	มีการจัดทำแผนการเรียน (Study Program) เพื่อให้ให้นักศึกษานำไปใช้วางแผนการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา	3.81	0.89	มาก
24	การจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรการศึกษา 24.1 การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	3.87	0.75	มาก
25	มีการส่งเสริมให้ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย	3.57	0.86	มาก
26	มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.26	0.99	ปานกลาง
27	มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำเอกสารประกอบการสอน	2.96	1.12	ปานกลาง
28	มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำตำราเรียนให้ทันสมัย	3.06	1.05	ปานกลาง
29	มีการสนับสนุนการใช้นวัตกรรมในการสอน	3.23	1.05	ปานกลาง
30	ความเหมาะสมในการจัดตารางเวลาเพื่อให้คำปรึกษาด้านการเรียนการสอน	3.37	0.94	ปานกลาง
31	มีการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.45	0.87	มาก
	รวม	3.45	0.94	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีปทุมอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 26 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ข้อ 27 มีการ

สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำเอกสารประกอบการสอน ข้อ 28 มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำตำราเรียนให้ทันสมัย ข้อ 29 มีการสนับสนุนการใช้นวัตกรรมในการสอน และข้อ 30 ความเหมาะสมในการจัดตารางเวลาเพื่อให้คำปรึกษาด้านการเรียนการสอน ที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านนักศึกษาเป็นรายข้อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านนักศึกษา	อาจารย์ (n=178)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
32	มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับสมัครนักศึกษาใหม่โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	3.70	0.95	มาก
33	นักศึกษาที่เข้าศึกษามีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนด	3.14	1.07	ปานกลาง
34	นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	2.92	0.93	ปานกลาง
35	นักศึกษปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่มหาวิทยาลัยกำหนด	2.93	0.95	ปานกลาง
36	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแผนการเรียนที่มหาวิทยาลัยจัดทำให้	3.17	0.93	ปานกลาง
37	นักศึกษาเข้าชั้นเรียนที่ท่านสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.46	0.88	มาก
38	นักศึกษาสามารถเข้าพบอาจารย์ได้ตลอดเวลาเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน	3.84	0.90	มาก
39	นักศึกษาให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย	3.30	0.93	ปานกลาง
40	มีการสนับสนุนให้นักศึกษาใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมที่มีประโยชน์	3.38	0.86	ปานกลาง
41	มีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเช่น การบรรยายพิเศษ การฝึกอบรมด้านวิชาการ	3.65	0.85	มาก
42	มีการติดตามผลนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	3.28	0.91	ปานกลาง
	รวม	3.34	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านนักศึกษาโดยรวมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีปทุมในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 32 มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับสมัครนักศึกษาใหม่โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ข้อ 37 นักศึกษาเข้าชั้นเรียนที่ท่านสอนอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 38 นักศึกษาสามารถเข้าพบอาจารย์ได้ตลอดเวลาเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน และข้อ 41 มีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเช่น การบรรยายพิเศษ การฝึกอบรมด้านวิชาการ ที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการวัดและการประเมินผล เป็นรายข้อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและการประเมินผล	อาจารย์ (n=178)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
43	มีการจัดอบรมให้ความรู้อาจารย์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	3.34	0.89	ปานกลาง
44	มีการจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผล	3.22	0.92	ปานกลาง
45	การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.53	0.93	มาก
46	มีการพัฒนาระบบการวัดผลอย่างต่อเนื่อง	3.34	0.86	ปานกลาง
47	มีการสอบวัดความรู้ของนักศึกษา ก่อนเริ่มเรียนในแต่ละรายวิชา (Pre-Test)	3.06	0.98	ปานกลาง
48	มีการสอบวัดความรู้ของนักศึกษา หลังเสร็จสิ้นการเรียนในแต่ละรายวิชา (Post-Test)	3.65	1.08	มาก
49	มีการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอน	3.29	0.96	ปานกลาง
50	อาจารย์ได้ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลการเรียนมาพัฒนาในการจัดการเรียนการสอน	3.66	0.93	มาก
51	การตัดเกรดด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีความสะดวก รวดเร็ว การตัดเกรดด้วยคอมพิวเตอร์เป็นไปด้วย ความยุติธรรม	3.84	0.97	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและ การประเมินผล	อาจารย์ (n=178)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
52	การประกาศผลการเรียนเป็นไปตามปฏิทินที่กำหนด	3.92	0.81	มาก
	รวม	3.49	0.93	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการวัดและการประเมินผลโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีปทุมอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 43 มีการจัดอบรมให้ความรู้อาจารย์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ข้อ 44 มีการจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผล ข้อ 46 มีการพัฒนาระบบการวัดผลอย่างต่อเนื่อง ข้อ 47 มีการสอบวัดความรู้ของนักศึกษาก่อนเริ่มเรียนในแต่ละรายวิชา (Pre-Test) และข้อ 49 มีการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านปัจจัยเกื้อหนุน เป็นรายข้อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านปัจจัยเกื้อหนุน	อาจารย์ (n=178)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
53	การจัดผังอาคารเรียนโดยรวมเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.55	0.94	มาก
54	บรรยากาศในห้องเรียนเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา	3.22	0.98	ปานกลาง
55	มีสถานที่พักผ่อน ร่มรื่น สวยงามอย่างเพียงพอ	3.34	1.01	ปานกลาง
56	การจัดบริเวณห้องน้ำมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	3.38	0.99	ปานกลาง
57	การจัดบริเวณห้องอาหารมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	3.06	0.94	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านปัจจัยเกื้อหนุน	อาจารย์ (n=178)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
58	อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย	3.27	0.97	ปานกลาง
59	จำนวนตำรา วารสาร หนังสือในห้องสมุดมีเพียงพอกับความต้องการ	3.03	1.07	ปานกลาง
60	ห้องสมุดมีตำรา วารสาร และแหล่งสารนิเทศที่ทันสมัย	3.24	0.97	ปานกลาง
61	มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้นอย่างเพียงพอ	2.99	0.97	ปานกลาง
62	มีความรวดเร็วในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้น	3.00	1.03	ปานกลาง
63	บรรยากาศในห้องสมุดเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้	3.33	0.99	ปานกลาง
	รวม	3.22	0.99	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านปัจจัยเกื้อหนุนโดยรวมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีปทุมในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 53 การจัดผังอาคารเรียนโดยรวมเป็นระเบียบเรียบร้อยที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับมาก

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

การจัดการเรียนการสอน	เพศ			
	ชาย (n=106)		หญิง (n = 72)	
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1. ด้านหลักสูตร	3.73	0.68	3.93	0.56
2. ด้านอาจารย์	3.34	0.73	3.63	0.63
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.35	0.70	3.59	0.67
4. ด้านนักศึกษา	3.25	0.69	3.48	0.60
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	3.39	0.71	3.64	0.54
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.15	0.80	3.32	0.67
รวม	3.37	0.60	3.60	0.52

จากตาราง 11 แสดงว่า อาจารย์ชายเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์หญิงเห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์ชายเห็นด้วยในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านหลักสูตรที่เห็นด้วยในระดับมาก ส่วนอาจารย์หญิงเห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่อาจารย์หญิงเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การจัดการเรียนการสอน	วุฒิการศึกษา					
	ปริญญาตรี (n=37)		ปริญญาโท (n=128)		ปริญญาเอก (n= 13)	
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1. ด้านหลักสูตร	3.61	0.68	3.85	0.61	3.94	0.78
2. ด้านอาจารย์	3.39	0.77	3.49	0.68	3.35	0.81
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.38	0.79	3.46	0.66	3.46	0.81
4. ด้านนักศึกษา	3.15	0.80	3.40	0.61	3.36	0.67
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	3.26	0.80	3.55	0.61	3.57	0.54
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.15	0.88	3.24	0.72	3.18	0.78
รวม	3.32	0.70	3.50	0.54	3.48	0.60

จากตาราง 12 แสดงว่า อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก ส่วนอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีเห็นด้วยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านหลักสูตรที่เห็นด้วยในระดับมาก ส่วนอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทเห็นด้วยในระดับมากด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านนักศึกษา ด้านปัจจัยเกื้อหนุน เห็นด้วยในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์วุฒิปริญญาเอกเห็นด้วยในระดับมากด้านหลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา ด้านปัจจัยเกื้อหนุนเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ
การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การจัดการเรียนการสอน	ประสบการณ์การทำงาน					
	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		11 ปีขึ้นไป	
	(n = 70)		(n = 79)		(n = 29)	
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1. ด้านหลักสูตร	3.70	0.69	3.85	0.58	3.96	0.65
2. ด้านอาจารย์	3.40	0.63	3.45	0.68	3.61	0.90
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.38	0.67	3.47	0.66	3.55	0.86
4. ด้านนักศึกษา	3.33	0.65	3.38	0.57	3.27	0.90
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	3.40	0.69	3.58	0.56	3.46	0.81
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.19	0.80	3.24	0.63	3.25	0.97
รวม	3.40	0.57	3.49	0.52	3.52	0.76

จากตาราง 13 แสดงว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก ส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี เห็นด้วยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมในระดับมากด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านนักศึกษา และด้านปัจจัยเกื้อหนุนเห็นด้วยในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี เห็นด้วยในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านหลักสูตรที่เห็นด้วยในระดับมาก

ตาราง 14 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา

การจัดการเรียนการสอน	กลุ่มคณะวิชา			
	กลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี (n = 74)		กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (n =104)	
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1. ด้านหลักสูตร	3.70	0.74	3.88	0.55
2. ด้านอาจารย์	3.29	0.75	3.58	0.65
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.34	0.70	3.52	0.69
4. ด้านนักศึกษา	3.18	0.80	3.46	0.52
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.32	0.74	3.61	0.57
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.09	0.85	3.31	0.68
รวม	3.32	0.65	3.56	0.51

จากตาราง 14 แสดงว่า อาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านหลักสูตรที่เห็นด้วยในระดับมาก ส่วนอาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวมและเป็นรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน	นักศึกษา (n=658)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านหลักสูตร	3.75	0.53	มาก
2. ด้านอาจารย์	3.93	0.52	มาก
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.54	0.57	มาก
4. ด้านนักศึกษา	3.53	0.59	มาก
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	3.65	0.56	มาก
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.44	0.68	มาก
รวม	3.64	0.47	มาก

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากทุกด้านเช่นกัน

ตาราง 16 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านหลักสูตร เป็นรายข้อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร	นักศึกษา (n=658)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	นักศึกษาได้ใช้ประโยชน์จากคู่มือระเบียบ การและหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัย	3.90	0.78	มาก
2	นักศึกษาเข้าใจแผนการเรียนที่มหาวิทยาลัย กำหนดให้	3.76	0.74	มาก
3	มีการแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรที่เปิดสอน อย่างชัดเจน	3.56	0.82	มาก
4	หลักสูตรที่เปิดสอนสอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน	3.79	0.72	มาก
5	หลักสูตรที่เปิดสอนสอดคล้องกับ ความต้องการของนักศึกษา	3.85	0.78	มาก
6	เนื้อหาหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษา มีความรับผิดชอบต่องานและสังคม	3.72	0.74	มาก
7	เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับ จำนวนหน่วยกิตและเวลาเรียน	3.62	0.83	มาก
8	เนื้อหาหลักสูตรที่เรียนสามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้	3.93	0.75	มาก
9	เนื้อหาหลักสูตรสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรม	3.53	0.83	มาก
รวม		3.75	0.53	มาก

จากตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากทุกข้อเช่นกัน

ตาราง 17 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านอาจารย์ เป็นรายข้อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านอาจารย์	นักศึกษา (n=658)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
10	อาจารย์ที่สอนในแต่ละรายวิชามีความรู้และประสบการณ์	4.12	0.63	มาก
11	อาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน	4.01	0.69	มาก
12	อาจารย์มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักศึกษา	3.96	0.77	มาก
13	อาจารย์ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาที่สอนในชั่วโมงแรก	4.21	0.70	มากที่สุด
14	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ	4.01	0.71	มาก
15	อาจารย์ให้คำปรึกษาตามตารางที่กำหนด	3.69	0.81	มาก
16	อาจารย์เอาใจใส่ ติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.56	0.84	มาก
17	อาจารย์มีการพัฒนาความรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	3.96	0.74	มาก
18	อาจารย์ใช้อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.79	0.85	มาก
19	นักศึกษามีโอกาสประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์	3.96	0.85	มาก
รวม		3.93	0.52	มาก

จากตาราง 17 แสดงว่า นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านอาจารย์โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 13 อาจารย์ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาที่สอนในชั่วโมงแรก ที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ตาราง 18 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	นักศึกษา (n=658)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
20	การกำหนดปฏิทินประจำปีการศึกษาของสถาบันมีความชัดเจน	3.86	0.82	มาก
21	โครงการสอน (Course Outline) ที่ได้รับมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	3.88	0.75	มาก
22	การจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงการสอน	3.79	0.75	มาก
23	รูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลายและน่าสนใจ	3.49	0.75	มาก
24	การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	3.74	0.75	มาก
25	เอกสารประกอบการสอนและตำราเรียนมีความทันสมัย	3.60	0.81	มาก
26	มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญ/วิทยากรภายนอกมาถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม	3.28	0.96	ปานกลาง
27	มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	3.66	0.81	มาก
28	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	3.70	0.77	มาก
29	มีการสนับสนุนการเรียนรู้โดยจัดสอนเสริมนอกชั่วโมงเรียน	3.23	0.96	ปานกลาง
30	การจัดตารางสอน-ตารางสอบมีความเหมาะสม	3.12	1.18	ปานกลาง
31	มีการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.39	0.87	ปานกลาง
	รวม	3.54	0.57	มาก

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 26 มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญ/

วิทยาการภายนอกมาถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม ข้อ 29 มีการสนับสนุนการเรียนรู้ โดยจัดสอนเสริมนอกชั่วโมงเรียน ข้อ 30 การจัดตารางสอน-ตารางสอบมีความเหมาะสม และข้อ 31 มีการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 19 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านนักศึกษา เป็นรายข้อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านนักศึกษา	นักศึกษา (n=658)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
32	การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับสมัครนักศึกษาใหม่มีความทั่วถึง	3.88	0.86	มาก
33	นักศึกษาได้รับความรู้จากการปฐมนิเทศ	3.48	0.84	มาก
34	นักศึกษาได้รับการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมส่วนรวม	3.67	0.73	มาก
35	นักศึกษาได้รับการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	3.59	0.78	มาก
36	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแผนการเรียนที่มหาวิทยาลัยจัดทำให้	3.67	0.73	มาก
37	นักศึกษาได้เรียนตามความถนัดและความสนใจของตนเอง	3.82	0.79	มาก
38	มีการให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน	3.58	0.91	มาก
39	นักศึกษาได้รับการส่งเสริมในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย	3.41	0.89	มาก
40	นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น อบรมภาษาอังกฤษ อบรมคอมพิวเตอร์	3.01	1.07	ปานกลาง
41	มีการติดตามผลนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	3.23	0.93	ปานกลาง
	รวม	3.53	0.59	มาก

จากตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านนักศึกษาโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 40 นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น อบรมภาษาอังกฤษ อบรมคอมพิวเตอร์ และข้อ 41 มีการติดตามผลนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 20 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการวัดและการประเมินผลเป็นรายข้อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและการประเมินผล	นักศึกษา (n=658)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
42	มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลในการเรียนในแต่ละรายวิชาอย่างชัดเจน	3.81	0.73	มาก
43	เกณฑ์การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.76	0.70	มาก
44	การวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชามีความยุติธรรม	3.60	0.82	มาก
45	มีการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผลแต่ละรายวิชาก่อนการเรียนการสอน	3.81	0.76	มาก
46	มีการทดสอบก่อนเริ่มเรียนในรายวิชา (Pre-Test)	3.30	0.92	ปานกลาง
47	มีการทดสอบหลังการเรียนในรายวิชา (Post-Test)	3.49	0.88	มาก
48	มีการนำผลการวัดการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feed Back) ให้แก่นักศึกษา	3.42	0.85	มาก
49	การตรวจสอบผลการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์มีความสะดวก รวดเร็ว	3.86	0.90	มาก
50	การประกาศผลการเรียนเป็นไปตามปฏิทินที่กำหนด	3.75	0.92	มาก
51	การประกาศผลการเรียนมีความเหมาะสม	3.74	0.88	มาก
รวม		3.65	0.56	มาก

จากตาราง 20 แสดงว่า นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการวัดและการประเมินผลโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 46 มีการทดสอบก่อนเริ่มเรียนในรายวิชา (Pre-Test) ที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 21 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านปัจจัยเกื้อหนุน เป็นรายชื่อ

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนด้านปัจจัยเกื้อหนุน	นักศึกษา (n=658)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
52	การจัดผังอาคารเรียนโดยรวมเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.76	0.78	มาก
53	บรรยากาศในห้องเรียนเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา	3.53	0.84	มาก
54	มีสถานที่พักผ่อน ร่มรื่น สวยงามอย่างเพียงพอ	3.26	1.00	ปานกลาง
55	การจัดบริเวณห้องน้ำมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	3.47	0.96	มาก
56	การจัดบริเวณห้องอาหารมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	3.37	0.93	ปานกลาง
57	อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย	3.70	0.85	มาก
58	การใช้อุปกรณ์และสื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ	3.72	0.83	มาก
59	จำนวนตำรา วารสาร หนังสือในห้องสมุดมีเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา	3.25	1.03	ปานกลาง
60	ห้องสมุดมีตำรา วารสาร และแหล่งสารสนเทศที่ทันสมัย	3.43	0.95	มาก
61	มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้นอย่างเพียงพอ	3.07	1.12	ปานกลาง
62	มีความรวดเร็วในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้น	3.21	1.07	ปานกลาง
63	บรรยากาศในห้องสมุดเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า	3.51	0.96	มาก
	รวม	3.44	0.68	มาก

จากตาราง 21 แสดงว่า นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านปัจจัยเกื้อหนุนโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 54 มีสถานที่พักผ่อน ร่มรื่น สวยงาม

อย่างเพียงพอ ข้อ 56 การจัดบริเวณห้องอาหารมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ ข้อ 59 จำนวนตำราวารสาร หนังสือในห้องสมุดมีเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ข้อ 61 มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้นอย่างเพียงพอ และข้อ 62 มีความรวดเร็วในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้น ที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 22 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

การจัดการเรียนการสอน	เพศ			
	ชาย (n = 320)		หญิง (n = 338)	
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1. ด้านหลักสูตร	3.74	0.57	3.75	0.50
2. ด้านอาจารย์	3.94	0.50	3.91	0.55
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.53	0.55	3.54	0.58
4. ด้านนักศึกษา	3.51	0.61	3.56	0.57
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.65	0.56	3.66	0.56
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.47	0.68	3.41	0.67
รวม	3.64	0.47	3.64	0.47

จากตาราง 22 แสดงว่า นักศึกษาชายและหญิงเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาชายและหญิงเห็นด้วยในระดับมากทุกด้านเช่นกัน

ตาราง 23 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามชั้นปี

การจัดการเรียนการสอน	ชั้นปี			
	ชั้นปีที่ 2 (n = 297)		ชั้นปีที่ 3 (n = 361)	
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1. ด้านหลักสูตร	3.76	0.59	3.73	0.48
2. ด้านอาจารย์	3.95	0.53	3.90	0.52
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.55	0.57	3.52	0.57
4. ด้านนักศึกษา	3.57	0.61	3.51	0.57
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.71	0.56	3.60	0.56
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.50	0.73	3.39	0.63
รวม	3.68	0.49	3.61	0.45

จากตาราง 23 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมในระดับมากทุกด้าน ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 24 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา

การจัดการเรียนการสอน	กลุ่มคณะวิชา			
	กลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี (n = 249)		กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (n =409)	
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1. ด้านหลักสูตร	3.72	0.58	3.76	0.50
2. ด้านอาจารย์	3.97	0.48	3.90	0.55
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.58	0.54	3.51	0.58
4. ด้านนักศึกษา	3.55	0.59	3.53	0.59
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.69	0.54	3.63	0.57
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.47	0.68	3.42	0.67
รวม	3.66	0.46	3.63	0.48

จากตาราง 24 แสดงว่า นักศึกษาที่สังกัดอยู่ในกลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี และกลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่สังกัดอยู่ในกลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีและกลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมในระดับมากทุกด้านเช่นกัน

ตาราง 25 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การจัดการเรียนการสอน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	ระดับสูง		ระดับปานกลาง		ระดับต่ำ	
	(n = 209)		(n =214)		(n= 235)	
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1. ด้านหลักสูตร	3.78	0.61	3.73	0.48	3.73	0.50
2. ด้านอาจารย์	3.95	0.52	3.90	0.56	3.94	0.50
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.57	0.56	3.53	0.57	3.51	0.57
4. ด้านนักศึกษา	3.57	0.58	3.50	0.61	3.53	0.59
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	3.71	0.54	3.60	0.57	3.65	0.58
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.50	0.68	3.39	0.70	3.44	0.66
รวม	3.68	0.47	3.61	0.48	3.63	0.46

จากตาราง 25 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ระดับปานกลางและระดับต่ำเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงและระดับต่ำเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมในระดับมาก ทุกด้าน ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลางเห็นด้วยระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ดังแสดงในตาราง 26-29

ตาราง 26 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

การจัดการเรียนการสอน	เพศ				t	p
	ชาย (n=106)		หญิง (n = 72)			
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.		
1. ด้านหลักสูตร	3.73	0.68	3.93	0.56	2.02	0.045
2. ด้านอาจารย์	3.34	0.73	3.63	0.63	2.80	0.006
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.35	0.70	3.59	0.67	2.20	0.029
4. ด้านนักศึกษา	3.25	0.69	3.48	0.60	2.34	0.021
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	3.39	0.71	3.64	0.54	2.57	0.011
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.15	0.80	3.32	0.67	1.44	0.151
รวม	3.37	0.60	3.60	0.52	2.61	0.010

จากตาราง 26 แสดงว่า อาจารย์ชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล ที่อาจารย์ชายและหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านปัจจัยเกื้อหนุน ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 27 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี
ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การจัดการเรียนการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2.01	2	1.00	2.49	0.086
	ภายในกลุ่ม	70.73	175	0.40		
	รวม	72.74	177			
2. ด้านอาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	0.40	2	0.20	0.40	0.673
	ภายในกลุ่ม	87.45	175	0.50		
	รวม	87.85	177			
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.19	2	0.10	0.19	0.823
	ภายในกลุ่ม	85.95	175	0.49		
	รวม	86.14	177			
4. ด้านนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.70	2	0.85	1.96	0.144
	ภายในกลุ่ม	75.89	175	0.43		
	รวม	77.59	177			
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2.52	2	1.26	2.97	0.054
	ภายในกลุ่ม	74.36	175	0.42		
	รวม	76.88	177			
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	ระหว่างกลุ่ม	0.29	2	0.14	0.25	0.782
	ภายในกลุ่ม	101.28	175	0.58		
	รวม	101.57	177			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	0.89	2	0.44	1.30	0.274
	ภายในกลุ่ม	59.59	175	0.34		
	รวม	60.48	177			

จากตาราง 27 แสดงว่า อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาดังกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียน
การสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี
ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การจัดการเรียนการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.61	2	0.81	1.98	0.141
	ภายในกลุ่ม	71.13	175	0.41		
	รวม	72.74	177			
2. ด้านอาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	0.86	2	0.43	0.87	0.421
	ภายในกลุ่ม	86.98	175	0.50		
	รวม	87.84	177			
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.66	2	0.33	0.67	0.512
	ภายในกลุ่ม	85.49	175	0.49		
	รวม	86.15	177			
4. ด้านนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.24	2	0.12	0.27	0.764
	ภายในกลุ่ม	77.35	175	0.44		
	รวม	77.59	177			
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	1.26	2	0.63	1.46	0.235
	ภายในกลุ่ม	75.62	175	0.43		
	รวม	76.88	177			
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	ระหว่างกลุ่ม	0.11	2	0.06	0.10	0.908
	ภายในกลุ่ม	101.45	175	0.58		
	รวม	101.56	177			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	0.44	2	0.22	0.64	0.530
	ภายในกลุ่ม	60.04	175	0.34		
	รวม	60.48	177			

จากตาราง 28 แสดงว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี
ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา

การจัดการเรียนการสอน	กลุ่มคณะวิชา				t	p
	กลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี (n = 74)		กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (n =104)			
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.		
1. ด้านหลักสูตร	3.70	0.74	3.88	0.55	1.89	0.060
2. ด้านอาจารย์	3.29	0.75	3.58	0.65	2.79	0.006
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.34	0.70	3.52	0.69	1.72	0.088
4. ด้านนักศึกษา	3.18	0.80	3.46	0.52	2.76	0.006
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.32	0.74	3.61	0.57	2.89	0.004
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.09	0.85	3.31	0.68	1.96	0.052
รวม	3.32	0.65	3.56	0.51	2.74	0.007

จากตาราง 29 แสดงว่า อาจารย์ที่สังกัดอยู่ในกลุ่มคณะวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลที่อาจารย์ที่สังกัดกลุ่มคณะวิชาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ดังแสดงในตาราง 30-33

ตาราง 30 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี
ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

การจัดการเรียนการสอน	เพศ				t	p
	ชาย (n = 320)		หญิง (n = 338)			
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.		
1. ด้านหลักสูตร	3.74	0.57	3.75	0.50	-0.24	0.811
2. ด้านอาจารย์	3.94	0.50	3.91	0.55	0.78	0.436
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.53	0.55	3.54	0.58	-0.10	0.920
4. ด้านนักศึกษา	3.51	0.61	3.56	0.57	-1.12	0.265
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.65	0.56	3.66	0.56	-0.26	0.798
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.47	0.68	3.41	0.67	1.06	0.289
รวม	3.64	0.47	3.64	0.47	0.07	0.944

จากตาราง 30 แสดงว่า นักศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี
ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามชั้นปี

การจัดการเรียนการสอน	ชั้นปี				t	p
	ชั้นปีที่ 2 (n = 297)		ชั้นปีที่ 3 (n = 361)			
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.		
1. ด้านหลักสูตร	3.76	0.59	3.73	0.48	0.77	0.441
2. ด้านอาจารย์	3.95	0.53	3.90	0.52	1.19	0.235
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.55	0.57	3.52	0.57	0.68	0.494
4. ด้านนักศึกษา	3.57	0.61	3.51	0.57	1.25	0.212
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.71	0.56	3.60	0.56	2.49	0.013
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.50	0.73	3.39	0.63	2.25	0.024
รวม	3.68	0.49	3.61	0.45	1.80	0.072

จากตาราง 31 แสดงว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและการประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 32 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา

การจัดการเรียนการสอน	กลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี (n = 249)		กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (n = 409)		t	p
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.		
1. ด้านหลักสูตร	3.72	0.58	3.76	0.50	-1.03	0.304
2. ด้านอาจารย์	3.97	0.48	3.90	0.55	1.62	0.107
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.58	0.54	3.51	0.58	1.55	0.122
4. ด้านนักศึกษา	3.55	0.59	3.53	0.59	0.37	0.710
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.69	0.54	3.63	0.57	1.11	0.266
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.47	0.68	3.42	0.67	0.80	0.423
รวม	3.66	0.46	3.63	0.48	0.99	0.323

จากตาราง 32 แสดงว่า นักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มคณะวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 33 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี
ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การจัดการเรียนการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	0.25	2	0.12	0.43	0.653
	ภายในกลุ่ม	187.22	653	0.29		
	รวม	187.46	655			
ด้านอาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	0.30	2	0.15	0.54	0.582
	ภายในกลุ่ม	180.39	653	0.28		
	รวม	180.69	655			
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.44	2	0.22	0.68	0.508
	ภายในกลุ่ม	211.19	653	0.32		
	รวม	211.63	655			
ด้านนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.50	2	0.25	0.70	0.497
	ภายในกลุ่ม	229.53	653	0.35		
	รวม	230.03	655			
ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	1.20	2	0.60	1.89	0.152
	ภายในกลุ่ม	207.48	653	0.32		
	รวม	208.68	655			
ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	ระหว่างกลุ่ม	1.29	2	0.64	1.41	0.246
	ภายในกลุ่ม	298.92	653	0.46		
	รวม	300.21	655			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	0.50	2	0.25	1.11	0.331
	ภายในกลุ่ม	148.65	653	0.23		
	รวม	149.15	655			

จากตาราง 33 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็น
ต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน
ไม่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของอาจารย์

ในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้านจะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับอาจารย์

1.1 ด้านหลักสูตร มหาวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับตลาดแรงงานหรือหน่วยงานที่จะรองรับนักศึกษา มีการสอบถามความต้องการของผู้ใช้หลักสูตรเพื่อปรับตามความต้องการของผู้ใช้และเชิญผู้มีประสบการณ์มาร่วมจัดทำหลักสูตร

1.2 ด้านอาจารย์ มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อมากขึ้นโดยไม่จำกัดคณะหรือสาขา ยกย่องผู้ที่ผ่านการอบรม ศึกษางานหลักสูตรที่เป็นที่ยอมรับของประเทศ ให้เป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้านในสาขานั้น ๆ

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยควรจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เท่าเทียมกันทุกห้องเรียน สนับสนุนและพัฒนาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสนับสนุนให้อาจารย์ทำ CAR (Classroom Action Research) เพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ก้าวไกล

1.4 ด้านนักศึกษา ในการรับนักศึกษาใหม่ควรมีมาตรการที่เน้นทักษะเฉพาะด้านมากขึ้น และมหาวิทยาลัยควรเพิ่มสถานที่สำหรับนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมและซ้อมกีฬา

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล เวลาในการตรวจข้อสอบมีน้อย การประกาศผลสอบเร็ว ทำให้อาจารย์ไม่มีวันหยุดพักผ่อน ส่วนโปรแกรมการตัดเกรดควรมีการปรับปรุงและพัฒนาในส่วนการนำโปรแกรมไปใช้ภายนอกมหาวิทยาลัยได้

1.6 ด้านปัจจัยเกื้อหนุน หนังสือในห้องสมุดมีจำนวนน้อย ควรเพิ่มปริมาณหนังสือให้เพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์และนักศึกษา ควรมีการสำรวจความต้องการของผู้ใช้เพิ่มบริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้อาจารย์ทุกคนมีคอมพิวเตอร์เพื่อสะดวกในการศึกษาค้นคว้าให้ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน และการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหนังสือต่าง ๆ ควรพัฒนาให้รวดเร็วขึ้น

2. แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา

2.1 ด้านหลักสูตร มหาวิทยาลัยควรเปิดสาขาวิชาที่หลากหลาย ในกลุ่มวิชาชีพ เปิดรายวิชาให้มากขึ้น ด้านเนื้อหาวิชาควรเน้นการปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อนักศึกษาในการนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง

2.2 ด้านอาจารย์ มหาวิทยาลัยควรจัดวิชาที่หลากหลาย เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์หลากหลายจากการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์แต่ละคน

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยสนับสนุนการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เชิญวิทยากรมาถ่ายทอดประสบการณ์ พัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ทันสมัย มีการนำ

สื่อการเรียนการสอนเข้าใส่ใช้ การจัดเวลาสอบให้ขยายวัน/เวลาสอบมากขึ้น เพื่อไม่ให้วันสอบติดกัน

2.4 ด้านนักศึกษา การรับสมัครนักศึกษาใหม่ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาควรจัดเวลาให้นักศึกษาอย่างพอเพียง มีการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างละเอียด และสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมให้มากขึ้น โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักศึกษามีทางเลือกตามความถนัด

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล มาตรฐานการสอนของอาจารย์ไม่เท่ากัน มีผลให้คะแนนมีความเหลื่อมล้ำ

2.6 ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ควรเพิ่มปริมาณคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดให้เพียงพอ เพิ่มหนังสือและให้ทันสมัย จัดระเบียบห้องสมุดไม่ให้เสียงดัง ซึ่งเป็นการรบกวนผู้อื่น เพิ่มสนามกีฬา สถานที่พักผ่อนให้เพียงพอกับปริมาณนักศึกษา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปี กลุ่มคณะวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยอาจารย์ที่สอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุมและนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2546 ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์จำนวน 197 คน และนักศึกษาจำนวน 676 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามฉบับสอบถามอาจารย์ที่มีความสมบูรณ์กลับคืนทั้งสิ้น 178 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.36 และแบบสอบถามฉบับสอบถามนักศึกษา กลับคืนทั้งสิ้น 658 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.34

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 ฉบับคือ แบบสอบถามฉบับสอบถามอาจารย์ รวมข้อคำถาม 63 ข้อ และแบบสอบถามฉบับสอบถามนักศึกษา รวมข้อคำถาม 63 ข้อ ครอบคลุมสาระ 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

(Rating Scale) และในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้านจะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยแบบสอบถามฉบับสอบถาม อาจารย์ทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .97 และแบบสอบถามฉบับสอบถาม นักศึกษาเท่ากับ .95

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้าน โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตาม เพศ กลุ่มคณะวิชา วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนนุฏมีการศึกษา ประสพการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตาม เพศ ชั้นปี กลุ่มคณะ วิชา วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความ แปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ปรากฏผลดังนี้

1. อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย ศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผลที่อาจารย์เห็นด้วย ในระดับมาก ส่วนด้านนักศึกษาและด้านปัจจัยเกื้อหนุน อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย ศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านในระดับมาก
3. อาจารย์ชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน

พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล ที่อาจารย์ชายและหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านปัจจัยเกื้อหนุนไม่พบความแตกต่าง

4. อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

5. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

6. อาจารย์ที่สังกัดกลุ่มคณะวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล ที่อาจารย์ที่สังกัดกลุ่มคณะวิชาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

7. นักศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

8. นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีด้านการวัดและการประเมินผลและด้านปัจจัยเกื้อหนุน แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

9. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มคณะวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

10. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับมาก ส่วนด้านนักศึกษาและด้านปัจจัยเกื้อหนุนเห็นด้วยในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทั้งระบบ

โดยมีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ทุกคณะ ปรับเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนไป และได้เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาซึ่งเป็นโครงการนำร่องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง ในการพัฒนาอาจารย์ มหาวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อพัฒนาอาจารย์ ผู้สอน สนับสนุนการศึกษาต่อ ส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคณะได้ทำวิจัยโดยลดภาระงานสอนประจำ เพื่อให้มีเวลาศึกษาค้นคว้างานวิจัย และส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้ารับการอบรม/สัมมนา ศึกษา ดูงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ส่งเสริมให้ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนโดยติดตั้งอุปกรณ์ที่ทันสมัย ในห้องเรียนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้มหาวิทยาลัย ได้นำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการวัดผลเพื่อให้อาจารย์ได้รับความสะดวกและรวดเร็ว ดังที่ แอชเวิร์ทและฮาร์วี (Ashworth & Harvey, 1994 : 28-29) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพจะต้องมีการวางแผน มีการพยากรณ์แนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต มีการจัดองค์การ มีความกระตือรือร้นในการดำเนินการ มีการควบคุม มีความร่วมมือ และมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ปรินซ์ (2545 : 13) กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ ซึ่งเนื้อหาสาระในการเรียนการสอนควรทันสมัย อาจารย์ต้องได้รับการศึกษาอบรมทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอดเพื่อให้ความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ อรรถชัย บุญช่วย (2542 : 98) ได้ศึกษาการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามความคิดเห็นของอาจารย์ พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านนักศึกษาที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบตนเองและสังคมรวมทั้งการปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ยังไม่มีวุฒิภาวะเทียบเท่ากับผู้ใหญ่ จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องช่วยขัดเกลาสติปัญญาและบุคลิกภาพของผู้เรียนซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ภายในสถาบันอุดมศึกษาจะมีผลช่วยหล่อหลอมให้นักศึกษาเป็นคนที่สมบูรณ์ได้ ดังที่จรัส สุวรรณเวลาและคณะ (2540 : 153) กล่าวว่า การสร้างบัณฑิตให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดี มีคุณธรรม มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้เกิดคุณธรรมโดยจัดประสบการณ์ เช่น จัดกิจกรรมนอกหลักสูตรซึ่งฝึกให้นักศึกษารู้จักทำงานเพื่อกลุ่มเพื่อส่วนรวม ฝึกฝนให้รู้จักรับผิดชอบตนเองและสังคม ซึ่งจากงานวิจัยของอัจฉราวรรณ ศรีโกมุท (2542 : 100) ได้ศึกษาสภาพปัญหาด้านวิชาการในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สงขลา อาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า อาจารย์มีความเห็นด้านนักศึกษาเหมาะสมในระดับน้อย

ด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลาง โดยเฉพาะในเรื่องความพร้อมเพียงและความรวดเร็วในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้น อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีการปรับนโยบายเพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้

ทันสมัยยิ่งขึ้น มีการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และพัฒนาโปรแกรมสำหรับการสืบค้น ซึ่งต้องใช้เวลาในการดำเนินการ จึงมีผลให้การใช้คอมพิวเตอร์และระบบการสืบค้นข้อมูลภายใน ห้องสมุดอาจไม่สะดวกในบางเวลา นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยอยู่ระหว่างการดำเนินการสำรวจ ความต้องการของอาจารย์เกี่ยวกับตำรา วารสารและหนังสือในห้องสมุดเพื่อจัดซื้อ จัดหาเพิ่มเติม ให้เพียงพอ ดังที่พจน์ สะเพียรชัย (2532 : 19) กล่าวว่า ห้องสมุดเป็นแหล่งสำคัญในการให้ความรู้ ในฐานะเป็นสื่อกลางระหว่างบุคคลกับวัสดุสื่อความรู้ ห้องสมุดที่จะช่วยให้อาจารย์และนักศึกษา สามารถพัฒนาตัวเองได้ควรเป็นห้องสมุดที่ทันสมัย มีหนังสือเอกสารและข้อมูลในการสืบค้นอย่าง เพียงพอ เช่นเดียวกับประสงค์ วงศาโรจน์ ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัด สมุทรสาครในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา พบว่า ด้านการให้บริการของนักศึกษา ทางด้านบริการห้องสมุดของวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร อาจารย์มีความเห็นว่า การให้ บริการของห้องสมุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (ประสงค์ วงศาโรจน์. 2541 : 87) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการศึกษาพบว่า

1.1 ด้านหลักสูตร การที่อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านหลักสูตรในระดับมาก อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยได้เปิดโอกาสให้ อาจารย์มีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดรายละเอียด โครงสร้างหลักสูตรทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนลงในคู่มือระเบียบการของมหาวิทยาลัยทุกปีการศึกษา ซึ่งอาจารย์สามารถศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ดังที่ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา (2540 : 1) ได้กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาซึ่งเปรียบเสมือน เครื่องชี้นำแนวทางว่า ควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในแนวทางใด สอดคล้องกับธำรง บัวศรี (2543 : 10) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน เปรียบเสมือนแผนที่เดินเรือบอกให้ผู้สอนรู้ว่าจะต้องตั้งเข็มทิศไปทางใด การจัดการเรียนการสอน จะบรรลุผลได้จำเป็นต้องมีหลักสูตรเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดแนวทาง นอกจากนี้วิชัช วงษ์ใหญ่ (2543 : 3) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาว่า เอกสารหลักสูตรที่มีความชัดเจน สมบูรณ์ ทันสมัย จะเป็นแนวทางในการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของนาราวดี ศิริโรจน์ (2543 : 96) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของ วิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรเหมาะสมใน ระดับน้อย

1.2 ด้านอาจารย์ การที่อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านอาจารย์ในระดับมาก อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีระบบคัดเลือก อาจารย์ที่เหมาะสมโดยผ่านคณะกรรมการพิจารณาเพื่อให้คุณวุฒิตรงตามความถนัดในการปฏิบัติงาน สอนและได้สอนตามความสามารถและประสบการณ์ มีการกำหนดภาระงานสอนที่ชัดเจนโดย จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัยและกำหนดพันธกิจลงตารางสอนอาจารย์ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ กำหนด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญด้านการพัฒนาอาจารย์โดยส่งเสริมให้อาจารย์

เพิ่มพูนความรู้ เพิ่มประสบการณ์ด้วยทุนการศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทุนวิจัย
 ดังที่ทบวงมหาวิทยาลัย (2541 : 2) ได้กำหนดเกณฑ์การตรวจสอบและประเมินคุณภาพ
 อุดมศึกษาด้านอาจารย์ว่า สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีระบบการสรรหา พัฒนาและธำรงรักษาไว้
 ซึ่งอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ มีการกำหนดภารกิจของอาจารย์ไว้
 ชัดเจน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานกิจ ซึ่งวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ค : 9)
 กล่าวว่า อาจารย์ต้องพัฒนาดตนเองและปฏิบัติงานกิจให้ครบเพื่อสนองความเป็นเลิศในศาสตร์
 และความเป็นเลิศของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัด
 การเรียนการสอน ในขณะที่พมบุตร สะดาจิต (2546 : 68) ได้ศึกษาการบริหารวิชาการของ
 มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว (วิทยาเขตดงโคง) พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน
 วิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์เหมาะสมในระดับน้อย

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอน
 ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก มหาวิทยาลัยได้
 ส่งเสริมให้อาจารย์ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น
 การจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรและสอดคล้องกับ
 ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีการกำหนดปฏิทินประจำปีการศึกษาซึ่งเป็นประโยชน์ต่อ
 อาจารย์ในการวางแผนการปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษาและมีการจัดทำคู่มือระเบียบการศึกษา
 โดยกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติมหาวิทยาลัย โครงสร้างหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา
 คำอธิบายรายวิชา ระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา เพื่อเป็นคู่มือให้อาจารย์ได้ศึกษา
 ระเบียบการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดและเป็นแนวทางในการแนะนำนักศึกษา ดังที่ปรียาพร
 วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 159) กล่าวว่า คู่มือเป็นเครื่องมือของอาจารย์ เป็นแนวทางในการ
 ปฏิบัติงาน เป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ
 หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ระเบียบการประเมินผลการเรียน ปฏิทินการศึกษา การจัดทำ
 โครงการสอน แผนการสอนหรือประมวลการสอน และอุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาร (2541 : 5)
 กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับการระบุวัตถุประสงค์ในการสอนของ
 อาจารย์ และการเรียนของนักศึกษา การระบุเทคนิคการสอนของอาจารย์และการเรียนของ
 นักศึกษา ตลอดจนบรรยากาศการเรียนการสอน สื่อต่าง ๆ ช่วยให้การเรียนการสอนประสบ
 ความสำเร็จ ซึ่งวรรณพร ฉัตรทอง (2546 : 115) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนนิเทศศึกษา
 ทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และ
 นิสิต พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมในระดับกลาง

1.4 ด้านนักศึกษา อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของ
 มหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านนักศึกษาในระดับปานกลางในเรื่องความรับผิดชอบตนเองและสังคม
 ของนักศึกษา การปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่มหาวิทยาลัยกำหนด การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
 และการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาระดับ
 ปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีอายุเฉลี่ยระหว่าง 18-22 ปี เป็นช่วงวัยรุ่นตอนปลายหรือ

ผู้ใหญ่ในวัยต้นเป็นวัยที่ยังมีประสบการณ์ในชีวิตน้อย ต้องปรับตัวให้เข้าสภาพการณ์ต่าง ๆ จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องพัฒนาให้นักศึกษามีวุฒิภาวะมีความเป็นผู้ใหญ่ ดังที่ สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ (2542 : 75) กล่าวว่า การผลิตบัณฑิตนับเป็นภารกิจหลักของสถาบัน อุดมศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำทางภูมิปัญญาของสังคมต้องไม่ทำหน้าที่เพียงถ่ายทอดความรู้ที่เป็นทักษะ วิชาชีพให้แก่นักศึกษาแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีหน้าที่สร้างให้นักศึกษามีโลกทัศน์และ วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ฝึกให้เรียนรู้จากสิ่งรอบตัวและจากแหล่งต่าง ๆ มากขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับ ความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีของโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งจากงานวิจัยเช่นเดียวกับชุดิรัตน์ เจริญสุข (2545 : 100) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึงตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา พบว่า อาจารย์มี ความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับ ปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมในระดับมาก อาจเนื่อง มาจากมหาวิทยาลัยได้กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลในระเบียบมหาวิทยาลัยศรีปทุม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2546 หมวดที่ 6 ซึ่งการวัดและประเมินผลจะกระทำ ระหว่างภาคการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยภาคละหนึ่งครั้งและปลายภาคการศึกษาอย่างน้อย อีกภาคละหนึ่งครั้ง และมีการพัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยนำระบบ คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการวัดผล และอาจารย์สามารถป้อนข้อมูลผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทำให้มีความสะดวก รวดเร็ว และการประกาศผลการเรียนเป็นไปตามปฏิทินที่กำหนด ดังที่ อุทุมพร ทองอุไทย จามรมาร (2541 : 13) กล่าวว่า การวัดผล-ประเมินผลที่ดีคือ การวัด-ประเมิน หลาย ๆ ครั้ง และหลาย ๆ แบบ หลาย ๆ วิธี เช่น วัดก่อนเรียน วัดระหว่างเรียน สอดคล้องกับ สมนึก ภัททิยธนี (2542 : 4) กล่าวว่า การประเมินผลการศึกษาที่ดีต้องมาจากการวัดผลที่ดี คือมี การวัดผลที่แม่นยำ ถูกต้อง ในการวัดผลการศึกษาต้องวัดหลาย ๆ ครั้งและตรงกับจุดมุ่งหมายที่ ต้องการ ทำนองเดียวกับอรุณี โคตรสมบัติ (2542 : 186) ที่ศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ พบว่า อาจารย์มีทัศนะในเรื่องการประเมินผลอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านปัจจัยเกื้อหนุน อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับ ปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านปัจจัยเกื้อหนุนโดยรวมในระดับปานกลาง โดยเฉพาะ ในเรื่องความเพียงพอและความรวดเร็วของเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้น ทั้งนี้อาจเป็น เพราะการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว มหาวิทยาลัยจึงมี นโยบายที่ชัดเจนในการก้าวไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้น จึงอยู่ในระหว่างช่วงการปรับเปลี่ยนด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น ซึ่งต้องใช้ ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนระบบ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการปรับปรุงเกี่ยวกับ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ บริเวณห้องน้ำ ห้องอาหาร โดยมีการซ่อมแซมและก่อสร้างเพิ่มเติมและ

มีการปรับปรุงอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น จึงอาจส่งผลให้อาจารย์ไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร ดังที่वासना ชาวหา (2533 : 15) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น ช่วยการเรียนรู้ได้มากในเวลาที่จำกัด เพิ่มความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยเพิ่มพูนความจำ ส่งเสริมความคิด ช่วยแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และขจัดปัญหาในการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่มีข้อจำกัดต่าง ๆ ในขณะที่ซุติรัตน์ เจริญสุข (2545 : 102) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

2. นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านในระดับมาก อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนสอนอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงหลักสูตรโดยปรับเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ปรับลดจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสม เน้นการเรียนการสอนที่มีประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ โดยเพิ่มการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติมากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษามีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ เลือกสรรอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ที่เพียงพอต่อการให้ความรู้ ให้คำแนะนำดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด พัฒนาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัยและติดตั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นในห้องเรียนต่าง ๆ เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งมหาวิทยาลัยได้สนับสนุนการปรับปรุงตำราเรียนให้มีความทันสมัย นอกจากนี้ได้เปิดหลักสูตรในสาขาวิชาต่าง ๆ มากขึ้นเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีทางเลือกที่หลากหลาย ได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่ตนเองถนัด มีการจัดทำโปรแกรมสำหรับตรวจสอบดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด และมีการพัฒนาโปรแกรมการวัดและประเมินผลเพื่อให้อาจารย์ได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น ดังที่พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย, วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา; และทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง (2543 : 110) กล่าวถึงจุดประสงค์หลักของการจัดการเรียนการสอนคือ การช่วยผู้เรียนในการแสวงหาข้อมูล แนวคิด ค่านิยม วิธีการคิดหาเหตุผล วิธีการแสดงความคิดเห็นของตนเอง และวิธีการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนรู้ ผลลัพธ์สำคัญที่สุดของการจัดการเรียนการสอนคือ การเพิ่มพูนความสามารถในการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนจะมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ศึกษาการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ปีการศึกษา 2544 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (มหาวิทยาลัยศรีปทุม. 2544 : บทคัดย่อ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการศึกษาพบว่า

2.1 ด้านหลักสูตร นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านหลักสูตรในระดับมาก อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยได้เปิดหลักสูตรหลายหลายสาขาสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและตลาดแรงงาน มีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน โดยเพิ่มเติมในเรื่องการฝึกฝนทักษะทางด้าน

ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ ปรับเนื้อหาวิชาให้มีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตและเวลาเรียน เชื่อมโยงเนื้อหาวิชาที่เรียนไปสู่ภาคปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษามีความเชี่ยวชาญ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ ดังที่วินัย วีระพัฒนานนท์ (2542 : 22) กล่าวว่า การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรจะต้องนำวิชาการสาขาต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์และเน้นความสัมพันธ์กับชีวิตให้มากขึ้น ส่วนเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 19) ได้กำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ซึ่งบุปผา เพิ่มสิน (2546 : 42) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ ในโครงการความร่วมมือของโรงเรียนพาณิชย์การเพชรบุรีบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนด้านหลักสูตรในระดับมาก

2.2 ด้านอาจารย์ นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านอาจารย์ในระดับมาก อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีการพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง อาจารย์ที่สอนในแต่ละรายวิชาจึงเป็นผู้มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีการพัฒนาความรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันและสามารถอธิบายเนื้อหาวิชาให้นักศึกษาเข้าใจได้ชัดเจน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยได้กำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษา (Office Hour) โดยอาจารย์ทุกคนจะมีชั่วโมงให้คำปรึกษาไม่น้อยกว่า 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาในการเข้าพบอาจารย์ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถติดตาม ตรวจสอบผลการเรียนของนักศึกษาในสังกัดได้จากระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่มหาวิทยาลัยได้จัดทำไว้ ดังที่ ภิญญู สาทร (2519 :178) กล่าวว่า อาจารย์เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา เพราะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผล จึงต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพและวิสัยทัศน์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 55) กล่าวว่า ลักษณะที่ดีของอาจารย์คือ ต้องมีความตั้งใจจริงที่จะสอน มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความยุติธรรม เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน และมีความรู้ที่จะสอน ทำนองเดียวกับมหาวิทยาลัยศรีปทุม (2547 : 13) ได้ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการสอนและการให้บริการของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ปีการศึกษา 2546 พบว่าเกือบทุกคณะมีความพึงพอใจโดยรวมต่อด้านผู้สอนในระดับค่อนข้างมาก

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมาก อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยได้กำหนดแบบฟอร์มโครงการสอน (Course Outline) ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยกำหนดรายละเอียด เช่น รหัสวิชา ชื่อวิชา จำนวนหน่วยกิต วันเวลาเรียน ชื่อผู้สอน หัวข้อเรื่องในการเรียนการสอนตลอดภาคการศึกษา ระยะเวลาเรียน การกำหนดวันเวลาสอบ โครงการสอนที่นักศึกษาได้รับจึงมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย และสนับสนุนทุนการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรจาก

ภายนอกมาถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมแก่นักศึกษา นอกจากนี้มหาวิทยาลัยได้สนับสนุนการใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน โดยฝ่ายเทคโนโลยีเป็นศูนย์กลางในการให้บริการ ดังที่ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 151) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดประมวลการสอนหรือโครงการสอน แผนการเรียน การจัดตารางสอน ตารางสอบ การจัดชั้นเรียน การจัดอาจารย์เข้าสอน การสอนซ่อมเสริมและการเลือกตำราเรียน และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543 : 37) ได้กำหนดหลักการสอนระดับอุดมศึกษาว่า อาจารย์ต้องรู้จักวางแผนการสอนคือ ทำประมวลรายวิชา ทำแผนการสอนรายวันเพื่อให้เตรียมการสอน วิธีการและสาระอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ในขณะที่กึ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม (2542 : 69) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบึงพระพิบูลย์ มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีทัศนะด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและวิธีสอนเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านนักศึกษา นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านนักศึกษาในระดับมาก อาจเป็นเพราะในการรับสมัครนักศึกษาใหม่ มหาวิทยาลัยได้มีการประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งทางหนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต แผ่นป้ายต่าง ๆ ฯลฯ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา แก่ผู้ที่สนใจทั่วภูมิภาค มีบริการนำชมมหาวิทยาลัย (Campus Tour) แก่ผู้ที่สนใจในช่วงเดือน มีนาคม-พฤษภาคมทุกปีการศึกษา มีการจัดปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่เพื่อแนะนำประวัติ มหาวิทยาลัย แนะนำคณะสาขาวิชาต่าง ๆ ให้นักศึกษาได้รู้จักแผนการเรียน รู้จักระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย ดังที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544 : 188) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจโดยจัดให้มีการปฐมนิเทศรวม เพื่อชี้แจงให้เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ จัดอบรมวิธีการเรียน การใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า หาข้อมูลให้แก่ผู้เรียน จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน การวางแผนการเรียน และการปรับตัวของนักศึกษา เช่นเดียวกับบลูม (Bloom. 1976 : 167) ที่ศึกษาโครงการเรียนเพื่อความรอบรู้ พบว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญในการส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนคือ ความพร้อมของผู้เรียน ได้แก่ ความรู้เบื้องต้น ประสบการณ์การเรียน และความพร้อมด้านความรู้สึกต่อการเรียน ในขณะที่เลิศ เรืองสินภิญญา (2545 : 69) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเพชรบุรี พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการวัดและประเมินผลในระดับมาก อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยได้มีการสื่อสารให้นักศึกษาได้รับรู้ทั้งในส่วนเอกสารดังที่ปรากฏในระเบียบการและหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี 2546-2547 หมวดที่ 6 เรื่องการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ยังกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนแจกโครงการสอนพร้อมให้คำแนะนำในชั่วโมงแรกของการสอนรายวิชานั้น ๆ โดยในโครงการสอนจะกำหนดเกณฑ์การประเมินที่แน่นอนเพื่อให้นักศึกษาได้รับ

ทราบด้วย และได้พัฒนาระบบการวัดและประเมินผล โดยนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วย
อำนวยความสะดวกต่อนักศึกษา และนักศึกษาสามารถตรวจสอบผลการเรียนได้อย่างรวดเร็วผ่าน
ระบบอินเตอร์เน็ต ดังที่อนันต์ ศรีโสภณ (2524 : 1-2) กล่าวว่า การวัดผลเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะ
ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับต่าง ๆ ช่วยเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของผู้เรียนและผู้สอน
และสมนึก ภัททิยธนี (2542 : 4) กล่าวว่า การประเมินผลที่ดีต้องมาจากการวัดผลที่ดีคือ มีการ
วัดผลที่แม่นยำ ถูกต้อง ทำนองเดียวกับอัจฉราวรรณ ศรีโกมุท (2542 : 102) ที่ศึกษาสภาพปัญหา
ด้านวิชาการในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า
นักศึกษามีความเห็นด้านการวัดและประเมินผลเหมาะสมในระดับมาก

2.6 ด้านปัจจัยเกื้อหนุน นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับ

ปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านปัจจัยเกื้อหนุนในระดับมาก อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัย
ได้เห็นความสำคัญทางด้านภูมิทัศน์และเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย จึงได้จัด
ผังอาคารเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ปรับปรุงห้องเรียนต่าง ๆ ในปีการศึกษา 2546-2547
มหาวิทยาลัยได้ก่อสร้างอาคารใหม่เพิ่มคือ อาคารกิจการนักศึกษาและโภชนาการ มีการเชื่อมต่อ
อาคารเรียนระหว่างอาคารสยามบรมราชกุมารีกับอาคาร 30 ปีศรีปทุม จัดที่นั่งพักภายในสำหรับ
นักศึกษา การตกแต่งรอบ ๆ มหาวิทยาลัยให้ทุกพื้นที่มีความสะอาด สวยงาม ดังที่วิจิตร วรุตบางกูร
(2524 : 45) กล่าวว่า อาคารเรียนและสภาพสถานศึกษามีส่วนเสริมสร้างความเจริญของงานให้แก่
ทุกคนที่อยู่ในสถาบันการศึกษา และขนาดของสถานที่ การตกแต่งอาคารเรียนและบริเวณโดยรอบ
การจัดระเบียบในอาคาร จะมีส่วนเกื้อกูลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่วรรณภา อิทธิไธยะ
(2537 : 12) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของอาคารสถานที่ที่ดี ควรเป็นอาคารถาวรใช้งานได้หลายงาน
ถูกสุขลักษณะ จำนวนและขนาดของอาคารเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ตกแต่งบริเวณให้
สวยงาม ร่มรื่น เหมาะในการจัดกิจกรรมและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักศึกษา และสำเนา
ขจรศิลป์ (2543 : 15) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษามีความสำคัญต่อ
กระบวนการพัฒนานักศึกษามาก เพราะสภาพแวดล้อมที่มีความสมบูรณ์คือ มีอาคารสถานที่
มีเครื่องมือดี มีระบบงานดี ย่อมทำให้การพัฒนานักศึกษาได้ผลดี ซึ่งไม่สอดคล้องกับทัศนีย
ตรีธาน (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัด
การเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นด้านปัจจัยเกื้อหนุนอยู่ในระดับปานกลาง

3. อาจารย์ชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี
ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
การวิจัยข้อที่ 1 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อาจารย์ชายและหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่ไม่พบความแตกต่าง ที่เป็น
เช่นนี้อาจเป็นเพราะโดยธรรมชาติของชายและหญิงมีความแตกต่างกันซึ่งเป็นผลมาจากความ
แตกต่างด้านพันธุกรรม พื้นฐานครอบครัว การศึกษา สภาพแวดล้อมและกระบวนการขัดเกลา
ทางสังคม เช่น พฤติกรรม ความสนใจ อุปนิสัย ทำให้เพศชายและเพศหญิงอาจมีมุมมองต่อสิ่ง

เดียวกันแตกต่างกัน ทั้งด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษาและด้านการวัดและประเมินผล ดังที่จำเนียร ช่างโชติ (2532 : 188-189) กล่าวว่า เพศหญิงให้ความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าเพศชาย เพศชายจะให้ความสนใจในเรื่องของตนเองมากกว่า และเพศหญิงมีทักษะในการรับรู้สูงกว่าเพศชาย ในขณะที่ดวงฤดี ช่วยขำ (2540 : 96) ได้ศึกษาทัศนคติต่อการจัดการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีทัศนคติต่อการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ด้านปัจจัยเกื้อหนุนอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีที่ด้านปัจจัยเกื้อหนุนไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยได้จัดหน่วยงานกลางเป็นผู้ดูแลและรับผิดชอบด้านปัจจัยเกื้อหนุน อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงจึงอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ได้รับสวัสดิการและการบริการคล้ายกัน หรืออาจมีปัญหาที่เหมือนกัน ดังที่อัจฉรา วัฒนาณรงค์ (2545 : 9) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และนักศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ มีอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน มีห้องสมุด ตำรา หนังสือ วารสาร มีเครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้น และเสาะแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกประเทศมีบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ของนักศึกษา ในขณะที่จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง (2545 : 96) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะ แพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ พบว่า นิสิตแพทย์ชายและหญิงมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

4. อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีนโยบายให้อาจารย์ประจำทุกคนที่ทำหน้าที่สอนมีคุณวุฒิปริญญาโทขึ้นไป โดยอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีจะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยสอน นอกจากนี้ยังจัดให้มีการพัฒนาอาจารย์เป็นประจำทั้งในส่วนของอาจารย์ใหม่และอาจารย์ประจำที่ได้รับการบรรจุแล้วอย่างต่อเนื่อง ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษา รวมทั้งการวัดและประเมินผล และปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ เป็นต้น จึงส่งผลให้อาจารย์ประจำมีความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544 : 9) กล่าวว่า อาจารย์จะต้องมีความรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากสังคมให้สร้างทรัพยากรมนุษย์ อาจารย์จึงต้องพัฒนาตนเองให้เข้าใจวิชาชีพและปฏิบัติการกิจให้ครบถ้วน ในขณะที่สุชาดา จันทนป (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน

5. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 3 อาจเนื่องมาจาก แม้ว่าอาจารย์จะมีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันก็ตาม แต่มหาวิทยาลัยก็มีนโยบายในการกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลงานอาจารย์อย่างชัดเจนเป็นประจำทุกปี ตลอดจนมีการกำกับดูแลให้อาจารย์รายงานผลการทำงานด้วยการเสนอแฟ้มสะสมงาน (Port folio) ประกอบการพิจารณาด้วย จึงทำให้อาจารย์ทุกคนต้องมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ทักษะ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วยการเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนาอย่างต่อเนื่อง จึงจะได้รับการบรรจุเป็นอาจารย์ประจำ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยได้จัดประชุมคณาจารย์ทั้งมหาวิทยาลัยทุกภาคการศึกษา โดยจัดอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง และมีนโยบายให้แต่ละคณะได้กำหนดวันประชุมเพื่อให้อาจารย์ได้ร่วมกันปรึกษาหารือและวางแผนงานในการจัดการเรียนการสอน จึงส่งผลให้อาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ดังที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 59) กล่าวว่า อาจารย์ควรแสวงหาความรู้ เพื่อให้เหมาะสมกับหลักสูตรและระดับของผู้เรียน โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของอำพัน อ่องเอี่ยม (2541:147) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีปทุมในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

6. อาจารย์ที่สังกัดอยู่ในกลุ่มคณะวิชาต่าง ๆ มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อาจารย์ที่สังกัดอยู่ในกลุ่มคณะวิชาต่าง ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ไม่พบความแตกต่าง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ แม้มหาวิทยาลัยจะจัดระบบการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน อย่างน้อยเป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำหนด แต่ด้วยความแตกต่างเชิงวิชาชีพทำให้ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลต่างกันได้ เช่น กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์บางรายวิชาอาจใช้เกณฑ์ระบบการวัดผลด้วยการออกข้อสอบแบบอัตนัย เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีการแสดงความคิดเห็นมากกว่ารายวิชาในกลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีซึ่งจะเน้นข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงเท่านั้น ดังนั้น จึงส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลมีความแตกต่างกันเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาหลักสูตรของแต่ละกลุ่มคณะวิชา ดังที่ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2539 : 24) กล่าวว่า รูปแบบหลักสูตรจะแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นหลักสูตรที่สัมพันธ์โดยตรงกับมนุษย์ กลุ่มที่ 2 หลักสูตรที่สัมพันธ์กับการผลิตสินค้าและให้บริการ และกลุ่มที่ 3 หลักสูตรมนุษยศาสตร์ เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าวิชาการและความรู้เป็นส่วนใหญ่

ทำนองเดียวกับงานวิจัยของพรทิพย์พา ทอสุวรรณ (2546 : 89) ที่ศึกษาความคิดเห็นของที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 ของครูผู้สอนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่า ครูผู้สอนที่สังกัดคณะวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกัน

ส่วนด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ไม่พบความแตกต่าง อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยได้กำหนดนโยบายให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทุกคณะจึงมีแนวปฏิบัติที่คล้ายกัน ด้านหลักสูตรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรทุกคณะอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยได้จัดทำปฏิทินการศึกษาตลอดปีการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้อาจารย์ทุกคนได้วางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า และด้านปัจจัยเกื้อหนุนอาจารย์อาจมีความคาดหวังที่คล้ายกันคือต้องการให้มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงผังอาคารเรียนโดยรวมให้เป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้น เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อให้สะดวกและรวดเร็วในการศึกษาค้นคว้า พัฒนาการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหนังสือต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังที่แอสติน (Astin. 1968 : 50-51) กล่าวว่า ปัจจัยเกื้อหนุนเป็นสิ่งเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุจุดหมายของการศึกษา ในขณะที่พมบุตร สะดาจิต (2546 : 69) ได้ศึกษาการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว (วิทยาเขตดงโคก) ตามความคิดเห็นของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ที่สอนต่างคณะวิชา มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรไม่แตกต่างกัน และวรรณพร ฉัตรทอง (2546 :121) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา พบว่า อาจารย์ที่สอนในกลุ่มวิชาต่างกันมีความคิดเห็นในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน

7. นักศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตรซึ่งมีหลากหลายสาขาวิชาเพื่อให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัด ตรงกับความต้องการของนักศึกษา และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ ด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาได้เรียนกับอาจารย์ที่มีความรู้และประสบการณ์ ซึ่งมีระบบการคัดเลือกอาจารย์โดยผ่านคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ด้านนักศึกษามีระบบการคัดเลือกนักศึกษาและประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาใหม่อย่างทั่วถึง ด้านการวัดและประเมินผลมีการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยให้ความสะดวกและรวดเร็วต่อนักศึกษา และด้านปัจจัยเกื้อหนุน มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงห้องเรียน ห้องอาหารและพัฒนาสถานที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษา เมื่อนักศึกษาชายและหญิงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน ได้รับการบริการเหมือนกัน จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ดังที่คลอสไมร์

และริปเปิล (Klausmeir & Ripple.1971 : 11) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนจัดการเรียนสอนว่า จะต้องประกอบด้วย 7 ส่วนคือ การตั้งวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมของนักศึกษา การจัดเนื้อหาวิชา วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอน การดำเนินการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา โดยทุกส่วนจะต้องมีความสัมพันธ์กัน และโบแชมพ์ (Beauchamp. 1981: 164) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีอาคารสถานที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ มีห้องสมุดที่มีตำรา หนังสือวารสารทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เอื้อต่อการสืบค้น และสามารถแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีอาณาบริเวณและบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และการใฝ่เรียนรู้ของนักศึกษา ในขณะที่ระวีวรรณ อยู่สำราญ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

8. นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการวัดและการประเมินผลและด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การที่นักศึกษาเรียนอยู่ในชั้นปีที่ต่างกันแต่ในการจัดการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยได้กำหนดหลักเกณฑ์เดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตรที่นักศึกษาทุกชั้นปีจะได้รับคู่มือระเบียบการและหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษาแรก ด้านอาจารย์ ได้กำหนดให้อาจารย์ทุกคนเป็นที่ปรึกษานักศึกษาแต่ละชั้นปีเพื่อให้นักศึกษาเข้าพบเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการกำหนดปฏิทินประจำปีการศึกษาซึ่งนักศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนได้ ด้านนักศึกษา ได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ นอกเหนือการเรียนการสอนในห้องเรียนเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแก่นักศึกษา นอกจากนี้การที่นักศึกษาที่อยู่ในสถาบันอุดมศึกษามีกลุ่มช่วงอายุ 18-22 ปี ซึ่งถือว่าเป็นช่วงอายุในวัยเดียวกัน เมื่อนักศึกษาได้รับประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน คล้ายคลึงกัน ย่อมส่งผลให้นักศึกษามีความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังที่สุพร ตั้งสมวรพงษ์ (2542 : 78) กล่าวว่า นักศึกษาวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการสังคม ต้องการมีเพื่อน มีความสัมพันธ์กับเพื่อนมากกว่าครอบครัว ดังนั้นกลุ่มเพื่อนจะมีบทบาทต่อทัศนคติ สติปัญญาและความรู้ความสามารถของนักศึกษา ทำนองเดียวกับงานวิจัยของธวัชรัตน์ ผลเจริญ (2546 : 93) ที่ศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่ศึกษาชั้นปีต่างกันมีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาศิลปศึกษาไม่แตกต่างกัน

ด้านการวัดและการประเมินผลและด้านปัจจัยเกื้อหนุน นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากรายวิชาของนักศึกษาชั้นปี 2 และชั้นปีที่ 3 มีความแตกต่างกัน การวัดและประเมินผลจะแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของแต่ละรายวิชา การจัดอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนต่างๆ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ยังต้องเรียนรายวิชาในกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและพื้นฐานวิชาชีพ ซึ่งการจัดกลุ่มเรียนจะจัดกลุ่มใหญ่ จึงต้องมีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้สะดวกต่อการเรียนการสอน ส่วนนักศึกษาชั้นปี 3 จะเรียนรายวิชาในกลุ่มวิชาเอก การจัดกลุ่มเรียนจึงจัดกลุ่มขนาดเล็กกว่ารายวิชาศึกษาทั่วไป การใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนจะน้อยกว่ารายวิชาของนักศึกษาชั้นปี 2 และในรายวิชาของนักศึกษาชั้นปี 3 ส่วนใหญ่จะเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นักศึกษาจึงต้องใช้บริการจากห้องสมุดมากกว่านักศึกษาชั้นปี 2 ดังที่จรัส สุวรรณเวลาและคณะ (2540 : 151) กล่าวว่า การที่จะสร้างนักศึกษาให้เป็นผู้ใฝ่รู้ได้นั้น นักศึกษาจะต้องมีความสามารถในการแสวงหาข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องสร้างระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์และมีระบบการยืมข้ามห้องสมุดเพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถใช้ระบบในการหาข้อมูลจากห้องสมุดต่างๆ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ ซึ่งจากงานวิจัยของกิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม (2542 : 70) ที่ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบึงพระพิบูลย์ มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

9. นักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มคณะวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 อาจเนื่องมาจากแต่ละคณะจัดองค์ประกอบแต่ละด้านในระดับดีทำให้นักศึกษารู้สึกพอใจ ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันของแต่ละกลุ่มคณะวิชา แตกต่างกันตามเนื้อหาของแต่ละหลักสูตร แต่วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนของทุกคณะจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ข : 188) กล่าวว่าในการเรียนรู้ จะต้องมีการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มความสามารถและเป็นคนที่สมบูรณ์ โดยมหาวิทยาลัยจะต้องจัดให้มีการปฐมนิเทศนักศึกษา จัดอบรมวิธีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดอาจารย์ที่ปรึกษา จัดสื่อและอุปกรณ์เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสร้างคุณภาพของการเรียนและแนวทางประสบความสำเร็จในการศึกษาของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงฤดี ช่วยขำ (2540 : 96) ที่ศึกษาทัศนคติต่อการจัดการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักศึกษาที่สาขาวิชาต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

10. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 8 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญต่อนักศึกษาทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นผลสัมฤทธิ์ระดับสูง ระดับกลาง หรือระดับต่ำ

ซึ่งทุกคณะ ทุกหน่วยงาน จะรับนโยบายจากส่วนกลางเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัยและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษา โดยในด้านปัจจัยเกื้อหนุน อยู่ระหว่างการเร่งดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาบริเวณรอบ ๆ มหาวิทยาลัย รวมทั้งมีการก่อสร้างสถานที่พักผ่อนเพิ่มขึ้นเพื่อให้ นักศึกษา ได้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจอย่างเพียงพอ ด้านหลักสูตร นักศึกษาจะได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรที่เปิดสอนเพื่อให้เลือกเรียนได้ตามความต้องการ ด้านอาจารย์ นักศึกษาจะมีโอกาสได้ประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในทุกรายวิชาเพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยได้มีนโยบายให้การจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงการสอนเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกรายวิชา ด้านนักศึกษา มหาวิทยาลัยได้จัดปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาทุกคนตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ และด้านการวัดและการประเมินผล นักศึกษาทุกคนจะสามารถตรวจสอบผลการเรียนโดยผ่านระบบอินเตอร์เน็ตได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ดังที่อุทุมพร ทองอุไทย จามรมาร (2531 : 1) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพราะเป็นตัวชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง จุดอ่อน จุดแข็งของการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่ดีเปรียบเสมือนคำติชมในเชิงสร้างสรรค์ให้กับผู้สอน ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับฉันทพล พุ่มชมพล (2546 : 83) ได้ศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านหลักสูตรในระดับมาก เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนไป และสอดคล้องกับตลาดแรงงานหรือหน่วยงานที่จะรองรับนักศึกษาจริง

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านอาจารย์ในระดับมาก เพื่อพัฒนาคุณภาพอาจารย์ให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยมีนโยบายสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนมีนโยบายให้อาจารย์พัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการด้วย

3. จากผลการศึกษาที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมาก เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัยในชั้นเรียน (Class Action Research) เพื่อนำผลวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน และในรายวิชาที่เน้นทักษะวิชาชีพควรเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อมาถ่ายทอดประสบการณ์ให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่หลากหลายและเป็นแรงจูงใจในการเรียน

4. จากผลการศึกษาที่พบว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านนักศึกษาในระดับปานกลางและนักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากนั้น มหาวิทยาลัยควรมีการสนับสนุนให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยจัดการเรียนการสอนที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพ เช่น จัดอบรมเพิ่มเติมด้านภาษาอังกฤษและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

5. จากผลการศึกษาที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านการวัดและประเมินผลในระดับมาก มหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนาการใช้โปรแกรมการตัดเกรดให้มีความสะดวกต่ออาจารย์มากยิ่งขึ้น

6. จากผลการศึกษาที่พบว่า อาจารย์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมด้านปัจจัยเกื้อหนุนในระดับปานกลางและนักศึกษาเห็นด้วยในระดับมาก มหาวิทยาลัยควรมีการสนับสนุนด้านห้องสมุด โดยเพิ่มบริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด พัฒนาโปรแกรมการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหนังสือต่าง ๆ และควรจัดระเบียบการใช้ห้องสมุดโดยเฉพาะการห้ามใช้เสียงซึ่งเป็นสิ่งที่รบกวนผู้อื่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

2. ควรศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

3. ควรศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในองค์กรประกอบอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม เช่น ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ คำดวงโรม. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นารี รมย์นุกูล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม. เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2546.
- กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม. (2542). สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). จอมปราชญ์นักการศึกษา : สังเคราะห์ วิเคราะห์และ ประยุกต์ แนวพระราชดำริด้านการศึกษาและการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย
- จรัส สุวรรณเวลา และคณะ. (2540). บนเส้นทางอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัย.
- จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง. (2545). สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะ แพทย์ศาสตร์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จำเนียร ชวงโชติ. (2532). จิตวิทยาความแตกต่าง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิระ หงส์ลัดดา. (2545, 31 กรกฎาคม). "การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา," เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการ ประจำปี 2545 เรื่อง จากมิติใหม่ ของการปฏิรูป อุดมศึกษาไทย : หัวใจแห่งการพัฒนาชาติสู่เรื่องสถาบันอุดมศึกษาไทย: รูปแบบที่พึงประสงค์เพื่อแกวิกฤตชาติ. หน้า 183-184. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย รามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ชมพันธุ์ ภูษธร ณ อยุธยา. (2540). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชุตินันท์ เจริญสุข. (2545). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏจอมบึงตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพล พุ่มชุมพล. (2546). ทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงแข พรหมจันทร์. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นารี รมย์นุกูล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2546.

- ดวงฤดี ช้วยข้าว. (2540). *ทัศนคติต่อการจัดการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดอนศักดิ์ ดวงคำ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นารี รมย์นุกูล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยศรีปทุม. เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2546.
- ทพวงมหาวิทยาลัย. (2541). *การประกันคุณภาพทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทพวงมหาวิทยาลัย.
- (2543). *ประมวลเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ : สำนักกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. ทพวงมหาวิทยาลัย.
- (2545). *วิกฤติอุดมศึกษาของไทยและทางออกของปัญหา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. ทพวงมหาวิทยาลัย.
- ทองเรียน อมรัชกุล. (2525). *การบริหารกิจการนิสิต : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ* กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.
- ทัศนีย์ ตรีธาร. (2544). *ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์วรรณ หันหาบุญ. (2544). *สภาพแวดล้อมทางวิชาการของการจัดการศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะทรัพยากรชีวภาพและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ตามความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิศนา แคมมณี. (2535). *การประเมินผลหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2545). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชรัตน์ พลเจริญ. (2546). *ทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญกร ขุนทอง. ผู้ให้สัมภาษณ์, นารี รมย์นุกูล ผู้สัมภาษณ์, ที่ห้องศูนย์วิชาการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีปทุม. เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2546.
- ธำรง บัวศรี. (2543). *ทฤษฎีหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นาราวดี ศิริโรจน์. (2543). ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิคม มูลเมือง. (2536). ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน โดยวิธีใช้ปัญหาเป็นหลัก วิชาสารานุกรมมูลฐาน สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาขาสารานุกรมศาสตร์ สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- บุญช่วย จินดาประพันธ์. (2536). การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2533). การวิจัย การวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ : โครงการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุปผา อนันตรศิริชัย. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นารี รมย์นุกูล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานทะเบียนมหาวิทยาลัยศรีปทุม. เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2546.
- บุปผา เพิ่มสิน. (2546). ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ ในโครงการความร่วมมือของโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภัสสร วงศ์วรรณ. (2531). หลักและวิธีการสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา.
- ประสงค์ วงศาโรจน์. (2541). สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชญา เวสารัชช์. (2545). หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ปริญญ์ อังคุสิงห์. (2521). การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัทมวรรณ อ่วมศรี. (2541). การศึกษาคูณลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผุสดี ถาวรกุล. (2532). สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พจน์ สะเพียรชัย. (2533, 4-6 กรกฎาคม). "การพัฒนาศักยภาพของห้องสมุดสถาบัน
อุดมศึกษา," รายงานการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา
ครั้งที่ 7. ณ ห้องประชุมสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล
หน้า 17-20. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.

พนม หวัดสว่าง. (2542). ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและ
การสอน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.

พมบุตร สะดาจิต. (2546). การบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. (วิทยาเขต
ดงโคง) ตามความคิดเห็นของอาจารย์. ปรินูญานิพนธ์ กศม. (การอุดมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรทิพย์พา ท่อสุวรรณ. (2546). ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 ของครูผู้สอนวิทยาลัยอาชีวศึกษา
เพชรบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศม.(ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรเทพ ไทยรักษ์. (2539). ทักษะของนักศึกษามหาบัณฑิตต่อกระบวนการเรียนการสอน
ระดับบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ถ่ายเอกสาร.

พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์; วัลลภา เทพหัสติน ณ อยู่ธยา; และ ทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง. (2543).
รายงานการวิจัยเอกสารเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี
กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พิชญา เขียววิวัฒน์. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นารี รมย์นุกูล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะ
สารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2546.

พิศิษฐ์ โจทย์กิง. (2545, 31 กรกฎาคม). "รูปแบบของมหาวิทยาลัยอิสระที่พึงประสงค์,"
เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการ ประจำปี 2545 เรื่อง จากมิติใหม่
ของการปฏิรูป อุดมศึกษาไทย : หัวใจแห่งการพัฒนาชาติสู่เรื่องสถาบันอุดมศึกษาไทย:
รูปแบบที่พึงประสงค์เพื่อแก่วิกฤตชาติ. หน้า 72-78. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.

เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการ
ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านการบริหารของ
มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2524). หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2539). "แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา," ใน เพื่อความเข้าใจในสาระและกระบวนการของการอุดมศึกษา. หน้า 24-37. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- (2535, 19-21 ตุลาคม). "หลักสูตร การสอน การวัดผล," ใน การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวัดผลภาคทฤษฎีภาคปฏิบัติ. ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ซิตี จอมเทียน ชลบุรี. หน้า 11-15. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2543). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- ภิญโญ สาธร. (2519). หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม. (2544). รายงานการวิจัยเรื่องการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุมปีการศึกษา 2544. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม. ถ่ายเอกสาร.
- (2544-2545). ระเบียบการและหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- (2546-2547). ระเบียบการและหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- (2547). รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการสอนและการให้บริการของมหาวิทยาลัยศรีปทุมปีการศึกษา 2546. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม. ถ่ายเอกสาร.
- (2547-2548). ระเบียบการและหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2540). การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ระวีวรรณ อยู่สำราญ. (2545). ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ. ปริญญาโท กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เลิศ เรืองสินปัญญา. (2545). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเพชรบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วรรณพร ฉัตรทอง. (2546). การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วรรณภา อธิธิไมย์ยะ. (2537). รายงานการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม การจัดสวัสดิการและบริการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต. ภูเก็ต : วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต. ถ่ายเอกสาร.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----- (2543). ความเป็นครูและจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----- (2544ก). การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----- (2544ข). การพัฒนานิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----- (2544ค). "วิกฤตการณ์อาจารย์ระดับอุดมศึกษา," ใน การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา. หน้า 1-10. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาสนา ชาวหา. (2533). สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วิจิตร วรตบางกูร. (2524). การวางแผนผังและพัฒนาสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ชนิษฐการพิมพ์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

----- (2543). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.

วินัย วีระวัฒนานนท์. (2542, 26 มิถุนายน). "ความจำเป็นที่ต้องปรับตัวของการอุดมศึกษา," เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21. หน้า 22-23. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วินุ ทองพวง. (2542). การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพฯ ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.

ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. (2543). การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สงัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมนึก ภัททิยธนี. (2542). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมบูรณ์ ชิตพงศ์. (2536). เอกสารประกอบการบรรยาย ชุดวิชาสถิติวิจัยและการประเมินผล
การศึกษา หน่วยที่ 9-15. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2524). การประเมินโครงการประชุม : หลักการและการประยุกต์ใช้.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.
พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายก-
รัฐมนตรี.

----- (2535). (ออนไลน์), แหล่งที่มา:
<http://www.onec.go.th/plan/surang/plan su.htm>. วันที่สืบค้น 13 กันยายน 2546.

----- (2540). (ออนไลน์), แหล่งที่มา:
<http://www.onec.go.th/plan/8/pl2.htm>. วันที่สืบค้น 13 กันยายน 2546.

สำเนา ขจรศิลป์. (2543). ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สุกัญญา สุวรรณาคินทร์. (2535). สภาพแวดล้อมทางวิชาการของการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาของสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในทัศนะของ
ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุชาดา กิระนันท์. (2538). ทฤษฎีและวิธีการสำรวจตัวอย่าง. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาดา จันทนป. (2543). ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษามัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุธรรม อารีกุล. (2543). รูปแบบและการกิจอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ.

✓ สุพัตรา คุณาภาณจน์. (2542). การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตวิทยาลัย
ภาควิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยวิธีเบนซ์มาร์กกิงกับแผนกวิชา
วิทยาศาสตร์การสอน สถาบันการศึกษาแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนานาชาติ.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

✓ สุพร ตั้งสมวรพงษ์. (2542, 26 มิถุนายน). "การพัฒนาบัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์,"
เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21.
หน้า 75-81. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อดุลย์ พัฒนภักดี. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นารี รมย์นุกูล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ภาควิชาวิศวกรรม-
เครื่องกล มหาวิทยาลัยศรีปทุม. เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2546.

อดุลย์ วิริยเวชกุล. (2541). *ดัชนีบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา*.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

อนันต์ ศรีโสภณ. (2524). *การวัดผลและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2545). *ยอดกลยุทธ์การจัดการกับชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : เบรนเนท.

อรัญญ์ บุญช่วย. (2542). *การบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อรุณี โคตรสมบัติ. (2542). *การศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

อัจฉรา วัฒนาณรงค์. (2545). *เอกสารประกอบการบรรยายวิชา อษ 661 สัมมนาปัญหาด้านวิชาการในระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉราวรรณ ศรีโกมุท. (2542). *สภาพปัญหาด้านวิชาการในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน . (2531). *การวัดและประเมินการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

-----, (2541). *เทคนิคการสอนและวัดผลระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อำพัน อ่องเอี่ยม. (2541). *สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีปทุมในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ฤดี กรุดทอง. (2528). *การจัดตารางสอนของวิทยาลัยครูด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

Astin, Alexander W. (1993). *What Matters in College? Four Critical Years Revisited*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

-----, (1968). *The College Environment*. New York : American Council on Education.

Ashworth, A. and Harvey R.G. (1994). *Assessing Quality in Further and Higher Education* Higher Education Policy Series 24. London : Jessica Kingsley Publishers.

- Beauchamp, George A. (1981). *Curriculum Theory*. 4th ed. Itasca, Illinois : F.E.Peacock Publishers.
- Bloom, Benjamin S. (1976). *Human Characteristic and School Learning*. New York : McGraw-Hill.
- Cronbach, Lee J. (1984). *Essentials of Psychological Testing*. 4th ed. New York : Harper & Row Publishers.
- Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. New York : Mc Graw-Hill.
- Klausmeir, Herbert J. and Richard, E. Ripple. (1971). *Learning and Human Abilities : Educational Psychology*. New York : Harper & Row Publishers.
- Maslow, A.H. (1954). *Motivation and Personality*. New York : Harper.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง **ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม
(สำหรับอาจารย์)**

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ
☐ ชาย
☐ หญิง
2. วุฒิการศึกษา
☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก
3. ประสบการณ์การทำงาน
☐ ต่ำกว่า 5 ปี
☐ 5-10 ปี
☐ 11 ปีขึ้นไป
4. คณะที่ท่านสังกัด
☐ นิติศาสตร์
☐ บริหารธุรกิจ
☐ บัญชี
☐ นิเทศศาสตร์
☐ ศิลปศาสตร์
☐ เศรษฐศาสตร์
☐ วิศวกรรมศาสตร์
☐ สารสนเทศศาสตร์
☐ สถาปัตยกรรมศาสตร์

- ตอนที่ 2

คำชี้แจง
- ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

โปรดขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดย

กำหนดค่าน้ำหนักในการพิจารณา 5 ระดับดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง

ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว

ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง

ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว

ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง

ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว

ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง

ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว

ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง

ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว

ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านหลักสูตร มีการจัดทำเอกสารหรือคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตร ในสาขาวิชาที่ท่านสอน					
2	เอกสาร/คู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรมีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
3	ได้เปิดโอกาสให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรในสาขาวิชาที่สอน					
4	หลักสูตรที่เปิดสอนสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน					
5	เนื้อหาหลักสูตรในสาขาวิชาที่สอนมีความทันสมัย					
6	เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม					
7	เนื้อหาในแต่ละวิชามีความเหมาะสมกับจำนวน หน่วยกิตและเวลาเรียน					
8	มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
9	มีการติดตามผลการใช้หลักสูตรในสาขาวิชา ที่ท่านสอน					
10	มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรในสาขาวิชา ที่ท่านสอน					

ข้อเสนอแนะด้านหลักสูตร.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
11	ด้านอาจารย์มหาวิทยาลัยมีระบบในการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นอาจารย์ได้อย่างเหมาะสม					
12	งานที่อาจารย์ได้รับมอบหมายตรงตามความสามารถและประสบการณ์					
13	อาจารย์มีการะงานสอนที่ชัดเจน					
14	ภาระงานสอนมีความเหมาะสม					
15	อาจารย์ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจากการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่					
16	อาจารย์ได้รับการสนับสนุนในการศึกษาต่อ					
17	อาจารย์ได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมอบรม/สัมมนา					
18	อาจารย์ได้รับการสนับสนุนในการทำวิจัย					
19	อาจารย์ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ					
20	อาจารย์ได้รับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน					
21	การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์เป็นไปอย่างถูกต้อง ยุติธรรม					

ข้อเสนอแนะด้านอาจารย์.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
22	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การกำหนดปฏิทินประจำปีการศึกษาของสถาบัน มีความชัดเจน					
23	มีการจัดทำแผนการเรียน (Study Program) เพื่อให้ นักศึกษานำไปใช้วางแผนการลงทะเบียนเรียน ในแต่ละภาคการศึกษา					
24	การจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชา สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรการศึกษา 24.1 การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร					
25	มีการส่งเสริมให้ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย					
26	มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
27	มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำ เอกสารประกอบการสอน					
28	มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำตำรา เรียนให้ทันสมัย					
29	มีการสนับสนุนการใช้นวัตกรรมในการสอน					
30	ความเหมาะสมในการจัดตารางเวลาเพื่อให้ คำปรึกษาด้านการเรียนการสอน					
31	มีการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง					

ข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
32	ด้านนักศึกษา มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับสมัคร นักศึกษาใหม่โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น					
33	นักศึกษาที่เข้าศึกษามีคุณสมบัติตรงตามที่ กำหนด					
34	นักศึกษามีความรับผิดชอบตนเองและสังคม					
35	นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่มหาวิทยาลัย กำหนด					
36	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแผนการเรียน ที่มหาวิทยาลัยจัดทำให้					
37	นักศึกษาเข้าชั้นเรียนที่ท่านสอนอย่างสม่ำเสมอ					
38	นักศึกษาสามารถเข้าพบอาจารย์ได้ตลอดเวลา เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน					
39	นักศึกษาให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย					
40	มีการสนับสนุนให้นักศึกษาใช้เวลาว่างในการทำ กิจกรรมที่มีประโยชน์					
41	มีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การบรรยายพิเศษ การฝึกอบรมด้านวิชาการ					
42	มีการติดตามผลนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว					

ข้อเสนอแนะด้านนักศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
43	ด้านการวัดและประเมินผล มีการจัดอบรมให้ความรู้อาจารย์เกี่ยวกับการวัด และประเมินผล					
44	มีการจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผล					
45	การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับเนื้อหา วิชา					
46	มีการพัฒนาระบบการวัดผลอย่างต่อเนื่อง					
47	มีการสอบวัดความรู้ของนักศึกษาก่อนเริ่มเรียน ในแต่ละรายวิชา (Pre-Test)					
48	มีการสอบวัดความรู้ของนักศึกษาหลังเสร็จสิ้น การเรียนในแต่ละรายวิชา (Post-Test)					
49	มีการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อนำผลไปปรับปรุง การเรียนการสอน					
50	อาจารย์ได้ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลการเรียน มาพัฒนาในการจัดการเรียนการสอน					
51	การตัดเกรดด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีความ สะดวก รวดเร็ว 51.1 การตัดเกรดด้วยคอมพิวเตอร์เป็นไปด้วย ความยุติธรรม					
52	การประกาศผลการเรียนเป็นไปตามปฏิทินที่ กำหนด					

ข้อเสนอแนะด้านการวัดและประเมินผล.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
53	ด้านปัจจัยเกื้อหนุน การจัดผังอาคารเรียนโดยรวมเป็นระเบียบ เรียบร้อย					
54	บรรยากาศในห้องเรียนเสริมสร้างความคิด สร้างสรรค์ของนักศึกษา					
55	มีสถานที่พักผ่อน ร่มรื่น สวยงามอย่างเพียงพอ					
56	การจัดบริเวณห้องน้ำมีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ					
57	การจัดบริเวณห้องอาหารมีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ					
58	อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย					
59	จำนวนตำรา วารสาร หนังสือในห้องสมุดมี เพียงพอกับความต้องการ					
60	ห้องสมุดมีตำรา วารสาร และแหล่งสารนิเทศที่ ทันสมัย					
61	มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้น อย่างเพียงพอ					
62	มีความรวดเร็วในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับการสืบค้น					
63	บรรยากาศในห้องสมุดเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า หาความรู้					

ข้อเสนอแนะด้านปัจจัยเกื้อหนุน.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม
(สำหรับนักศึกษา)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับ
ตัวท่าน

1. เพศ
 () ชาย
 () หญิง
2. ชั้นปีที่ศึกษา
 () ชั้นปีที่ 2
 () ชั้นปีที่ 3
3. คณะที่ท่านสังกัด
 () นิติศาสตร์
 () บริหารธุรกิจ
 () บัญชี
 () นิเทศศาสตร์
 () ศิลปศาสตร์
 () เศรษฐศาสตร์
 () วิศวกรรมศาสตร์
 () สารสนเทศศาสตร์
 () สถาปัตยกรรมศาสตร์
4. ท่านมีคะแนนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ.....

- ตอนที่ 2

คำชี้แจง
- ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

โปรดขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดย

กำหนดค่าน้ำหนักในการพิจารณา 5 ระดับดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง

ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว

ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง

ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว

ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง

ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว

ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง

ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว

ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง

ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว

ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านหลักสูตร นักศึกษาได้ใช้ประโยชน์จากคู่มือระเบียบการและ หลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัย					
2	นักศึกษาเข้าใจแผนการเรียนที่มหาวิทยาลัย กำหนดให้					
3	มีการแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรที่เปิดสอน อย่างชัดเจน					
4	หลักสูตรที่เปิดสอนสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน					
5	หลักสูตรที่เปิดสอนสอดคล้องกับความต้องการ ของนักศึกษา					
6	เนื้อหาหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษามีความ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม					
7	เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับจำนวน หน่วยกิตและเวลาเรียน					
8	เนื้อหาหลักสูตรที่เรียนสามารถนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพได้					
9	เนื้อหาหลักสูตรสอดแทรกความมีคุณธรรม จริยธรรม					

ข้อเสนอแนะด้านหลักสูตร.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
10	ด้านอาจารย์ อาจารย์ที่สอนในแต่ละรายวิชามีความรู้และ ประสบการณ์					
11	อาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติเหมาะสมกับรายวิชา ที่สอน					
12	อาจารย์มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักศึกษา					
13	อาจารย์ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาที่สอน ในชั่วโมงแรก					
14	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น อย่างอิสระ					
15	อาจารย์ให้คำปรึกษาตามตารางที่กำหนด					
16	อาจารย์เอาใจใส่ ติดตามผลการเรียนของ นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
17	อาจารย์มีการพัฒนาความรู้ทันต่อเหตุการณ์ ปัจจุบัน					
18	อาจารย์ใช้อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ที่ทันสมัย					
19	นักศึกษามีโอกาสประเมินประสิทธิภาพการสอน ของอาจารย์					

ข้อเสนอแนะด้านอาจารย์.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
20	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การกำหนดปฏิทินประจำปีการศึกษาของสถาบัน มีความชัดเจน					
21	โครงการสอน (Course Outline) ที่ได้รับมีความ ชัดเจน เข้าใจง่าย					
22	การจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงการสอน					
23	รูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีความ หลากหลายและน่าสนใจ					
24	การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง					
25	เอกสารประกอบการสอนและตำราเรียนมีความ ทันสมัย					
26	มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญ/วิทยากรภายนอกมา ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม					
27	มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน					
28	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับ สภาพปัจจุบัน					
29	มีการสนับสนุนการเรียนรู้โดยจัดสอนเสริม นอกชั่วโมงเรียน					
30	การจัดตารางสอน-ตารางสอบมีความเหมาะสม					
31	มีการติดตามผลการเรียนของนักศึกษา อย่างต่อเนื่อง					

ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
32	ด้านนักศึกษา การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับสมัคร นักศึกษาใหม่มีความทั่วถึง					
33	นักศึกษาได้รับความรู้จากการปฐมนิเทศ					
34	นักศึกษาได้รับการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคมส่วนรวม					
35	นักศึกษาได้รับการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย					
36	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแผนการเรียน ที่มหาวิทยาลัยจัดทำให้					
37	นักศึกษาได้เรียนตามความถนัดและความสนใจ ของตนเอง					
38	มีการให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน					
39	นักศึกษาได้รับการส่งเสริมในการเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย					
40	นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น อบรมภาษาอังกฤษ อบรมคอมพิวเตอร์					
41	มีการติดตามผลนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว					

ข้อเสนอแนะด้านนักศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
42	ด้านการวัดและประเมินผล มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ในการเรียนในแต่ละรายวิชาอย่างชัดเจน					
43	เกณฑ์การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหา วิชา					
44	การวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชามีความ ยุติธรรม					
45	มีการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์ การวัดผลแต่ละรายวิชาก่อนการเรียนการสอน					
46	มีการทดสอบก่อนเริ่มเรียนในรายวิชา (Pre-Test)					
47	มีการทดสอบหลังการเรียนในรายวิชา (Post-Test)					
48	มีการนำผลการวัดการประเมินมาใช้เป็นข้อมูล ย้อนกลับ (Feed Back) ให้แก่นักศึกษา					
49	การตรวจสอบผลการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ มีความสะดวก รวดเร็ว					
50	การประกาศผลการเรียนเป็นไปตามปฏิทินที่ กำหนด					
51	การประกาศผลการเรียนมีความเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะด้านการวัดและประเมินผล.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
52	ด้านปัจจัยเกื้อหนุน การจัดผังอาคารเรียนโดยรวมเป็นระเบียบ เรียบร้อย					
53	บรรยากาศในห้องเรียนเสริมสร้างความคิด สร้างสรรค์ของนักศึกษา					
54	มีสถานที่พักผ่อน ร่มรื่น สวยงามอย่างเพียงพอ					
55	การจัดบริเวณห้องนำมีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ					
56	การจัดบริเวณห้องอาหารมีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ					
57	อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย					
58	การใช้อุปกรณ์และสื่อช่วยให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพ					
59	จำนวนตำรา วารสาร หนังสือในห้องสมุดมี เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา					
60	ห้องสมุดมีตำรา วารสาร และแหล่งสารสนเทศ ที่ทันสมัย					
61	มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้น อย่างเพียงพอ					
62	มีความรวดเร็วในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับการสืบค้น					
63	บรรยากาศในห้องสมุดเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า หาความรู้					

ข้อเสนอแนะด้านปัจจัยเกื้อหนุน.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญและจดหมายขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระพัฒนานนท์

คุณวุฒิ Ph.D.(Higher Education Administration)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิมมวล ศรีชาติ

คุณวุฒิ Ph.D.(Nursing)

ตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

3. ดร.วรภรณ์ ไทยมา

คุณวุฒิ Ed.D.(Administrative & Policy Studies)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/ 7033

วันที่ ๒๔ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวนารี รมย์บุญกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม” โดยวี อาจารย์สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ และ อาจารย์ราชนันท์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์วินัย วีระวัฒนานนท์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวนารี รมย์บุญกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วินัย หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/ 7033

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวนารี รมย์นุกูล นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม” โดยมี อาจารย์สุพร ตั้งสมรพงษ์ และ อาจารย์ราชนัย บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิมมวล ศรีจาด รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวนารี รมย์นุกูล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5791111 ต่อ 1139, 1128
มือถือ 06-9985451

ที่ ศธ 0519.12/ 7033

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙/๙ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวนารี รมย์นุกูล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม” โดยมี อาจารย์สุวพร ดังสมวรพงษ์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์วรภรณ์ ไทขมา ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวนารี รมย์นุกูล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5791111 ต่อ 1139, 1128

มือถือ 06-9985451

ภาคผนวก ค

จดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

๑๔ กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวนารี รมย์นุกูล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม” โดยมี อาจารย์สุพร ตั้งสมรพงษ์ และ อาจารย์รัชชัย บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้อาจารย์ที่สอนระดับปริญญาตรี จำนวน 30 คน และนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-3 คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสารสนเทศศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวนารี รมย์นุกูล ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5791111 ต่อ 1128

มือถือ 06-9985451

ที่ ศธ 0519.12/๒๘๐๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๐ มีนาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการวิจัย

เรียน นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวนารี รมย์นุกูล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม” โดยมี อาจารย์สุพรรณ ตั้งสมรพงษ์ และ อาจารย์ราชนัย บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้อาจารย์ที่สอนระดับปริญญาตรี จำนวน 197 คน และ นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-3 จำนวน 676 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสารสนเทศศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวนารี รมย์นุกูล ได้เก็บข้อมูล ในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5791111 ต่อ 1128

มือถือ 06-9985401

ภาคผนวก ง

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านหลักสูตร

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.382
2	5.774
3	5.779
4	5.307
5	4.919
6	2.435
7	1.867
8	3.674
9	5.543
10	3.795

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอาจารย์ด้านหลักสูตร เท่ากับ 0.9439

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านอาจารย์

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
11	3.962
12	2.668
13	2.183
14	4.907
15	3.175
16	3.363
17	4.583
18	4.950
19	3.603
20	5.050
21	4.083

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอาจารย์ด้านอาจารย์ เท่ากับ 0.9161

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
22	3.266
23	1.441
24	4.000
25	3.479
26	3.162
27	2.887
28	3.753
29	3.537
30	3.980
31	5.196

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอาจารย์ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เท่ากับ 0.9012

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านนักศึกษา

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
32	1.581
33	4.666
34	3.333
35	2.573
36	3.111
37	2.500
38	1.333
39	2.079
40	2.449
41	4.157
42	4.181

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบอาจารย์ด้านนักศึกษา เท่ากับ 0.8986

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการวัดและประเมินผล

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
43	2.043
44	2.582
45	3.973
46	2.496
47	3.057
48	1.270
49	2.465
50	4.596
51	2.378
52	3.674

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอาจารย์ด้านการวัดและประเมินผล เท่ากับ 0.8698

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
53	4.621
54	2.810
55	2.668
56	3.250
57	3.742
58	2.982
59	4.596
60	5.461
61	4.648
62	4.260
63	3.618

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอาจารย์ด้านปัจจัยเกื้อหนุน เท่ากับ 0.9242

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอาจารย์ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9673

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียน
การสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านหลักสูตร

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.013
2	2.755
3	2.199
4	1.969
5	2.821
6	4.167
7	2.445
8	1.925
9	5.116

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนักศึกษาด้านหลักสูตร เท่ากับ 0.7810

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านอาจารย์

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
10	2.771
11	3.830
12	2.832
13	4.230
14	2.280
15	2.802
16	3.434
17	5.922
18	2.648
19	4.851

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนักศึกษาด้านอาจารย์ เท่ากับ 0.8634

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
20	4.473
21	2.788
22	3.454
23	5.784
24	6.962
25	4.649
26	3.658
27	2.859
28	5.079
29	2.941
30	5.039
31	5.810

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนักศึกษาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเท่ากับ 0.8542

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียน
การสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านนักศึกษา

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
32	1.724
33	4.550
34	5.670
35	4.984
36	5.512
37	4.910
38	3.050
39	2.566
40	3.589
41	5.622

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนักศึกษาด้านนักศึกษา เท่ากับ 0.8583

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการวัดและประเมินผล

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
42	1.345
43	5.079
44	4.101
45	3.592
46	3.611
47	4.505
48	3.800
49	2.900
50	3.397
51	3.886

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนักศึกษาด้านการวัดและประเมินผล เท่ากับ 0.8035

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
52	4.810
53	6.231
54	6.618
55	3.200
56	2.672
57	3.091
58	3.716
59	4.056
60	4.886
61	4.095
62	5.363
63	3.913

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนักศึกษาด้านปัจจัยเกื้อหนุน เท่ากับ 0.9343

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนักศึกษาทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9472

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	น.ส.นารี รมย์นุกูล
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2505
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	224/158 คอนโดบ้านสวนราชธานี แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตบางเขน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (การอุดมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2529	ศศ.บ.(คณะรัฐศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารรัฐกิจ) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2524	มัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนกศิลป์-ภาษาฝรั่งเศส) จากโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร